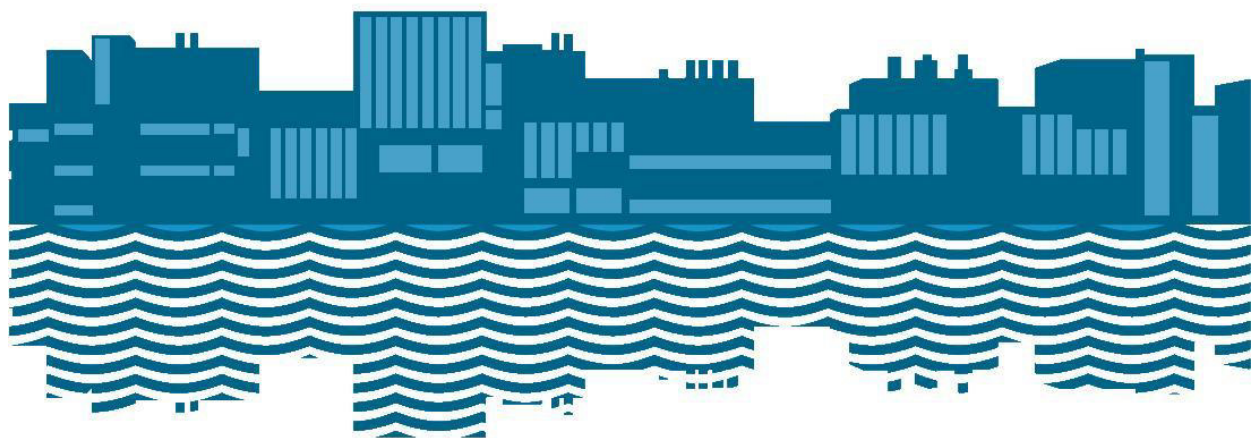

Vapo Oy Etelä Savon Ely-keskuksen alueen kuormitus- ja vesistötarkkailu vuosiyhteenveto vuodelta 2018

Eurofins Ahma Oy

Tuomo Laitinen

5

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Tarkkailun yhteiset tiedot.....	7
2.1	Sää ja hydrologiset olot.....	7
2.2	Turvetuotannon kuormitus vesistöalueittain	8
3	Tarkkailun toteutus vuonna 2018	8
3.1	Virtaamanmittaus ja kuormitusnäytteenotto	8
3.2	Kuormitusnäytteiden analysointi	11
3.3	Vesistönäytteenotto.....	11
3.4	Vesistönäytteiden analysointi	13
4	Menetelmät raportoinnissa	14
4.1	Virtaamanlaskenta	14
4.2	Kuormituslaskenta	14
4.3	Reduktiolaskenta (puhdistusteho).....	15
5	Tarkkailun tulokset vesistöalueittain	15
5.1	Pekurilanjoen va 04.167.....	15
5.1.1	Pekolanaukeen kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	15
5.1.2	Pekolanaukeen kuormitustarkkailun 2018 tulokset	16
5.1.3	Pekolanaukeen vesistötarkkailun 2018 tulokset.....	19
5.1.4	Koivulamminsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	22
5.1.5	Koivulamminsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	23
5.1.6	Koivulamminsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	24
5.1.7	Karjalansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	26
5.1.8	Karjalansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	27
5.1.9	Karjalansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	29
5.2	Tuusjärven va 04.173.....	31
5.2.1	Lakeanrahkan kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	31
5.2.2	Lakeanrahkan kuormitustarkkailun 2018 tulokset	32
5.2.3	Lakeanrahkan vesistötarkkailun 2018 tulokset	34
5.2.4	Lenninsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	39
5.2.5	Lenninsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	39

5.2.6	Lenninsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset.....	42
5.3	Jukajärven va 04.176	43
5.3.1	Pakinsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	43
5.3.2	Pakinsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	43
5.3.3	Pakinsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	46
5.4	Konnusjoen va 04.178	48
5.4.1	Itäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	48
5.4.2	Itäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	48
5.4.3	Itäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	51
5.5	Isojoen-Sahinjoen va 04.253.....	53
5.5.1	Huppionsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	53
5.5.2	Huppionsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	53
5.5.3	Huppionsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	56
5.5.4	Rajasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	61
5.5.5	Rajasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	62
5.5.6	Rajasuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	64
5.5.7	Ropolansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	67
5.5.8	Ropolansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	67
5.5.9	Ropolansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	70
5.5.10	Naaraksensuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	72
5.5.11	Naaraksensuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	73
5.5.12	Naaraksensuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	75
5.5.13	Viransuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	77
5.5.14	Viransuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	77
5.5.15	Viransuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	80
5.6	Virmasjoen va 04.255	81
5.6.1	Jylhäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	81
5.6.2	Jylhäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	81
5.6.3	Jylhäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	84
5.7	Myhinjärven va. 14.718	86
5.7.1	Vipusuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	86
5.7.2	Vipusuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	86
5.7.3	Vipusuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	88
5.8	Korpijoen va. 14.929	91

5.8.1 Pohjasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	91
5.8.2 Pohjasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	91
5.8.3 Pohjasuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	93
5.9 Kyyveden va. 14.932.....	95
5.9.1 Kovalansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	95
5.9.2 Kovalansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	96
5.9.3 Kovalansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	98
5.9.4 Lintusuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	98
5.9.5 Lintusuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	99
5.9.6 Lintusuon vesistötarkkailun 2018 tulokset.....	102
5.9.7 Pyöreäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	105
5.9.8 Pyöreäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	105
5.9.9 Pyöreäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	108
5.10 Nykälänjoen-Naarajoen va. 14.934	112
5.10.1 Kalkkiköyhän kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot	112
5.10.2 Kalkkiköyhän kuormitustarkkailun 2018 tulokset.....	112
5.10.3 Kalkkiköyhän vesistötarkkailun 2018 tulokset	115
5.11 Niskakosken va. 14.936	117
5.11.1 Lahnasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot.....	117
5.11.2 Lahnasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset	117
5.11.3 Lahnasuon vesistötarkkailun 2018 tulokset	120
6 Yhteenveto	123
Viitteet.....	124
Verkkoviitteet	124
Liite 1. Karttakuvat tuotantoalueista ja havaintopaikoista.....	124
Liite 2. Vedenlaatutulokset, kuormitus	124
Liite 3. Mittausepävarmuudet, analyysit	124

Tuomo Laitinen 13.6.2019
ympäristöasiantuntija, limnologi

Eurofins Ahma Oy
Survontie 9 YAD
40500 Jyväskylä

1 Johdanto

Vapo Oy Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella sijaitsevien turvetuotantoalueiden käyttö- päästö ja vaikutustarkkailua suoritettiin vuonna 2018 alueelle laaditun Etelä-Savon ELY-keskuksen hyväksymän (23.9.2015, EASELY/1001/2015) tarkkailuohjelman mukaisesti (Etelä-Savon Elyn alueella sijaitsevien Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelma 2016-2018, Saimaan Vesi- ja ympäristöntutkimus Oy, No 1911/15/NT).

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella Vapo Oy:n yhteistarkkailussa on 20 valmistelussa tai tuotannossa olevaa turvetuotantoaluetta. Tuotantoalueet sijaitsevat seuraavissa Etelä-Savon kunnissa: Mikkeli, Juva, Rantasalmi, Joroinen ja Pieksämäki. Tarkkailuohjelmaan sisältyvät tuotantoalueet on esitetty taulukossa 1 sekä soiden sijainti karttaliitteissä 1.

Taulukko 1. Tuotantoalue, vesistöalue sekä pinta-ala tiedot vuonna 2018.

Tuotantoalue	Kunta	Vesistö- alue	Lupa- ala	Tuotannossa (ha)	Valmistelussa (ha)
Lahnasuo	Pieksämäki	14.936	68,7	63,7	
Vipusuo	Pieksämäki	14.718	69,0	64	
Huppionsuo (<i>levossa 2018</i>)	Juva, Mikkeli	04.253	100,1	93,9	
Itäsuo	Juva	04.178	43,8	41,7	
Jylhäsuu	Juva	04.255	108,7	107,1	
Kalkkiköyhä	Mikkeli, Pieksämäki	14.934	72,6	72,6	
Karjalansuo 1	Juva	04.167	69,1	66,7	
Koivulamminsuo (<i>levossa 2018</i>)	Juva	04.167	22,1	22,7	
Kovalansuo	Mikkeli	14.932	30,7	30,2	
Lakearahka	Juva, Rantasalmi	04.173	330,5	169,6	127,9
Lenninsuo	Joroinen	04.173	34,1	32,0	
Lintusuo	Mikkeli	14.932	144,2	118,4	
Naaraksensuo	Juva	04.253	83,8	32	48,9
Pakinsuo	Juva	04.176	150,0	129,1	
Pekolanaukee	Juva, Mikkeli	04.167	40,0	37,9	
Pohjasuo	Mikkeli	14.929	58,1	42,2	
Pyöreäsuu 2	Mikkeli	14.932	75,5	71	
Rajasuo	Mikkeli, Pieksämäki	04.253	357,9	169,6	
Ropolansuo	Mikkeli	04.253	576,5	229	
Viransuo	Mikkeli	04.253	463,6	421,4	

2 Tarkkailun yhteiset tiedot

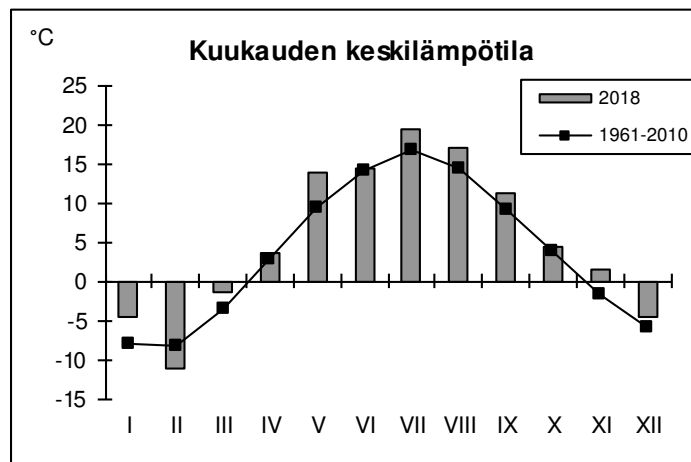
2.1 Sää ja hydrologiset olot

Sää-aineisto koostuu kuukausikohtaisista keskilämpötiloista ja kuukausikohtaisista sadantasummista Mikkelin lentoaseman seuranta-aineistosta vuodelta 2018. Kuvassa 1. on esitettyinä kuukausitilastojen lisäksi myös pitkän ajan seurantajakson keskiarvot.

Aineiston perusteella vuoden 2018 helmikuu oli keskimääräistä kylmempi, kun taas tammi- ja maaliskuu olivat selvästi keskimääräistä lämpimämpiä. Kesällä heinä- ja elokuu olivat keskimääräistä lämpimämpiä. Sadannan suhteen maaliskuu ja syyskuu erottuivat selvästi keskimääräistä sateisempina kuukausina kun taas muutoin vuosi oli keskimääräistä vähäsateisempi.

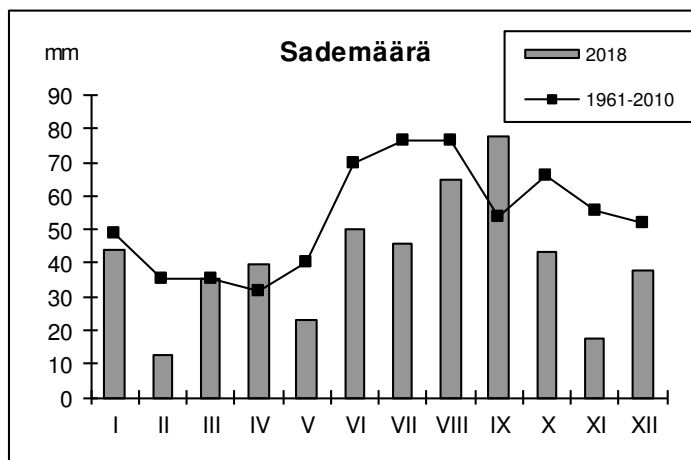
Kuukauden keskilämpötila (°C) vuonna 2018 Mikkelin lentoasemalla

Kk	2018	1961-2010
I	-4.7	-8.1
II	-11.1	-8.2
III	-1.5	-3.4
IV	3.5	2.7
V	13.9	9.5
VI	14.5	14
VII	19.5	16.7
VIII	16.9	14.3
IX	11.1	9
X	4.3	3.8
XI	1.5	-1.7
XII	-4.6	-5.9
x	5.3	3.6

Sademäärä (mm) kuukausittain vuonna 2018 Mikkelin lentoasemalla

Kk	2018	1961-2010
I	44.1	49
II	12.6	35.4
III	35.3	35.5
IV	39.8	31.9
V	23.2	40.2
VI	50.2	69.6
VII	45.9	76.6
VIII	64.5	76.4
IX	77.7	53.9
X	43.3	65.9
XI	17.4	55.5
XII	37.5	51.7
Yht.	492	641.6

Kuva 1. Sääolot Mikkelin lentoaseman sääasemalla vuodelta 2018 (Ilmatieteenlaitos 2019).

Tuotantoalueiden virtaamanseurannan perusteella määritetty keskivaluma (l/s/km²) vuodelle 2018 oli tuotantoalueilla keskimäärin 13,3 l/s/km².

2.2 Turvetuotannon kuormitus vesistöalueittain

Taulukossa 2. on esitettyä vesistöalueittain Vapo Etelä-Savon ELY-keskuksen alueen turvetuotantoalueiden kuormitusosuudet vuodelle 2018. Taulukossa on esitettyä bruttokuormat (kg/a).

Taulukko 2. Vapo Etelä-Savon Elyn alueen kuormitustarkkailussa olevien tuotantoalueiden kokonaiskuormitukset (brutto) vesistöalueittain (3.jakovaihe) vuonna 2018.

Vesistöalue	Vesistöalue nimi	kiintoaine kg/a	COD kg/a	fosfori kg/a	typpi kg/a
04.167	Pekurilanjoen va	6515	21121	18	841
04.173	Tuusjärven a	20276	28388	64	1618
04.176	Jukajärven a	8430	35630	34	1288
04.178	Konnusjoen va	592	6580	3	222
04.253	Isojoen - Sahinjoen va	173192	205030	288	14128
04.255	Virmasjoen va	1126	16878	14	536
14.718	Myhijärven va	588	14328	15	588
14.929	Korpjoen va	322	7067	4	286
14.932	Kyyveden la	3522	44170	35	1654
14.934	Nykälänjoen - Naarajoen a	895	14499	13	543
14.936	Niskakoskenjoen va	243	2586	2	67
		215701	396277	490	21771

3 Tarkkailun toteutus vuonna 2018

3.1 Virtaamanmittaus ja kuormitusnäytteenotto

Tarkkailujakso oli kalenterivuosi 2018 (1.1.2018-31.12.2018). Valtaosalla tarkkailukohteista on jatkuvatoiminen virtaamanmittaus ja osalle alueista on virtaamat laskettu pumppaustietojen perusteella tai kuormituslaskennassa on hyödynnetty lähellä sijaitsevan tuotantoalueen vuorokausikohtaisia valuntoja (l/s/km²). Jatkuvatoinen virtaamanmittaus tapahtuu lämpöeristetyissä mittakaivoissa pinnankorkeusmittalaitteilla ja osassa kohteista ultraäänimittarilla tai magneettisella määrämittarilla.

Vesienkäsittelynä Vapo Etelä-Savon alueen tuotantoalueilla on perustason lisäksi joko pintavalutuskenttä, kasvillisuuskenttä tai kemiallinen vesienkäsittely. Vesienkäsittelymenetelmien tehoa on tarkkailtu ottamalla näytteet ennen ja jälkeen vesienkäsittelyn.

Kuormitustarkkailusta vastasi konsultti Eurofins Nab Labs Oy ja kesän ylivirtaama sekä muiden poikkeustilanteiden näytteet otti Vapo Oy. Eurofins Nab Labs Oy:n näytteenotto toiminta on FINAS akkreditointipalvelun akkreditoimaa toimintaa (**tunnus T142**)

Näytteenottotiheydessä noudatettiin tarkkailuohjelman mukaista ohjetta ja näytteenottotiheys oli jaettavissa kolmeen eri tarkkailuluokkaan (Taulukko 2.1):

Taulukko 2.1 Tuotantoalueiden kuormitustarkkailuluokat vuosina 2016-2018.

ympäri vuotinen tiheä tarkkailu, **luokka A:**

Kuukaudet	Näytteitä
1.1.-31.3.	1 krt / kk
kevättulva (huhtikuu)	1 krt / vko
1.5.-31.12.	1 krt / 2vko

ympäri vuotinen tarkkailu, **luokka B:**

Kuukaudet	Näytteitä
1.1-31.12	1 krt / kk

toiminnanaikainen tarkkailu, **luokka C:**

Kuukaudet	Näytteitä
1.5-31.10	1 krt / kk

Suo	Tarkkailuluokka		
	2016	2017	2018
Ropolansuo	A	A	A
Itäsuo	A	B	B
Rajasuo	A	A	A
Kovalansuo	C	C	A
Lintusuo	A	A	A
Pohjasuo	C	C	C
Viransuo	A	A	A
Pyöreäsuu	A	A	A
Lakearahka	A	A	A
Vuotsinsuo	C	C	
Lenninsuo	B	B	B
Huppionsuo	A	A	A
Karjalansuo	B	B	B
Naaraksensuo	A	A	B
Pakinsuo	A	B	B
Kalkkiköyhä	A	A	A
Pekolanaukee	A	A	A
Jylhäsuu	A	A	A
Koivulamminsuo	C	C	C
Vipusuo	A	A	A
Lahnasuo	B	B	B

3.2 Kuormitusnäytteiden analysointi

Eurofins Nab Labs Oy on FINAS akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio (**tunnus T142**). Liitteessä 3 on esitettyä käytetyt analyysimenetelmät, määrittämissrajat sekä mittausepävarmuudet.

Kuormitusnäytteistä tehtiin seuraavat analyysit (perus):

- kiintoaine (*suodatuksessa käytetty suodatinkokoa 1,2µm*)
- pH
- kemiallinen hapenkulutus (COD Mn)
- kokonaistyyppi (kok.N)
- kokonaisfosfori (kok.P)

Tuotantoalueilla, joissa on vesienkäsittelyä kemiallinen käsittely, tehdään edellisten lisäksi (perus+):

- sähkönjohtavuus
- rauta (Fe)

A-tarkkailuluokan tuotantoalueilta tehdään lisäksi talvi- ja kevättulva-aikana joka toinen tarkkailukerta ja muina aikoina joka kolmas tarkkailukerta sekä B-tarkkailuluokan soiden kuormitusnäytteistä tehdään joka toinen tarkkailukerta perusanalyysien lisäksi seuraavat analyysit (laaja analytiikka):

- fosfaattifosfori (PO₄ -P)
- ammoniumtyppi (NH₄ -N)
- nitraatti-nitriittityppi (NNO₃ +NO₂ -N)
- kiintoaineen hehkutushäviö

Pintavalutuskentälle käsittelyyn tulevasta vedestä tehdään perusanalyysit ja kemialliseen käsittelyyn tulevasta vedestä tehdään perus+ -analyysit.

3.3 Vesistönäytteenotto

Vesistönäytteenoton suoritti konsultti Eurofins Nab Labs Oy. Eurofins Nab Labs Oy:n näytteenotto toiminta on FINAS akkreditointipalvelun akkreditoimaa toimintaa (**tunnus T142**). Näytteenotto suoritettiin virtavesipaikoilta kolme (3) kertaa vuodessa; kevättulvan aikaan huhtitoukokuussa, kesäkuussa sekä syys-lokakuussa. Järvihavaintopaikoilta vesinäytteet otettiin kaksi (2) kertaa vuodessa; loppupalvella helmi-huhtikuussa ja loppukesällä elokuussa. Tarkkailuissa oli myös joitakin poikkeuksia, jotka eriteltynä tarkemmin tarkkailuohjelmassa (Saimaan Vesi- ja Ympäristöntutkimus 2015). Vesistötarkkailupisteet on esitettyä taulukossa 3.

Taulukko 3. Vesistö tarkkailupisteet vuonna 2018

Tarkkailupiste	Tuotantoalue	Vesistöalue	X (ETRS)	Y (ETRS)
14.932 Lonkarinjoki	Emostensuo	14.932 Kyyveden la	509633.00	6873381.00
04.253 Huppionsuo 31501 Naakkapuro 25.098	Huppionsuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	522270.39	6869639.31
04.253 Höytiönlampi 25.163	Huppionsuo, Viransuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	521580.66	6870598.91
04.253 Höytiönlampi 25.048	Huppionsuo, Viransuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	521460.71	6871118.70
04.253 Höytiönjoki 25.047	Huppionsuo, Viransuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	520681.01	6872158.27
04.255 Myllyjoki 109	Jylhäsuu	04.255 Virmasjoen va	531899.15	6879080.97
04.255 Etelä-Virmas 053	Jylhäsuu	04.255 Virmasjoen va	531516.55	6881014.78
14.937 Sahinmylly 168	Kalkkiköyhä	14.937 Iso-Naakkiman va	505340.46	6894459.36
14.937 Sahinjoki 365, laskuojan yp	Kalkkiköyhä	14.937 Iso-Naakkiman va	506448.04	6894323.23
04.167 Kalliokoskenpuro	Karjalansuo 1	04.167 Pekurilanjoen va	532409.38	6863296.40
04.167 Taikinajoki	Karjalansuo 1	04.167 Pekurilanjoen va	532877.17	6861866.52
04.167 Lumpeinen 089	Karjalansuo 1	04.167 Pekurilanjoen va	530457.17	6859653.40
04.167 Oja 2 Koivulamminsuolta	Koivulamminsuu	04.167 Pekurilanjoen va	523301.58	6864172.68
04.167 Oja 1 Koivulamminsuolta	Koivulamminsuu	04.167 Pekurilanjoen va	523333.27	6864277.98
14.936 Iso-Perkäi 010	Lahnasuo	14.936 Niskakoskenjoen va	493782.71	6907204.95
14.936 Kekrinpuro P2	Lahnasuo	14.936 Niskakoskenjoen va	492272.80	6911296.44
14.936 Perkainjoki P3	Lahnasuo	14.936 Niskakoskenjoen va	492667.77	6909755.69
14.936 Lahnasuon alapuoli P1	Lahnasuo	14.936 Niskakoskenjoen va	491697.81	6914949.79
04.173 Kankaistenlampi 093	Lakearahka	04.173 Tuusjärven a	551028.77	6871938.57
04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	Lakearahka	04.173 Tuusjärven a	554057.55	6870499.15
04.173 Lakearahka 31427 Kummunpuro 094	Lakearahka	04.173 Tuusjärven a	552358.24	6870699.07
04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	Lakearahka, Vuotsinsuo, Lenninsuo	04.173 Tuusjärven a	552208.27	6874197.66
04.173 Lenninsuo 31431 Kartiskajoki 068	Lenninsuo	04.173 Tuusjärven a	550389.00	6875037.32
14.932 Papinjoki 330	Lintusuo	14.932 Kyyveden la	514373.68	6861957.36
14.932 Kyyvesi, Ala-Sitro 246	Lintusuo	14.932 Kyyveden la	512264.55	6860173.07
14.932 Hietajärvi eteläpää 207	Lintusuo	14.932 Kyyveden la	513374.09	6861502.53
14.932 Roitonlampi laskujoki 329	Lintusuo	14.932 Kyyveden la	516092.98	6861162.69
14.932 Roitonlampi 102	Lintusuo	14.932 Kyyveden la	516462.83	6860922.80
04.253 Tutusenjoki	Naaraksensuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	529663.39	6869275.51
04.253 Lapikas	Naaraksensuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	527870.10	6871253.69
04.253 Vuorijoki	Naaraksensuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	525665.96	6874029.56
04.176 Laskuoja 063	Pakinsuo	04.176 Jukajärven a	545719.57	6863951.72
04.176 Kuhalampi länsiosa	Pakinsuo	04.176 Jukajärven a	545461.08	6863272.03
04.176 Kuhalammen laskujoki 056	Pakinsuo	04.176 Jukajärven a	545691.00	6862742.24
04.167 Pärejoki 079	Pekolanaukee	04.167 Pekurilanjoen va	524777.34	6860451.34
04.167 Pukala 109	Pekolanaukee	04.167 Pekurilanjoen va	527398.63	6856897.66
04.167 Tihmas 085	Pekolanaukee	04.167 Pekurilanjoen va	527668.53	6855544.07
04.167 Luikujärvi 062	Pekolanaukee	04.167 Pekurilanjoen va	531500.74	6855999.53
14.929 Verijärvi 289	Pohjasuo	14.929 Korpjoen va	507766.48	6843609.76
14.929 Verijärvi 156	Pohjasuo	14.929 Korpjoen va	507345.65	6842751.11
14.932 Susioja, laskuojan alapuoli	Pyöreäsuu 2	14.932 Kyyveden la	511115.06	6854055.54
14.932 Susioja 333, laskuojan yläpuoli	Pyöreäsuu 2	14.932 Kyyveden la	511125.06	6854010.58
14.932 Orilampi 332	Pyöreäsuu 2	14.932 Kyyveden la	511732.70	6856182.88
14.932 Pyöreäsuu 1 31409 Syrjälampi 331	Pyöreäsuu 2	14.932 Kyyveden la	511964.71	6856434.58
14.932 Kyyvesi, Koiraselkä 143	Pyöreäsuu 2	14.932 Kyyveden la	510911.58	6862443.11
04.253 Rakkineenjoki 25.039	Rajasuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	520321.11	6878545.69
04.253 Haapajärvi 25.037	Rajasuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	519221.53	6880814.76
04.253 Haapajärvi 25.036	Rajasuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	518621.75	6883613.63
04.253 Ropolansuo 31401 Akonlahti, puro 25.087	Ropolansuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	517523.30	6874565.37
04.253 Ropolansuo 31401 Puro Heiniönlampeen 25.101	Ropolansuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	516303.46	6877314.57
04.253 Ropolansuo 31401 Heiniönjoki 25.041	Ropolansuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	516534.83	6878164.43
04.253 Kangasjärvi 25.115	Ropolansuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	517522.24	6879015.49
04.253 Heinäjoki 25.042	Ropolansuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	516362.69	6881114.63
04.253 Kangasjärvi 25.113	Ropolansuo, Rajasuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	517042.45	6877736.00
04.253 Kangasjärvi 25.045	Ropolansuo, Rajasuo, Huppionsuo, Viransuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	519921.32	6873467.75
04.253 Kangasjärvi 25.044	Ropolansuo, Rajasuo, Huppionsuo, Viransuo	04.253 Isojoen - Sahinjoen va	518541.87	6874597.28

2.4 Vesistönäytteiden analysointi

Eurofins Nab Labs Oy on FINAS akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio (**tunnus T142**). Liitteessä 3 on esitettyä käytetyt analyysimenetelmät, määrittämissrajat sekä mittausepävarmuudet. Vesistönäytteistä mitattiin näytteenoton yhteydessä lämpötila sekä järvipisteillä mitattiin näkösyvyys. Vesistönäytteistä tehtiin seuraavat analyysit:

Vesistönäytteistä tehdään seuraavat analyysit:

- lämpötila
- kiintoaine (*suodatuksessa käytetty suodatinkokoa 1,2µm*)
- sähkönjohtavuus
- pH
- väriluku
- kemiallinen hapenkulutus (CODMn)
- kokonaistyyppi (kok.N)
- kokonaisfosfori (kok.P)
- rauta (Fe)

Järvinäytteistä tehdään lisäksi:

- happipitoisuus (O₂)
- hapen kyllästysaste (%)
- sameus

Järvipisteiden 1 metrin näytteestä määritetään lisäksi kesällä (elokuu) fosfaattifosfori (PO₄ -P), ammoniumtyppi (NH₄-N) ja nitraatti-nitriittityppi (NO₃-NO₂-N). Järvipisteiden a-klorofyllimäärityksen yhteydessä otetaan aina 1 metrin syvyydestä näyte, josta määritetään: kokonaisfosfori (kok.P), fosfaattifosfori (PO₄ -P), kokonaistyyppi (kok.N) ja ammoniumtyppi (NH₄ -N). Klorofylli a- näyte otetaan aina 0-2 metrin kokoomanäytteenä.

4 Menetelmät raportoinnissa

4.1 Virtaamanlaskenta

Virtaamamittarin virtaamadata tarkastettiin ennen kuormituslaskentaa vertaamalla näytteenottojen hetkellistä virtaamaa mittaridataan. Mikäli mittaustuloksissa esiintyi merkitsevää eroa, mittausdata synkronoitiin vastaamaan kalibrointiarvoja.

Mikäli kohteella ei ollut virtaamamittausta, on tällöin valittu mahdollisesti samalla vesistöalueella ja saman vesienkäsittelymenetelmän omaava tuotantoalue, jonka valuma (l/s/km²) on suhteutettu kyseisen tuotantoalueen pinta-alaan. Tällöin saadaan määriteltyä tuotantoalueelle virtaama-arvio (l/s). Aineistojen tarkistuksen jälkeen laskettiin näytteenottovälien keskivirtaamaa, jolloin saatiin jakson keskimääräinen virtaama, jota käytettiin kuormituslaskennassa.

4.2 Kuormituslaskenta

Kuormituslaskenta toteutettiin periodilaskennan periaatteiden mukaisesti, jossa vuoden jokaiselle päivälle lasketaan päiväkohtainen kuormitus. Päiväkohtaisten kuormitusten summa muodostaa vuosikuorman. Periodilaskennassa pitoisuuden oletetaan olevan havaintopäivänä mitatun suuruinen havaintopäivän ja sitä edeltävän havaintopäivän puolivälistä havaintopäivän ja sitä seuraavan havaintopäivän puoleenväliin. Täten saadaan jokaiselle päivälle pitoisuusarvio. Vuosipäästö saadaan, kun lasketaan 365 vuorokauden vuorokausipäästöt yhteen kuvan 2 kaavan mukaisella tavalla. Nettovuosikuorma muodostuu kun bruttokuormasta vähennetään luonnon taustapitoisuuksien perusteella lasketut kuormat.

Ylivirtaamatilanteissa, joissa valuma (l/s/km²) ylittää 100 l/s/km², käytettiin mahdollista ylivirtaamatilanteen näytepitoisuutta kyseiselle ylivirtaamajaksolle. Jos näytteenotto ajoittui selvästi poikkeavaan ylivirtaamatilanteeseen, käytettiin havaintopäivän pitoisuuksia vain virtaamapiikin aikajaksolle.

Taustakuormituksen taustapitoisuuksina käytetään Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen 2013 mukaisesti seuraavia arvoja: kiintoaine 1 mg/l, kokonaisfosfori 20 µg/l ja kokonaistyppi 500 µg/l (Ympäristöministeriö 2013). Ohjeessa ei ole määritelty taustapitoisuutta CODMn:lle, mutta laskennassa käytettiin Pöyryn ominaiskuormituslaskennassa (Pöyry 2016) määriteltyä keskimääräistä ojittamattoman luonnontilaisen suon pitoisuutta 35 mg/IO₂ (koko Suomi).

$$L_a = \sum_{i=1}^{365} c(t_i) \cdot Q(t_i)$$

missä L_a = vuotuinen ainevirtaama
 $c(t_i)$ = havaintopäivän pitoisuus
 $Q(t_i)$ = vuorokauden keskivirtaama

Kuva 2. Kuormituksen laskennassa hyödynnetty laskukaava (lähde: Tattari, S. Turvetuotannon kuormituslaskentaohje 2013)

4.3 Reduktiolaskenta (puhdistusteho)

Eri vesiensuojelurakenteiden puhdistusteholle on tuotantoaluekohtaisesti saatettu määrittää puhdistustehon vähimmäisvaatimuksia. Rakenteen puhdistusteho lasketaan vertaamalla pitoisuuksia rakenteen ylä- ja alapuolella. Puhdistusteho lasketaan vuoden pitoisuuskeskiarvojen perusteella, jolloin saadaan tarkkailuvuoden keskimääräinen puhdistusteho. Laskenta tehdään kaavalla:

(keskiarvo yp - keskiarvo ap) / keskiarvo yp * 100 = keskimääräinen puhdistusteho %

5 Tarkkailun tulokset vesistöalueittain

5.1 Pekurilanjoen va 04.167

5.1.1 Pekolanaukeen kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Pekolanaukeella toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Tuotantoalue kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 20 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 4.

Taulukko 4. Pekolanaukeen tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Pekolanaukee 31505 PVK	pintavalutus	04.167	38,5	37,9		A
Pekolanaukee 31505 PVK YP	pintavalutus	04.167				A

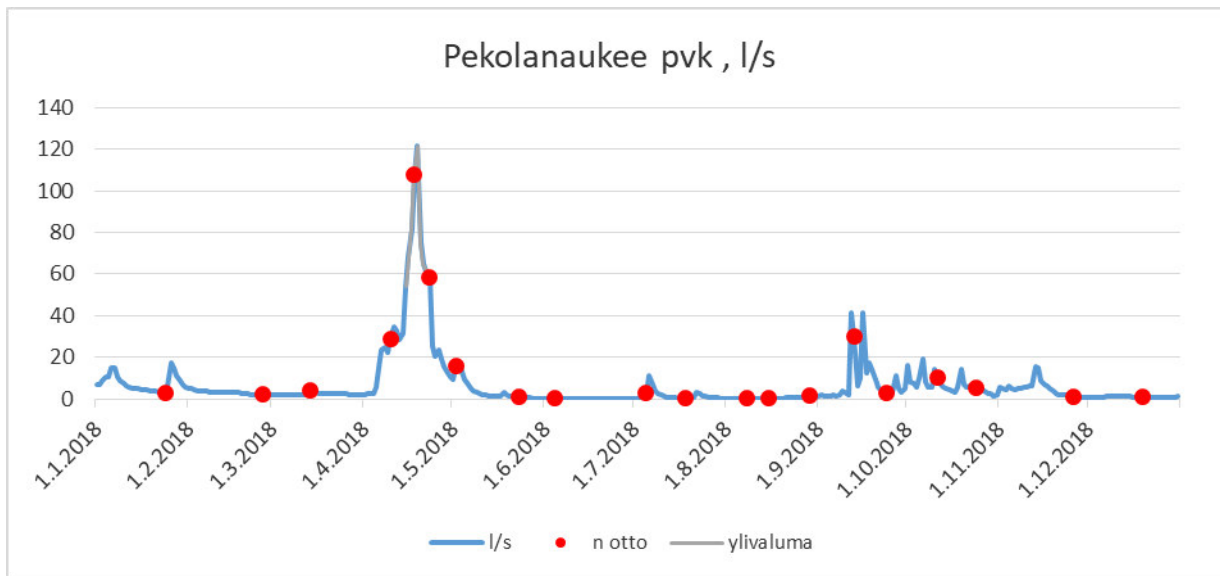
Pekolanaukeella havaittiin poikkeustilanne 18.4.2018, jossa pintavalutuskentän kupeessa olevasta kokooajojasta vuoti vesiä eristysjojan. Näyte otettiin 19.4 ja tämä poikkeustilanteen ohijuoksettu vesimäärä ja edelleen kuormitus on huomioitu kuormituslaskennassa. Tilanne päättyi 21.4.2018.

5.1.2 Pekolanaukeen kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Pekolanaukeelta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 kohtalaisen hapanta, ravinnepitoista (typpi keskim. 2,2 mg/l ja fosfori 0,07 mg/l) ja veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli korkealla tasolla (keskim. 98 mg/l). Veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin kohtalaisen alhainen (3,2 mg/l), ollen useassa näytteessä alle määritysrajan. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Pekolanaukeen virtaamia mitattiin jatkuvatoimisesti pintavalutuskentän alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen on esitetty kuvassa 3. Taulukossa 5 on esitettyä Pekolanaukeen kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 6 on esitettyä Pekolanaukeen vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 3. Pekolanaukeen virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma oli vuonna 2018 13,5 l/s/km².

Taulukko 5. Pekolanaukeen kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
955	12168	10	332	791	6416	6	250

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
21.9	313	0.2	8.5	18	163	0	6

Taulukko 6. Pekolanaukeen pintavalutus Kentän puhdistusteho vuonna 2018. Värikorostetut arvot (kiintoaine) ovat alle määrittäysrajan (> 0,5 mg/l).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei yp näytettä	24.1.2018	5.4	1.1	80	0.11	0.047	57	2.9	2.5	14	82	85	-4
	26.2.2018	6.9	0.5	93	0.15	0.059	61	3.1	2.7	13	87	94	-8
	14.3.2018		1.6			0.1			3.4			110	
	10.4.2018		1.2			0.059			1.9			50	
	18.4.2018	6	34	-467	0.048	0.077	-60	1.6	1.6	0	35	39	-11
	23.4.2018	5.9	1.7	71	0.11	0.046	58	2.3	1.8	22	54	46	15
	2.5.2018	4.9	1.5	69	0.071	0.046	35	2	1.4	30	48	47	2
	23.5.2018	20	0.9	96	0.14	0.1	29	2	2.8	-40	72	120	-67
	4.6.2018	24	1.6	93	0.29	0.13	55	2.5	2.5	0	100	130	-30
	5.7.2018	20	4.5	78	0.22	0.13	41	3.5	2.7	23	110	120	-9
ei näytettä	18.7.2018	17	4.6	73	0.22	0.14	36	2.9	2.4	17	120	140	-17
	8.8.2018	21	0.5	98	0.84	0.12	86	3.1	2.4	23	130	130	0
	15.8.2018												
	29.8.2018	15	0.6	96	0.12	0.064	47	2.1	2.1	0	100	120	-20
	13.9.2018	7.3	2.8	62	0.096	0.068	29	4	2.3	43	140	120	14
	24.9.2018	3.2	0.5	84	0.076	0.032	58	2.4	1.5	38	100	98	2
	11.10.2018	0.5	2.3	-360	0.032	0.062	-94	3.4	1.8	47	90	120	-33
	24.10.2018	0.7	0.5	29	0.054	0.031	43	2.9	1.7	41	100	92	8
	26.11.2018	2.7	0.5	81	0.078	0.037	53	3.1	2.2	29	100	99	1
	19.12.2018	5.9	0.5	92	0.14	0.044	69	2.8	2.3	18	77	97	-26
keskiarvo 2018		9.8	3.2	67	0.16	0.07	55	2.7	2.2	19	91	98	-8
	mediaani	6.5	1.4	79	0.1	0.1	45	2.9	2.3	22	100	105	-6
	min	0.5	0.5	-467	0.0	0.0	-94	1.6	1.4	-40	35	39	-67
	max	24.0	34.0	98	0.8	0.1	86	4.0	3.4	47	140	140	15

Pekolanaukeen ympäristöluvassa on esitetty raja-arvot pintavalutus Kentän puhdistusteholle (1.1-31.12), jotka ovat esitettynä taulukossa 6.1. Asetettuun puhdistustavoitteeseen päästiin kiintoaineen ja fosforin osalta, mutta typhen kohdalla tavoitetehto jäi niukasti toteutumatta.

Taulukko 6.1 Pekolanaukeen pintavalutus Kentän puhdistustehot ja raja-arvot vuonna 2018.

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	67
Kokonaisfosfori	50	55
Kokonaistyyppi	20	19

5.1.3 Pekolanaukeen vesistötarkkailun 2018 tulokset

Pekolanaukeen sijaitsee Pekurilanjoen valuma-alueella (04.167). Pekurilanjoen suulla valuma-alueen pinta-ala on 154,6 km² ja järvisyys 4,98 %. Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 39 %
- Metsät 33 %

Typpi

- Pellot 12 %
- Metsät 80 %

Kiintoaine

- Pellot 44 %
- Metsät 56 %

CODMn

- Pellot 3,7 %
- Metsät 96 %

Pekolanaukeen vedet johdetaan Kummunjokeen ja edelleen Pärejokeen. Pärejoki laskee Pukalaan ja se laskee edelleen Tihmaseen. Tihmas laskee Alajoen kautta Luikujärveen, joka puolestaan laskee Pekurilanjoen kautta Rautjärveen. Pekurilanjoki-Rautjärvi alueelle laskee myös Vapon Karjalansuon ja Koivulamminsuon kuivatusvedet.

Pekolanaukeen vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Pärejoki) sekä kolme järvihavaintopaikkaa (Pukala, Tihmas ja Luikujärvi). Pärejoen vesi oli vuonna 2018 tummaa ja kohtalaisen ravinnepitoista. Veden pH ilmensi lievästi hapanta/hapanta vedenlaatua. Vesi oli keskimäärin hyvin saman laatuista kuin edellisenä tarkkailuvuotena 2017. Taulukossa 7. on esitettyinä Pärejoen tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2015-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 7. Pekolanaukeen virtavesitarkkailun tulokset 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2015-2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8211-1	8.5.2018	04.167 Pärejoki 079	-	1.5	3.4	4.9	300	39	890	29	1.3
13206-1	13.6.2018	04.167 Pärejoki 079	12.2	6.6	5	6	240	24	670	39	2.3
23589-1	19.9.2018	04.167 Pärejoki 079	12	2.2	4.6	5	390	47	840	41	2.1
Keskiarvo 2018				3.4	4.3	5.3	310	37	800	36	1.9
Keskiarvo 2017				4.4	3.8	5.0	317	46	950	38	1.6
Keskiarvo 2016				7.1	3.8	5.1	297	40	840	40	1.9
Keskiarvo 2015				5.9	3.9	5.2	273	38	823	53	1.9

Järvihavaintopaikoilta *Tihmasen* vesi oli tummaa ja kohtalaisen ravinnepitoista, ilmentäen rehevydeltään rehevää veden tilaa. Tihmasen alusvedessä esiintyi selvää happivajetta molemmilla vuoden 2018 havaintokerroilla. Edelliseen vuoteen 2017 nähden vedenlaatu oli hyvin pitkälle samalla tasolla.

Pukalan vesi oli lievästi hapanta ja tummaa. Ravinnepitoisuudet ilmensivät rehevää vettä.

Luikujärven vesi oli tummaa ja niin ikään ravinnepitoista ja rehevää. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä. Luikujärven vesipatsaan happitalous oli molemmilla havaintokerroilla heikko ja jokaisella mittaussyvyydellä oli lievää/selvää happivajasta. Järven vedenlaatu oli edellisvuoteen 2017 nähden hyvin samankaltaista,

Taulukossa 8. on esitettyinä järvihavaintopaikkojen tarkkailutulokset vuodelta 2018 ja vuosien 2015-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 8. Pekolanaukeen alapuolisten järvihavaintopaikkojen vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2015-2018.

Tihmas:

Näyttenro	pvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys (m)	Ottosyyvyys (m)	Kok.syyvyys (m)	Lämpötila °C	Happiliuk. mg/l	Hapen kyllästy %	Kiintoaine mg/l	Sameus FTU	Sähkönjoht. mS/m	pH	Väriiluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Klorofylli-A µg/l	Kok.N µg/l	NH4-N µg/l	NO2+3-N µg/l	Kok.P µg/l	PO4-P µg/l	Rauta mg/l
2801-1	22.3.2018	04.167 Tihmas 085	0.6	1	6	1.2	8.4	59	1.6	1	4.6	5.5	310	34		970			32		1.7
2801-2	22.3.2018	04.167 Tihmas 085	0.6	5.4	6	3.3	1.5	11	3.6	3.2	4.9	5.5	400	42		1400			84		2.5
16717-1	11.7.2018	04.167 Tihmas 085	-	1	6	21	7.3	82	3.6	1.8	3.2	5.9	250	28		740	7	3	37	3	1.3
16717-2	11.7.2018	04.167 Tihmas 085	-	5.4	6	12.7	1.1	11	3.7	3.4	3.4	5.5	310	32		760			56		1.7
16717-3	11.7.2018	04.167 Tihmas 085		0-2											12.3						
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
							7.85	70.5	2.6	1.4	3.9	5.7	280	31	12	855	7	3	34.5	3	1.5
5m																					
							1.3	11	3.65	3.3	4.15	5.5	355	37		1080			70		2
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
							6.6	53.5	3.7	2	4.55	5.65	380	37.5		995	150		65	44	3.65
5m																					
							0.3	2.5	11	25.9	4.45	5.65	365	38.5		1050			72		2.65
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
							7.5	64	3.2	2.0	4.1	5.4	305	39.4		860	7		37	5	1.9
5m																					
							1.4	11	6.0	4.6	4.5	5.3	355	43		1010			59		2.65
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
							8.6	79	3		3.8	5.5	227	32	10	740	20		28	5	1.25
5m																					
							2.1	21	10.6		4.2	5.6	263	35		1017	104		79	31	2.53

Pukala:

Näyttenro	pvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys (m)	Ottosyyvyys (m)	Kok.syyvyys (m)	Lämpötila °C	Happiliuk. mg/l	Hapen kyllästy %	Kiintoaine mg/l	Sameus FTU	Sähkönjoht. mS/m	pH	Väriiluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Klorofylli-A µg/l	Kok.N µg/l	NH4-N µg/l	NO2+3-N µg/l	Kok.P µg/l	PO4-P µg/l	Rauta mg/l
2815-1	22.3.2018	04.167 Pukala 109	0.55	1	2	0.2	10.6	73	<0.5	1.8	4.5	5.6	320	38		930			37		2.3
16709-1	11.7.2018	04.167 Pukala 109	-	1	2	19.8	7.5	82	4.2	1.6	3.5	5.7	280	29		740	6	3	45	2	1.8
16709-2	11.7.2018	04.167 Pukala 109	-	0.2											16,9						
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
							9.05	77.5	4.2	1.7	4	5.65	300	33.5	16,9	835	6	3	41	2	2.05
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
							7.3	61.5	5.6	1.85	3.9	5.4	355	41.5	12.5	925	6	3	40	6	2.35
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
							5.9	65	5.1	2.2	3.5	5.35	280	38	21.1	915	9		36	8	1.65
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
							8.6	77.3	4.5		3.9	5.4	233	33	9.7	746	18.3	41	36	8	1.63

Taulukko 8. Jatkuu..
Luikujärvi:

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys (m)	Ottosyvyys (m)	Kok.syvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästyneisyys %	Kiintoaine	Sameus	Sähkönjoht.	pH	Väri-luku	CODMn	Klorofylli-A	Kok.N	NH4-N	NO2+3-N	Kok.P	PO4-P	Rauta		
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l		
2802-1	22.3.2018	04.167 Luikujärvi 062	0.65	1	18.6	0.6	10.3	72	1.6	2.9	5.1	5.8	300	38		950					27	1.7	
2802-2	22.3.2018	04.167 Luikujärvi 062	0.65	5	18.6	1.5	8.2	58	0.5	0.67	4.4	5.3	310	41		910					24	1.4	
2802-3	22.3.2018	04.167 Luikujärvi 062	0.65	10	18.6	1.8	7.3	53	1	0.8	4.4	5.4	310	41		930					27	1.5	
2802-4	22.3.2018	04.167 Luikujärvi 062	0.65	18	18.6	3.3	0.99	7	6.1	2.8	5	5.7	390	42		1300					67	3.5	
16716-1	11.7.2018	04.167 Luikujärvi 062	-	1	18.6	19.5	8	87	1.6	1.1	3.4	6	220	27		660	14	4			24	2	0.7
16716-2	11.7.2018	04.167 Luikujärvi 062	-	5	18.6	15.9	5.6	57	1.6	1.2	3.4	5.8	220	28		690					22		0.8
16716-3	11.7.2018	04.167 Luikujärvi 062	-	10	18.6	6.8	4.7	39	1.1	1.1	3.6	5.3	240	32		890					24		1.1
16716-4	11.7.2018	04.167 Luikujärvi 062	-	18	18.6	5.7	4.2	33	1.5	1.8	3.6	5.4	270	33		1000					36		1.5
16716-5	11.7.2018	04.167 Luikujärvi 062	-	0												12.3							
Keskiarvot 2018:																							
1m							9.2	80	2	2.0	4.3	5.9	260	33	12.3	805	14	4	26	2	1.2		
5m							6.9	58	1	0.9	3.9	5.6	265	35		800			23		1.1		
10m							6.0	46	1	1.0	4.0	5.4	275	37		910			26		1.3		
18m							2.6	20	4	2.3	4.3	5.6	330	38		1150			52		2.5		
Keskiarvot 2017:																							
1m							6.4	51	3	4.8	5.1	5.7	300	32	7.9	935	160	100	38	24	2.2		
5m							5.3	44	2	1.4	4.4	5.5	300	34		890			30		1.8		
10m							4.9	39	2	1.1	4.5	5.6	295	34		850			29		1.6		
18m							4.2	35	4	2.7	4.6	5.9	295	34		1040			49		2.3		
Keskiarvot 2016:																							
1m							9	73	3	1	5	5.7	235	33	11	785	55		27	4	1.5		
5m							6	46	2	1	4	5.4	260	36		810			26		1.4		
10m							7	49	4	1	4	5.3	270	37		895			29		1.5		
18m							4	28	3	3	5	5.4	280	38		1050			45		2.1		
Keskiarvot 2015:																							
1m							5	49	3		4.4	5.7	193	28	6.6	803	23		22	5.7	1.0		
10m							4	35	3		4.3	5.5	220	32		833	49		48	9	1.3		
18m							4	31	2		4.6	5.6	270	35		1066	193		66	28	3.0		

5.1.4 Koivulamminsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Koivulamminsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Tuotantoalue kuului vuonna 2018 luokkaan B, tuotannonaikainen tarkkailu, joskaan alueella ei ollut vuonna 2018 tuotantoa ja alue oli levossa. Näytteitä otettiin yhteensä 12 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 9.

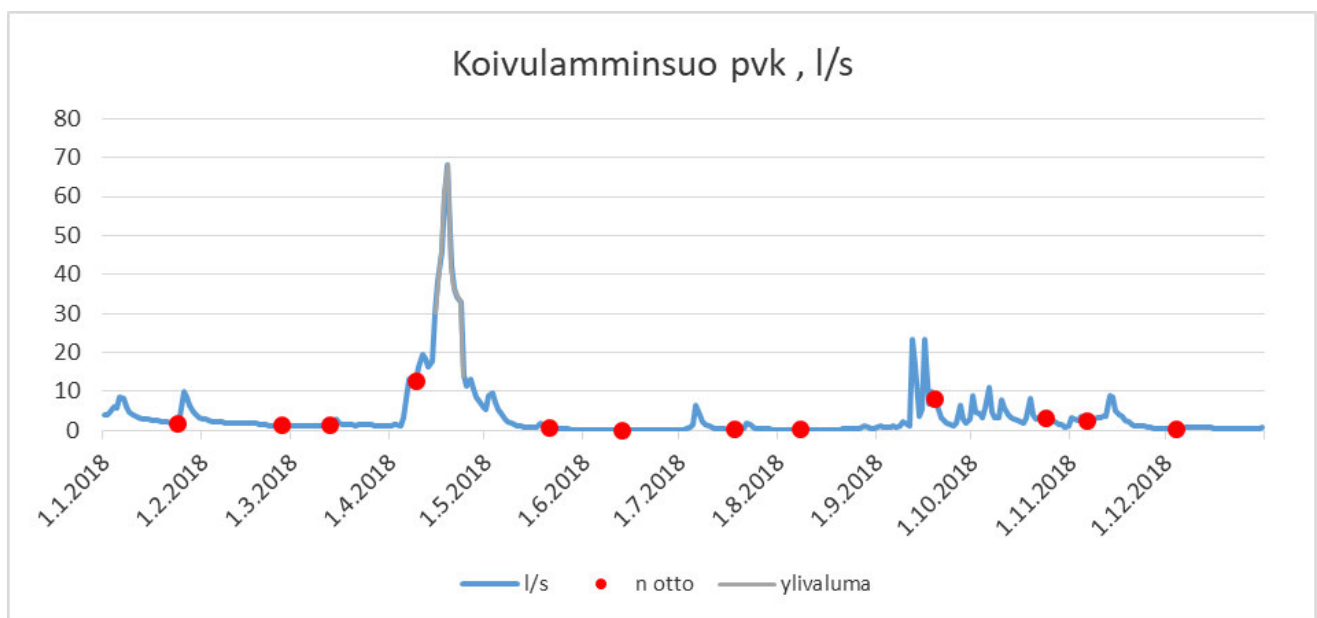
Taulukko 9. Koivulamminsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotanto, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Koivulamminsuon 31504 Kem	kemikalointi	04.167	22,7	26	22,7		B
Koivulamminsuon 31504 Kem YP	kemikalointi	04.167					B

5.1.5 Koivulamminsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Koivulamminsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 kohtalaisen hapanta, typen suhteen melko ravinnepitoista (typpi keskim. 1,9 mg/l), ja fosforipitoisuus oli niin ikään kohtalaisen korkealla tasolla (keskim. 0,07 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli niin ikään kohonneella tasolla (74 mg/l). Vuonna 2018 lähtevän veden korkeat pitoisuudet johtuvat vähäisistä valunnoista, joiden vuoksi vesien pumppaus oli pääsääntöisesti katkolla. Selkeytysaltaassa seisova lämmin vesi konsentroitui haihdunnan ja biologisten prosessien vuoksi. Etenkin heinä-elokuun tarkkailutuloksissa konsentroitumisen vaikutukset on selkeästi havaittavissa. Tammi- ja huhtikuun valuntapiikkejä lukuun ottamatta virtaamat olivat näytteenottoajankohtina ainoastaan 0,1-2 l/s. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Koivulamminsuon virtaamanlaskentaan on käytetty samalla vesistöalueella (04.167) sijaitsevan Pekolanaukeen valuma-aineistoa (l/s/km²). Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen on esitetty kuvassa 4. Taulukossa 10 on esitettyä Koivulamminsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 11 on esitettyä Koivulamminsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 4. Koivulamminsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 13,5 l/s/km².

Taulukko 10. Koivulamminsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
2063	3232	3	132	1969	-73	1	84

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
93.4	146.2	0.1	6.0	89	-3	0	4

Taulukko 11. Koivulamminsuon kemikaloinnin puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	24.1.2018	-	11	-	-	0,040	-	-	1,9	-	-	48	-
	26.2.2018	-	10	-	-	0,053	-	-	1,6	-	-	48	-
	13.3.2018	-	14	-	-	0.069	-	-	1.7	-	-	45	-
	9.4.2018	-	16	-	-	0.01	-	-	1.1	-	-	12	-
	21.5.2018	7.8	30	-285	0.042	0.077	-83	1.1	1.6	-45	46	77	-67
	13.6.2018	8.1	18	-122	0.085	0.17	-100	1.6	3.3	-106	48	180	-275
	18.7.2018	11	56	-409	0.15	0.17	-13	2.2	3	-36	82	160	-95
	8.8.2018	7.3	71	-873	0.075	0.12	-60	1.7	2.4	-41	60	110	-83
	19.9.2018	1.4	39	-2686	0.023	0.024	-4	1.6	1.6	0	96	53	45
	24.10.2018	2.1	26	-1138	0.021	0.017	19	1.3	1.1	15	51	35	31
	6.11.2018	1.7	25	-1371	0.025	0.023	8	0.9	1.4	-56	44	32	27
	4.12.2018	5.2	36	-592	0.045	0.032	29	1.5	1.5	0	46	37	20
	keskiarvo 2018	5.6	29.3	-426	0.06	0.07	-22	1.5	1.9	-26	59.1	69.8	-18
	mediaani	6.3	25.5	-732.5	0.04	0.05	-8.8	1.6	1.6	-38.8	49.5	48.0	-23.9
	min	1.4	10.0	-2685.7	0.02	0.01	-100.0	0.9	1.1	-106.3	44.0	12.0	-275.0
	max	11.0	71.0	-122.2	0.15	0.17	28.9	2.2	3.3	15.4	96.0	180.0	44.8

Koivulamminsuon ympäristöluvassa ei ole esitetty raja-arvoja kemikaloinnin puhdistusteholle.

5.1.6 Koivulamminsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Koivulamminsuon sijaitsee Pekurilanjoen valuma-alueella (04.167). Pekurilanjoen suulla valuma-alueen pinta-ala on 154,6 km² ja järvisyys 4,98 %. Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 39 %
- Metsät 33 %

Typpi

- Pellot 12 %
- Metsät 80 %

Kiintoaine

- Pellot 44 %
- Metsät 56 %

CODMn

- Pellot 3,7 %
- Metsät 96 %

Koivulamminsuon vedet johdetaan ojastoa pitkin Turisevanpuroon ja edelleen Kummunpuron kautta Pärejokeen. Pärejoki laskee Pukalaan ja se laskee edelleen Tihmaseen. Tihmas laskee Alajoen kautta Luikujärveen, joka puolestaan laskee Pekurilanjoen kautta Rautjärveen. Pekurilanjoki-Rautjärvi alueelle laskee myös Vapon Pekolanaukeen ja Karjalansuon kuivatusvedet.

Koivulamminsuon vesistö tarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikkaa (Oja 1 ja Oja 2 Koivulamminsuolta), joista Oja 1- piste on taustapiste. Pekolanaukeen yhteydessä (sivu 21-22. taulukko 8.) käsitellyt kolme järvihavaintopaikkaa (Pukala, Tihmas ja Luikujärvi) ovat niin ikään Koivulamminsuon kuivatusvesien vaikutuksen piirissä.

Oja 1 – pisteellä vesi oli vuonna 2018 tummaa ja ravinnepitoista. Veden pH ilmensi kohtalaisen hapanta vedenlaatua. Vesi oli keskimäärin hyvin saman laatuista kuin edellisenä tarkkailuvuotena 2017.

Oja 2- pisteellä vedenlaatu oli hyvin samansuuntaista *Oja 1*-pisteen kanssa. Edelliseen tarkkailuvuoteen verrattuna pisteellä *Oja 2* vesi oli tummempaa. Ravinteet olivat kuitenkin edellisvuoteen nähden samalla tasolla. Taulukossa 12. on esitetty *Oja 1* ja *Oja 2* Koivulamminsuolta tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 12. Koivulamminsuon vesistö tarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 -2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8199-1	8.5.2018	04.167 Oja 1 Koivulamminsuolta	-	1.2	3.4	4.4	380	52	1 100	23	1
13199-1	13.6.2018	04.167 Oja 1 Koivulamminsuolta	ei näytettä								
		Keskiarvo 2018		1.2	3.4	4.4	380	52	1100	23	1.1
		Keskiarvo 2017		3.2	4.0	4.5	355	55	1150	33	1.2
		Keskiarvo 2016		5.0	3.0	4.8	327	48	1080	44	1.7
		Keskiarvo 2015									
		Keskiarvo 2014		1.7	3.5	4.7	350	46	926	26	1
8198-1	8.5.2018	04.167 Oja 2 Koivulamminsuolta	-	15	8.2	4.1	440	40	1 100	21	4
13198-1	13.6.2018	04.167 Oja 2 Koivulamminsuolta	ei näytettä								
23599-1	19.9.2018	04.167 Oja 2 Koivulamminsuolta	12,7	22	10	4.3	470	47	1 400	29	6
		Keskiarvo 2018		18.5	9.1	4.2	455	43.5	1250	25	4.7
		Keskiarvo 2017		6.0	4.9	4.6	383	50	1127	23	5.4
		Keskiarvo 2016		11.1	8.6	4.7	220	35	1063	47	3.2
		Keskiarvo 2015									
		Keskiarvo 2014		5.1	5.0	5.2	316	45	933	25	2.0

5.1.7 Karjalansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Karjalansuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Suo kuului 16.4.2018 saakka luokan B tarkkailukohteisiin, mutta se siirrettiin luokan A kohteisiin loppuvuodeksi. Näytteitä otettiin yhteensä 20 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-ala (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitetty taulukossa 13.

Taulukko 13. Karjalansuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

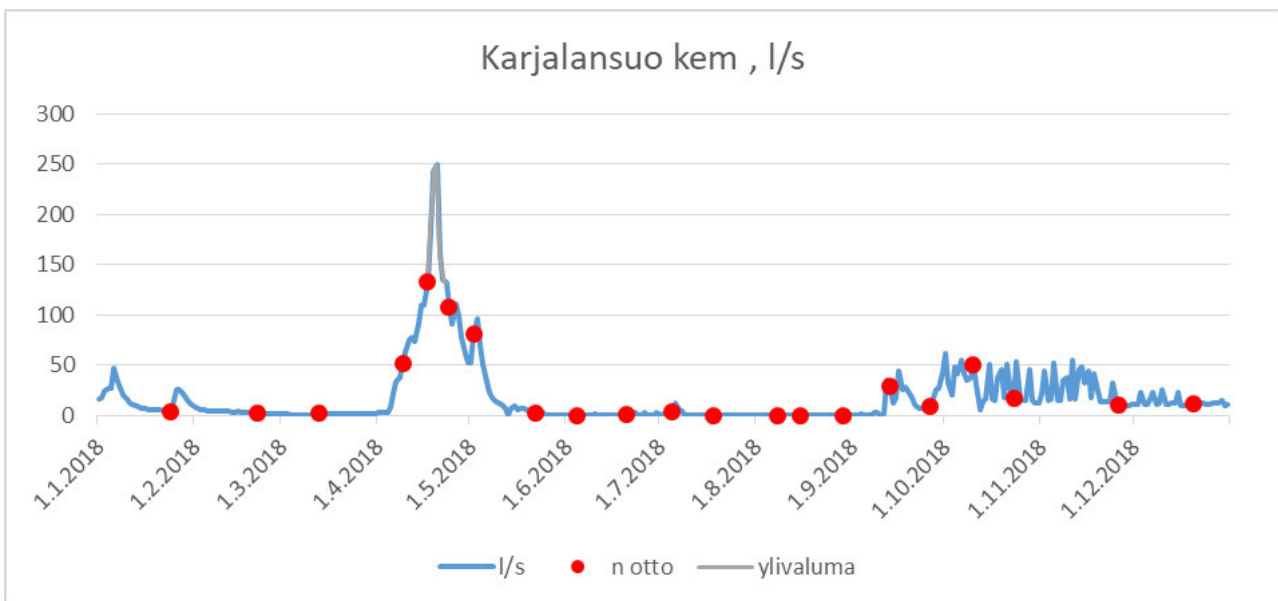
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Karjalansuo 1 31506 KEM1	kemikalointi	04.167	66,7	113,8	66,7		B
Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	kemikalointi	04.167					B

Karjalansuolla havaittiin poikkeustilanne 19.4.2018, jossa altaiden vedenpinta nousi ja allasalueen reunan yli havaittiin vähäistä vuotoa eristysjojan. Tämä poikkeustilanteen ohijuoksettu vesimäärä ja edelleen kuormitus on huomioitu kuormituslaskennassa. Vedenlaatuun käytettiin vesienkäsittelyyn tulevan veden keskimääräistä tulva-ajan vedenlaatua.

5.1.8 Karjalansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Karjalansuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 kohtalaisen hapanta, typen suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 0,96 mg/l), mutta fosforipitoisuus oli kohtalaisen alhaisella tasolla (keskim. 0,017 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli niin ikään alhaisella tasolla (15 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin 14 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Karjalansuolla virtaamaa määritettiin kemikaloinnin alapuoliselle tarkkailupisteelle kemikalointiasemalla sijaitsevan magneettisen määrämittarin avulla. Mittarin toiminnassa oli kuitenkin puutteita ja Karjalansuon virtaamaa arvioitiin Huppionsuon valumadatan perusteella koko vuoden 2018 osalta. Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 5. Taulukossa 14 on esitettyä Karjalansuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2016. Taulukossa 15 on esitettyä Karjalansuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 5. Karjalansuon määritetty virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 15,3 l/s/km².

Taulukko 14. Karjalansuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
3497	5721	5	377	3176	-5547	-1	216

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
52.4	85.7	0.1	5.6	48	-83	0	3

Taulukko 15. Karjalansuon kemikaloinnin puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	13.12.2017	15	17	-13	0.032	0.033	-3	1.7	1.7	0	18	19	-6
	24.1.2018	9.2	14	-52	0.043	0.009	79	1.5	1.3	13	18	8.7	52
	21.2.2018	7.8	22	-182	0.046	0.037	20	1.5	1.4	7	18	18	0
	13.3.2018	59	8.5	86	0.054	0.05	7	1.4	1.4	0	22	19	14
	1.12-31.3 keskiarvo 2018	22.8	15.4	32	0.044	0.032	26	1.53	1.45	5	19	16	15
	9.4.2018	20	12	40	0.023	0.024	-4	1.4	1.3	7	14	14	0
	17.4.2018	7.8	3	62	0.022	0.019	14	1.4	1.1	21	22	26	-18
	24.4.2018	4.2	7.3	-74	0.044	0.021	52	1.6	1.3	19	29	24	17
	2.5.2018	20	20	0	0.028	0.027	4	1.3	1.1	15	24	24	0
	22.5.2018	13	2.1	84	0.044	0.007	84	0.98	0.81	17	23	5.1	78
	4.6.2018	28	19	32	0.042	0.018	57	0.96	0.78	19	30	13	57
	20.6.2018	14	15	-7	0.025	0.019	24	0.6	0.68	-13	18	17	6
	5.7.2018	19	7.9	58	0.072	0.006	92	1.4	0.41	71	35	7	80
	18.7.2018	14	7.8	44	0.031	0.008	74	0.64	0.55	14	22	8	64
	8.8.2018	4.9	27	-451	0.01	0.023	-130	0.28	0.93	-232	7.3	28	-284
	15.8.2018	4.9	26	-431	0.012	0.025	-108	0.28	0.9	-221	6.5	26	-300
	29.8.2018	1.3	11	-746	0.004	0.005	-25	0.26	0.63	-142	5.9	8.6	-46
	13.9.2018	8.8	32	-264	0.018	0.03	-67	1.9	2	-5	20	35	-75
	26.9.2018	6	7	-17	0.01	0.005	50	0.67	0.77	-15	9.5	9.6	-1
	10.10.2018	9.2	9.8	-7	0.014	0.008	43	1.4	1.2	14	16	11	31
	23.10.2018	7.9	19	-141	0.014	0.018	-29	1.2	1.2	0	16	17	-6
	1.4-30.11 keskiarvo 2018	11.4	14.1	-23	0.026	0.016	36	1.02	0.98	4	18.6	17.1	8
	mediaani	9.2	13.0	-7	0.03	0.02	22	1.4	1.1	7	18.5	16.6	3
	min	1.3	2.1	-746	0.00	0.01	-130	0.3	0.4	-232	5.9	5.1	-300
	max	59.0	32.0	86	0.07	0.05	92	1.9	2.0	71	35.0	35.0	80

Karjalansuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvot kemikaloinnista lähtevän veden pitoisuuksille (ajalle 1.12-31.3 ja 1.4-30.11). Kiintoaineen raja-arvo saavutettiin talviaikaisessa tarkastelussa kuten myös kokonaistypen raja-arvo. Fosforin tavoitearvoon ei talvella päästy. Avovesikaudella raja-arvoihin ei päästy kiintoaineen kohdalla, mutta kokonaisfosforin ja kokonaistypen suhteen raja-arvoihin sen sijaan päästiin. Elokuun tarkkailutuloksista ilmenee heinä-elokuun kuivan jakson vaikutukset selkeästi. Altaissa pitkään seisova vesi konsentroitui ja erityisesti fosforin ja humuksen pitoisuudet kasvoivat. Taulukossa 16 on esitettynä toteutuneet pitoisuuskeskiarvot ja luvan mukaiset pitoisuusraja-arvot.

Taulukko 16. Karjalansuon kemikaloinnin pitoisuusraja-arvot 2018.

1.12-31.3:

Kuormitusjake	Raja-arvo (mg/l)	Tulos (mg/l)
Kiintoaine	15	15
Kokonaisfosfori	0,02	0,032
Kokonaistyyppi	1,5	1,45

1.4-30.11:

Kuormitusjake	Raja-arvo (mg/l)	Tulos (mg/l)
Kiintoaine	10	14
Kokonaisfosfori	0,02	0,016
Kokonaistyyppi	1,2	0,98

5.1.9 Karjalansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Karjalansuo sijaitsee Pekurilanjoen valuma-alueella (04.167). Pekurilanjoen suulla valuma-alueen pinta-ala on 154,6 km² ja järvisyys 4,98 %. Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 39 %
- Metsät 33 %

Typpi

- Pellot 12 %
- Metsät 80 %

Kiintoaine

- Pellot 44 %
- Metsät 56 %

CODMn

- Pellot 3,7 %
- Metsät 96 %

Karjalansuon vedet johdetaan ojastoa pitkin Kalliokoskenpuroon ja edelleen Taikinajoen kautta Sorvasenjokeen, josta vedet laskee Lumpeiseen. Pekurilanjoki-Rautjärvi alueelle laskee myös Vapon Pekolanaukeen ja Koivulamminsuon kuivatusvedet. Karjalansuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikkaa (Kalliokoskenpuro ja Taikinajoki).

Kalliokoskenpurossa vesi oli vuonna 2018 tummaa ja kohtalaisen ravinnepitoista. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vedenlaatua. Edellisvuoteen nähden puron vedessä oli havaittavissa pitoisuuksien alenemista ravinteiden, CODMn:n ja väriluvun suhteen ja pitoisuustaso olikin vuosien 2014-2015 tasoa.

Taikinajoen vesi oli niin ikään lievästi hapanta, väritään tummaa ja kohtalaisen ravinteikasta. Taikinajoen keskimääräisissä pitoisuuksissa oli havaittavissa samaa suuntausta kuin Kalliokoskenpurossa, eli veden väriarvo oli laskenut samoin kun CODMn- ja ravinnepitoisuudet verrattaessa edelliseen vuoteen 2017. Pitoisuustasot olivat vuosien 2014-2015 tasolla. Taulukossa 17 on esitettyä Karjalansuonsuolta vesistötarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 17. Karjalansuon vesistötarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 - 2018.

Kalliokoskenpuro:

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8196-1	8.5.2018	04.167 Kalliokoskenpuro	-	4.9	7.5	4.8	230	28	1 100	20	2.2
13196-1	13.6.2018	04.167 Kalliokoskenpuro	11.9	14	24.7	3.9	130	9.4	600	10	5.3
23597-1	19.9.2018	04.167 Kalliokoskenpuro	11.4	13	32.5	3.6	82	14	1 300	8	6.1
Keskiarvo 2018				11	22	4.1	147	17	1000	13	4.5
Keskiarvo 2017				12.2	9.8	4.8	273	29	1123	29	3.5
Keskiarvo 2016				10.0	13.9	4.3	173	25.3	1007	24	3.5
Keskiarvo 2015				12.0		4.2	120	14.0	800	11	3.2
Keskiarvo 2014				12.3		3.9	80	12.0	600	12	4.4

Taikinajoki:

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8197-1	8.5.2018	04.167 Taikinajoki	-	1.6	4.8	5.9	190	26	880	15	0.8
13197-1	13.6.2018	04.167 Taikinajoki	13.7	1.2	5.7	6.8	92	14	520	15	0.6
23598-1	19.9.2018	04.167 Taikinajoki	11.3	15	15	4.4	220	31	980	18	3.1
Keskiarvo 2018				5.9	8.5	5.7	167	24	793	16	1.5
Keskiarvo 2017				5.3	6.1	5.7	237	32	1013	28	1.6
Keskiarvo 2016				5.5	6.0	5.6	167	29	830	27	1.3
Keskiarvo 2015				4.0		6.1	130	18	700	14	0.9
Keskiarvo 2014				4.6		5.6	120	16	600	16	1.1

5.2 Tuusjärven va 04.173

5.2.1 Lakeanrahkan kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Lakeanrahkalla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 22 kertaa mukaan lukien yksi omavalvontanäyte. Keväällä 2018 Lakeanrahkalla tehtiin vesienkäsittelyyn tehostamistoimia ja selkeytysallasta jatkettiin 90 metriä. Rakennustyöt jatkuivat kesäkuulle asti, jolloin mittakaivolle tehtiin vielä korjaustöitä. Laajennustöiden jälkeen kunnostettiin laskeutusaltaat kemikalointiaseman yläpuolisella allasalueella. Kemikaloinnin alapuolinen piste vaihtui 2.7.2018 alkavalla viikolla uuteen pisteeseen, josta tarkkailua jatkettiin loppuvuosi. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyä taulukossa 18.

Taulukko 18. Lakeanrahkan tarkkailupisteet vuonna 2018.

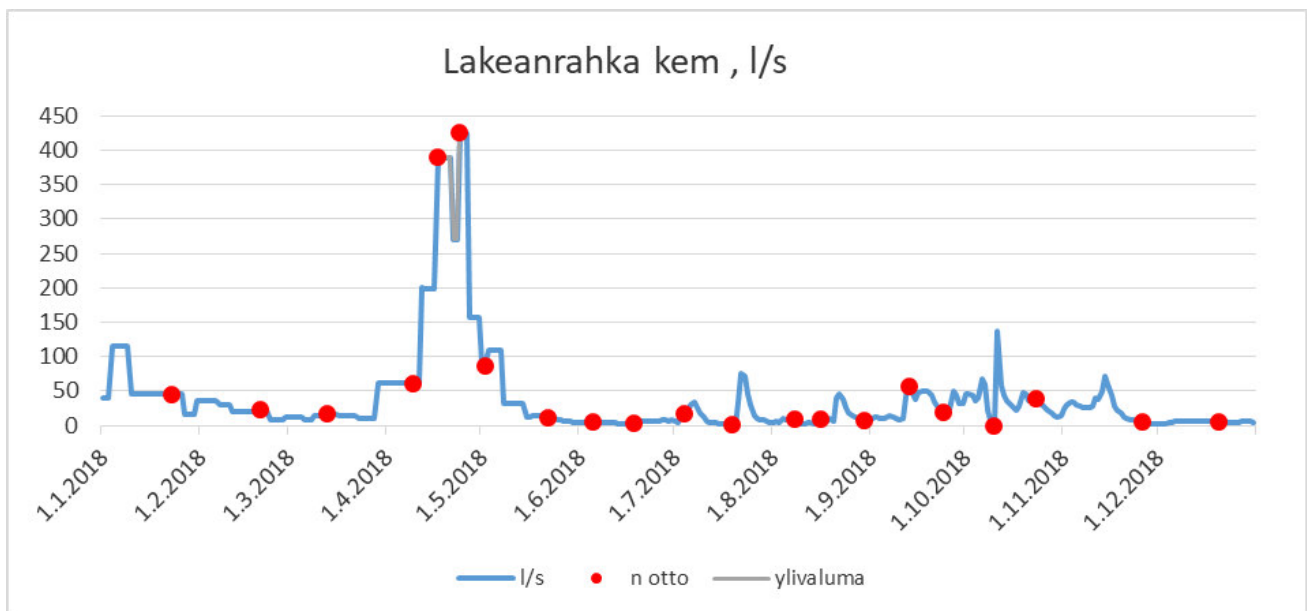
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Valmistelu ssa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Lakearahka 31427 KEM	kemikalointi	04.173	306,2	340	127,9	8,7	A
Lakearahka 31427 KEM YP	kemikalointi	04.173					A

Lakeanrahkalla havaittiin poikkeustilanne 18.4.2018, jossa altaiden vedenpinta nousi lohkoille ja ulkopuolisia vesiä vuoti alueelle. Muutamista reunoista myös vuoti vesiä eristysojiin. Poikkeustilanteet aiheuttamaa lisäkuormaa ei voida luotettavasti laskea, johtuen tuotantoalueelle valuneista ulkopuolisista vesistä. Tilanne päättyi 19.4.2018.

5.2.2 Lakeanrahkan kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Lakeanrahkalta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 hapanta. Typen suhteen vesi oli ravinnepitoista (typpi keskim. 1,4 mg/l) kuten myös fosforipitoisuus oli kohtalaisen ravinteikkaan veden tasolla (keskim. 0,08 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli kohtalaisen alhaisella tasolla (27 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli runsaasti, keskimäärin 26 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Lakeanrahkalla virtaamaa määritettiin kemikaloinnin alapuolisella tarkkailupisteellä kemikalointiaseman pumppaustietojen perusteella. Keväällä 2018 Lakeanrahkan selkeytysallasta laajennettiin ja samassa yhteydessä purkupisteelle asennettiin mittakaivo virtaamanmittaus antureineen. Heinäkuusta 2018 lähtien virtaamatiedot ovat jatkuvatoimiselta virtaamamittarilta. Tiedot toimitti Vapo Oy. Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 6. Taulukossa 19 on esitettyä Lakeanrahkan kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2017. Taulukossa 20 on esitettyä Lakeanrahkan vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 6. Lakeanrahkan virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 11 l/s/km².

Taulukko 19. Lakeanrahan kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
19991	24672	61	1474	18930	-12471	40	943

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
65.3	80.6	0.2	4.8	62	-41	0	3

Taulukko 20. Lakeanrahan kemikaloinnin puhdistusteho vuonna 2018. Tähdellä merkitty on omavalvontanäytteenotto (alapuolinen).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	23.1.2018	21	4.8	77	0.038	0.022	42	2.5	1.6	36	61	8.4	86
	20.2.2018	15	43	-187	0.31	0.14	55	2.8	2.1	25	60	31	48
	13.3.2018	24	160	-567	0.37	0.84	-127	3.1	3.6	-16	70	110	-57
*	19.3.2018	-	41		-	0.14		-	2.2		-	29	
	9.4.2018	4.4	27	-514	0.54	0.031	94	1.5	1.3	13	22	11	50
	17.4.2018	7.4	19	-157	0.078	0.023	71	1.5	1.2	20	39	15	62
	24.4.2018	3.6	5.2	-44	0.073	0.073	0	1.5	1.5	0	38	36	5
	2.5.2018	8.5	17	-100	0.074	0.024	68	1.6	1.1	31	43	14	67
	22.5.2018	34	6.6	81	0.12	0.017	86	1.9	0.55	71	73	7.5	90
	5.6.2018	28	42	-50	0.34	0.068	80	1.8	1.2	33	71	38	46
	18.6.2018	14	12	14	0.39	0.038	90	1.4	1.6	-14	50	17	66
	4.7.2018	11	33	-200	0.34	0.045	87	1.4	0.8	43	49	0.8	98
	19.7.2018	120	18	85	0.26	0.05	81	2.7	1	63	130	1	99
	8.8.2018	23	15	35	0.46	0.026	94	1.7	0.68	60	72	0.68	99
	16.8.2018	11	43	-291	0.34	0.041	88	1.4	1.1	21	55	1.1	98
	30.8.2018	9.2	7.9	14	0.22	0.012	95	1.7	0.8	53	6.6	0.8	88
	13.9.2018	8.9	22	-147	0.21	0.031	85	1.8	0.99	45	69	0.99	99
	24.9.2018	6.2	20	-223	0.17	0.016	91	1.5	0.95	37	55	0.95	98
	10.10.2018	4.1	10	-144	0.14	0.013	91	1.6	1.3	19	53	1.3	98
	23.10.2018	5.5	15	-173	0.086	0.03	65	1.9	1.4	26	58	1.4	98
	26.11.2018	4.4	21	-377	0.1	0.068	32	2.1	1.9	10	57	1.9	97
	20.12.2018	6.4	12	-88	0.13	0.026	80	2.3	1.8	22	52	1.8	97
keskiarvo 2018		17.6	27.0	-54	0.23	0.08	65	1.9	1.4	26	56.4	15.0	73
	mediaani	9.2	18.5	-144	0	0	81	2	1	26	55	50	90
	min	3.6	4.8	-567	0	0	-127	1	1	-16	7	1	-57
	max	120.0	160.0	85	1	1	95	3	4	71	130	110	99

Lakeanrahkan ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja kemikaloinnista lähtevän veden puhdistusteholle (1.1.-31.12 keskimääräinen teho). Raja-arvoihin ei päästy minkään vedenlaatumuuttujan suhteen, tosin kokonaisfosforin ja COD_{Mn} puhdistustehot olivat melko lähellä asettuja rajoja. Kiintoaineelle ei ole määritelty raja-arvoa. Taulukossa 21 on esitettyä toteutuneet puhdistustehot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 21. Lakeanrahkan kemikaloinnin puhdistustehot 2018.

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kokonaisfosfori	80	65
Kokonaistyyppi	40	26
CODMn	75	73

5.2.3 Lakeanrahkan vesistötarkkailun 2018 tulokset

Lakeanrahka sijaitsee Tuusjärven valuma-alueella (04.173). Tuusjärven alueen valuma-alue on 113,6 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 61 %
- Metsät 24 %

Typpi

- Pellot 31 %
- Metsät 423 %

Kiintoaine

- Pellot 49 %
- Metsät 47 %

CODMn

- Pellot 14 %
- Metsät 85 %

Lakeanrahkan vedet johdetaan Kankaistenlammen kautta Kummunpuron ja edelleen Tuusjärveen. Tuusjärveen laskee Lakeanrahkan lisäksi myös Vapo Oy:n Lenninsuon tuotantoalueiden kuivatusvedet. Lakeanrahkan vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Kummunpuro) sekä kolme järvihavaintopaikkaa (Kankaistenlampi ja Tuusjärvi 019 sekä Tuusjärvi 051). Tuusjärvi 051 on Lakeanrahkan ja Lenninsuon yhteinen järvihavaintopiste.

Kummunpuron vesi oli erittäin tummaa, voimakkaan ravinnepitoista ja hapanta. Veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin noin 13 mg/l, mikä oli lähellä edellisten vuosien 2014-2017 tasoa. Vedessä oli edellisvuosien tapaan hyvin korkea rautapitoisuus. Taulukossa 22. on esitettyä Lakeanrahkan virtavesitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 22. Lakeanrahkan virtavesitarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 - 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8136-1	2.5.2018	04.173 Lakearahka 31427 Kummunpuro 094	4.2	9.7	6.2	4.5	470	41	1 300	70	4.9
18143-1	25.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Kummunpuro 094	0	16	7.1	4.8	780	60	1 700	130	10.0
23603-1	18.9.2018	04.173 Lakearahka 31427 Kummunpuro 094	NA	14	7.8	5.1	470	37	1 200	88	7.2
Keskiarvo 2018				13.2	7.0	4.8	573.3	46	1400	96	7.4
Keskiarvo 2017				9	10.1	4.2	290	35	1200	38	3.8
Keskiarvo 2016				12.7	9.0	4.4	240	24	797	34	3.0
Keskiarvo 2015				4.9	6.7	5.5	350	39	1000	63	4.0
Keskiarvo 2014				9.6	8.3	4.8	450	35	1100	63	4.2

Lakeanrahkan alapuolisella *Kankaistenlammella* (Taulukko 23.) vesi oli keskimäärin väriltään erittäin tummaa, voimakkaan ravinnepitoista ja melko hapanta. Veden alkaliniteetin perusteella veden puskurikyky happamoitumista vastaan oli heikko ja vesi oli happamoitumisasteeltaan happamoitunut. Veden kiintoainepitoisuus oli järvisedeksi varsin kohollaan, ollen edellisvuotta 2017 (10 mg/l) korkeammalla tasolla. Etenkin kevättalven tutkimuskerralla lammen vedenlaatu oli varsin heikko, mikä osaltaan heikentää vuoden keskimääräistä vedenlaatua. Edellisiin vuosiin nähden etenkin vuoden 2018 veden klorofylli- ja fosforipitoisuudet erottuivat korkeammilla arvoillaan

Tuusjärven pisteellä 019 (Taulukko 23.) vesi oli väriltään tummahkoa ja kohtalaisen ravinnepitoista. Ravinneluokitukseltaan veden tilaa voidaan kuvailla lievästi reheväksi. Kiintoainetta oli vähän ja veden pH oli lähellä neutraalia. Vesipatsaan happitalous oli pääosin hyvällä tasolla, ainoastaan elokuun kierroksella oli havaittavissa lievää happivajausta alusveden näytteessä (15 m syvyydessä). Veden alkaliniteetti oli keskimäärin tasoa 0,19-0,20 mmol/l, joten veden puskurointikyky happamoitumista vastaan on hyvällä tasolla. Vedenlaatu oli hyvin pitkälle edellisvuosien 2014-2017 tasolla.

Tuusjärven pisteellä 051 (Taulukko 23.) vesi oli niin ikään tummahkoa ja kohtalaisen ravinnepitoista. Ravinnekuittelultaan veden tila kuvastaa lievästi rehevää vettä. Kiintoainepitoisuudet olivat alhaisia ja veden pH oli lähellä neutraalia. Vesipatsaan happipitoisuus oli hyvällä tasolla, joskin heinäkuun kierroksella alusveden näytteessä esiintyi lievää happivajausta (5 10,3m syvyydessä). Veden alkaliniteetti oli tasoa 0,19-0,22 mmol/l, joten veden puskurointikyky oli hyvä. Vedenlaatu oli edellisvuosien 2014-2017 kanssa samalla tasolla.

Taulukko 23. Lakeanrahan järvitarkkailuiden vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 - 2018.

Kankaistenlampi

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkös- vyvyys	Alkusu- vyvyys	Kokon- aissyv- yys (m)	Lämpö- tila °C	Happi, liuk. mg/l	Hapen kyllästy- saste %	Kiintoai- ne (GF/C) mg/l	Sameus FTU	Sähköjoi- htavuus, 25°C mS/m	Alkalinit- eetti mmol/l	pH- arvo, 25 °C	Väri lu- ku mg Pt/l	CODMn mg/l	Klorofy- lli-A µg/l	Kokona- istyyppi µg/l	Ammon- iumtyp- pi µg/l	Nitriitti- ja nitraatt- itypen summa µg/l	Kokonai- sfosfori µg/l	Fosfaatti fosfori µg/l	Rauta mg/l
2795-1	21.3.2018	04.173 Kankaistenlampi 093 0,4		1	1.4	1.2	3.1	22	53	35	11.2	0.08	5.2	830	63		2 400			300		17.0
18376-2	31.7.2018	04.173 Kankaistenlampi 093 0,20		0-1	1.4										192							
18376-1	31.7.2018	04.173 Kankaistenlampi 093 0,20		0.7	1.4	23.7	5.8	69	17	7.7	7.3	<0.010	5.1	740	56		1 400	4	4	130	59	1.5
27171-1	18.10.2018	04.173 Kankaistenlampi 093 0,35		0.7	1.4	8.5	8.1	69	12	8.3	10.1	<0.010	4.6	370	31		1 200			57		4.9
Keskiarvot 2018																						
1m						5.7	53	27	17	10	<0,010	5.0	646.7	50	192	1667	4	4	162	59	7.8	
Keskiarvot 2017																						
1m						7.9	66	10.4	7.7	9	<0,010	4.3	353	39	33	1267	7	<3	62	19	4.6	
Keskiarvot 2016																						
1m						8	67	19	14	11		4	240	24	16	1050	8		42	6	4	
Keskiarvot 2015																						
1 m						8.2	74	4.7		7.6	0.01	5	290	34	7.3	1100	25		58	9	3.4	
Keskiarvot 2015																						
1 m						7.7	69	9.7		8	0.17	4.8	430	36	21	1100			57		4.3	

Tuusjärvi 019

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaisisyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästy saste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väriluku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonai styyppi	Ammoni umtyppi	Nitriitti- ja nitraattiyen summa	Kokonais fosfori	Fosfaatti fosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m	mmol/l		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2796-1	21.3.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.4	1	16.3	0.2	12.6	86	< 0.5	0.43	6.6	0.19	6.7	96	15	640				12		0.65
2796-2	21.3.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.4	5	16.3	1.5	10.9	77	< 0.5	0.63	6.6	0.18	6.6	80	15	680				10		0.45
2796-3	21.3.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.4	10	16.3	1.9	9.3	67	0.6	0.74	6.8	0.18	6.5	83	15	690				12		0.51
2796-4	21.3.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.4	15	16.3	2.4	8.2	60	0.8	1	6.7	0.19	6.4	100	17	720				17		0.66
18375-1	31.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	2.4	1	16.6	23.8	8	95	2.3	1.2	6.2	0.21	7.1	89	15	580	11	110		12	< 2	0.24
18375-2	31.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	2.4	5	16.6	19.1	6.3	68	2	0.95	6.2	0.20	6.8	87	15	630				11		0.25
18375-3	31.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	2.4	10	16.6	15.8	5.7	57	2	0.98	6.3	0.20	6.6	93	14	680				13		0.41
18375-4	31.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	2.4	15.6	16.6	12.4	3.7	34	1.8	1.3	6.4	0.20	6.5	110	15	740				16		0.54
18375-5	31.7.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	2.4	0-2	16.6											5.7						
25960-1	9.10.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.8	1	16.8	8.3	9.9	84	1.5	1.3	6.5	0.21	7.1	78	13	600				12		0.36
25960-2	9.10.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.8	5	16.8	8.2	9.9	84	1.5	1.5	6.4	0.21	7.1	78	14	600				12		0.37
25960-3	9.10.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.8	10	16.8	8.1	10	85	1.3	1.3	6.3	0.20	7.1	79	13	600				12		0.37
25960-4	9.10.2018	04.173 Lakearahka 31427 Tuusjärvi 019	1.8	15.6	16.8	7.9	10.1	85	2.6	1.4	6.3	0.20	7.1	79	13	600				14		0.42
Keskiarvot 2018																						
1m						10.2	88	1.9	1.0	6.4	0.20	7.0	88	14	5.7	607	11	110	12	<2	0.42	
5m						9.0	76	1.8	1.0	6.4	0.20	6.8	82	15		637			11		0.36	
10m						8.3	70	1.3	1.0	6.5	0.19	6.7	85	14		657			12		0.43	
15m						7.3	60	1.7	1.2	6.5	0.20	6.7	96	15		687			16		0.54	
Keskiarvot 2017																						
1m						9.4	79	1.0	0.8	6.6	0.19	6.7	81	14	5.7	643	18	100	12	<2	0.34	
5m						9.7	83	0.9	0.8	6.5	0.19	6.8	79	14		617			14		0.32	
10m						9	78	1.5	1.0	6.7	0.19	6.8	78	14		637			13		0.34	
16m						7.2	59	1.4	1.5	6.8	0.19	6.5	95	15		713			15		0.64	
Keskiarvot 2016																						
1m						10	89	2	1	6.4	0.17	6.9	63	14	4	620	10	64	14	2	0.3	
5m						9	79	1	1	6.5	0.17	6.8	77	14		627			12		0.3	
10m						8	68	1	1	6.6	0.17	6.7	73	15		487			13		0.4	
16m						7	57	2	1	6.8	0.20	6.7	83	14		687			16		1	
Keskiarvot 2015																						
1m						9.5	85	1.4		6.6	1.40	6.8	70	13	4	650	4	200	17	3	0.32	
5m						9.4	83	1.3		6.6	1.50	6.8	70	13		650	4	190	12	3	0.32	
10m						8.9	83	1.3		6.6	1.50	6.8	70	14		680	10	200	11	3	0.35	
16m						6.3	55	2		6.9	1.30	6.6	73	14		710	26	240	17	11	0.64	
Keskiarvot 2014																						
1m						9.4	84	1.4		6.7	0.22	6.6	80	14		650			15	3	0.36	
5m						9.28	82	1.2		6.7	0.22	6.7	70	14		640			14	3	0.37	
10m						8.2	69	1.2		6.7	0.17	6.6	80	15		690			15	4	0.44	
16m						6.3	55	2		6.9	1.30	6.6	73	14		710			17	11	0.64	

Tuusjärvi 051

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusesyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happiliik.	Hapenkyllästyne	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähköjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väriluku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m	mmol/l	mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l
2797-1	21.3.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.4	1	11	0.4	10.7	74	0.6	1.1	6.5	0.19	6.4	140	17		840			15		0.75
2797-2	21.3.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.4	5	11	1.2	9.7	69	0.9	1.3	6.6	0.19	6.4	150	22		870			17		0.86
2797-3	21.3.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.4	10	11	1.8	7.5	54	1.5	1.9	6.8	0.22	6.3	160	22		910			21		1.10
18374-4	31.7.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.9	0	11.2											6.3						
18374-1	31.7.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.9	1	11.2	24.8	7.7	93	2.5	1.2	6.2	0.22	7.1	95	15		570	7	79	13	<2	0.30
18374-2	31.7.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.9	5	11.2	19.3	5.8	63	2.4	1.4	6.3	0.21	6.7	96	14		600			13		0.37
18374-3	31.7.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.9	10.3	11.2	15.8	4.6	46	2.5	1.5	6.4	0.21	6.5	100	15		710			20		0.63
25961-1	9.10.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.8	1	12.6	7.8	10.2	86	1.6	1.4	6.4	0.2	7	82	13		610			12		0.40
25961-2	9.10.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.8	5	12.6	7.6	10.2	85	1.2	1.5	6.3	0.21	7.1	83	13		770			14		0.39
25961-3	9.10.2018	04.173 Tuusjärvi pohjoispää 051	1.8	11.6	12.6	7.5	10	83	2.7	1.5	6.3	0.21	7.1	83	13		610			13		0.40
Keskiarvot 2018																						
1m							9.5	84	1.6	1.2	6.4	0.2	6.8	106	15		673	7	79	13	<2	0.5
5m							8.6	72	1.5	1.4	6.4	0.2	6.7	110	16		747			15		0.5
11m							7.4	61	2.2	1.6	6.5	0.2	6.6	114	17		743			18		0.7
Keskiarvot 2017																						
1m							9.5	81	1.6	1.2	6.7	0.2	6.8	87	16		677	5.0	67	12	<2	0.5
5m							7.5	63	1.5	1.6	6.7	0.2	6.6	101	17		727			16		0.7
13m							9.9	82	1.6	1.3	6.7	0.2	6.8	91	16		680			15		0.5
Keskiarvot 2016																						
1m							10	88	1.8	1.2	6.5	0.18	6.9	80	15	7	650	15	29	17		0.4
5m							9	82	1.9	1.6	6.6	0.17	6.8	90	15		680			15		0.5
13m							6	48	2.4	2.7	6.7	0.19	6.6	143	23		873			25		1.0
Keskiarvot 2015																						
1m							9.5	54	1.9		6.7	1.5	6.9	83	14	3	670	8	220	14	4	0.39
5m							9.3	52	1.4		6.7	1.5	6.8	85	14		670	8	220	12	4	0.38
13m							5.8	52	2.7		6.9	1.4	6.6	90	14		720	2	230	13	3	0.73
Keskiarvot 2014																						
1m							9.3	84	1.9		6.7	0.17	6.7	85	15	3.5	670			15	2	0.44
5m							9.2	83	1.6		6.7	0.17	6.7	78	15		650			15	4	0.45
13m							5	44	2.5		7	0.18	6.5	140	18		650			23	18	1.2

5.2.4 Lenninsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Lenninsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kasvillisuuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan B tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tarkkailun piirissä. Näytteenottokertoja oli tarkkailuvuoden aikana yhteensä 12 kertaa, mutta näytteitä saatiin otettua vähäisen valuman vuoksi vain 8 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 24.

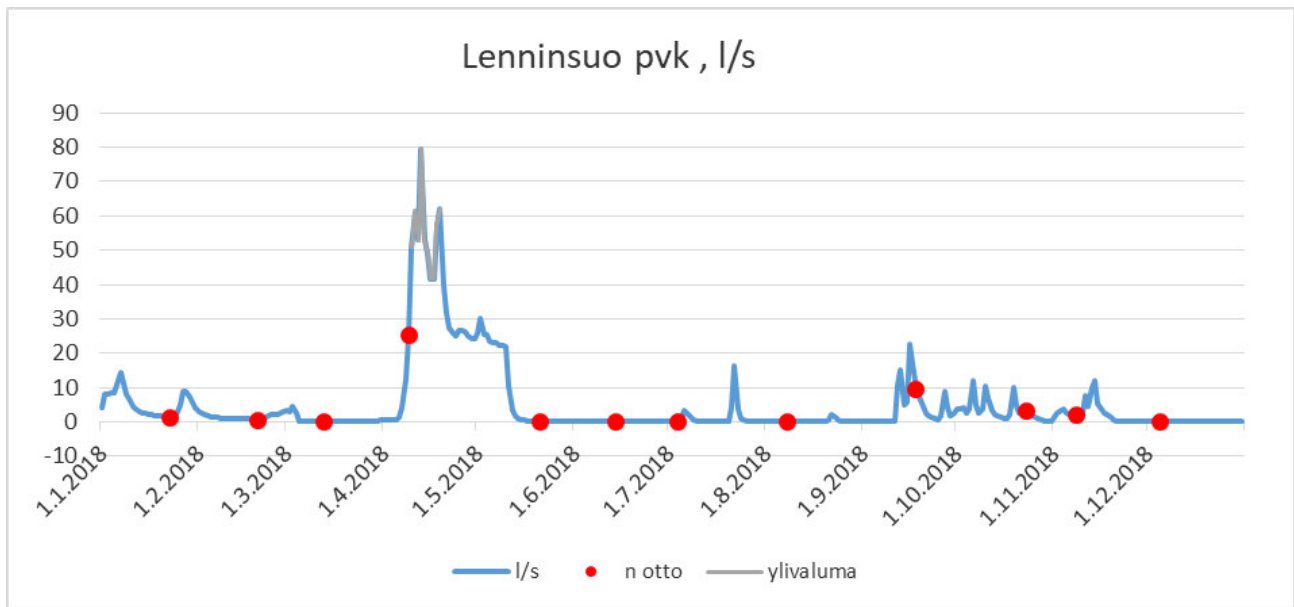
Taulukko 24. Lenninsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Lenninsuo 31431 KK	kasvillisuus- kenttä	04.173	34	41,2	32		B
Lenninsuo 31431 KK YP	kasvillisuus- kenttä	04.173					B

5.2.5 Lenninsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Lenninsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 1,7 mg/l ja fosfori keskim. 0,033 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli korkeahkolla tasolla (84 mg/l), ilmentäen täten humusleimaista vettä. Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin noin 4 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Lenninsuolla mitattiin virtaamaa kasvillisuuskentän alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 7. Taulukossa 25 on esitettyinä Lenninsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2017. Taulukossa 26 on esitettyinä Lenninsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kasvillisuuskentän puhdistustehot.

Kuva 7. Lenninsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 10,4 l/s/km².

Taulukko 25. Lenninsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
285	3716	3	144	196	597	2	100

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
8.4	109.3	0.1	4.2	6	18	0	3

Taulukko 26. Lenninsuon kasvillisuuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei yp näytettä	23.1.2018	-	0.9	-	-	0.028	-	-	1.4	-	-	57	-
	20.2.2018	14	6.7	52	0.069	0.074	-7	2.6	0.42	84	49	200	-308
	13.3.2018	28	8.2	71	0.067	0.12	-79	3	3.5	-21	50	95	-90
	9.4.2018	4	3.7	8	0.17	0.042	75	1.5	1.7	-13	16	32	-100
ei näytettä	21.5.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ei näytettä	14.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4.7.2018	8.8	5.7	35	0.053	0.11	-108	2.1	3	-43	30	100	-233
	8.8.2018	25		100	0.13		100	2.7		100	85		100
	18.9.2018	20	3.4	83	0.052	0.027	48	3.8	1.5	61	84	70	17
	23.10.2018	8.5	0.9	89	0.041	0.02	51	3.1	1.2	61	67	58	13
	8.11.2018	3.4	0.7	79	0.041	0.021	49	2.8	1.2	57	64	60	6
ei näytettä	5.12.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
keskiarvo 2018		14.0	3.8	73	0.08	0.06	29	2.7	1.7	35	56	84	-51
	mediaani	11.4	3.6	75	0.06	0.04	48	2.8	1.5	59	57	65	-42
	min	3.4	0.7	8	0.04	0.02	-108	1.5	0.4	-43	16	32	-308
	max	28.0	8.2	100	0.17	0.12	100	3.8	3.5	100	85	200	100

Lenninsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja kasvillisuuskentältä lähtevän veden puhdistusteholle ajanjaksolle 1.1.-31.12. Kiintoaineen ja typen suhteen raja-arvot saavutettiin selkeästi, mutta kokonaisfosforin suhteen raja-arvoon ei päästy. Taulukossa 27 on esitettyä toteutuneet puhdistustehot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 27. Lenninsuon kasvillisuuskentän puhdistustehot 2018.

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	40	73
Kokonaisfosfori	50	29
Kokonaistyyppi	20	35

5.2.6 Lenninsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Lenninsuo sijaitsee Tuusjärven valuma-alueella (04.173). Tuusjärven alueen valuma-alue on kooltaan 113,6 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 61 %
- Metsät 24 %

Typpi

- Pellot 31 %
- Metsät 423 %

Kiintoaine

- Pellot 49 %
- Metsät 47 %

CODMn

- Pellot 14 %
- Metsät 85 %

Lenninsuon vedet johdetaan Kartiskajoen kautta Tuusjärveen. Tuusjärveen laskee Lenninsuon lisäksi myös Vapo Oy:n Lakeanrahkan tuotantoalueen kuivatusvedet ja näiden yhteinen järvitarkkailupiste on Tuusjärvi 051. Yhteispisteen tulokset on käsitelty Lakeanrahkan yhteydessä taulukossa 23 (sivu 38). Lenninsuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Kartiskajoki).

Kartiskajoen vesi oli tummaa, ravinnepitoista ja lievästi hapanta. Veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin noin 13 mg/l ja ravinteisuudeltaan vesi ilmensi rehevää vettä. Veden ravinnepitoisuuksissa oli typen suhteen paluu edellisten vuosien 2014-2016 tasolle, vuoden 2017 kohonneesta pitoisuustasosta. Taulukossa 28. on esitettyinä Lenninsuon virtavesitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 28. Lenninsuon virtavesitarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 - 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähkjoht. mS/m	pH	Väriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8137-1	2.5.2018	04.173 Lenninsuo 31431 Kartiskajoki 068	-	14	7.8	5.1	470	37	1 200	88	7.2
18144-1	25.7.2018	04.173 Lenninsuo 31431 Kartiskajoki 068	-	13	4.1	5.3	310	44	1 500	49	1.8
23604-1	18.9.2018	04.173 Lenninsuo 31431 Kartiskajoki 068	-	11	5.7	6.3	470	43	1 100	96	5.6
Keskiarvo 2018				12.7	5.9	5.6	417	41	1267	78	4.9
Keskiarvo 2017				13.2	5.3	5.7	335	50	1600	66	2.3
Keskiarvo 2016				16.5	5.4	6.0	243	40	1110	72	3.3
Keskiarvo 2015				7.8	5.8	6.4	335	37	870	57	3.6
Keskiarvo 2014				5.2	5.6	5.9	350	42	970	39	2.7

5.3 Jukajärven va 04.176

5.3.1 Pakinsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Pakinsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kasvillisuuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan B tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 12 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 29.

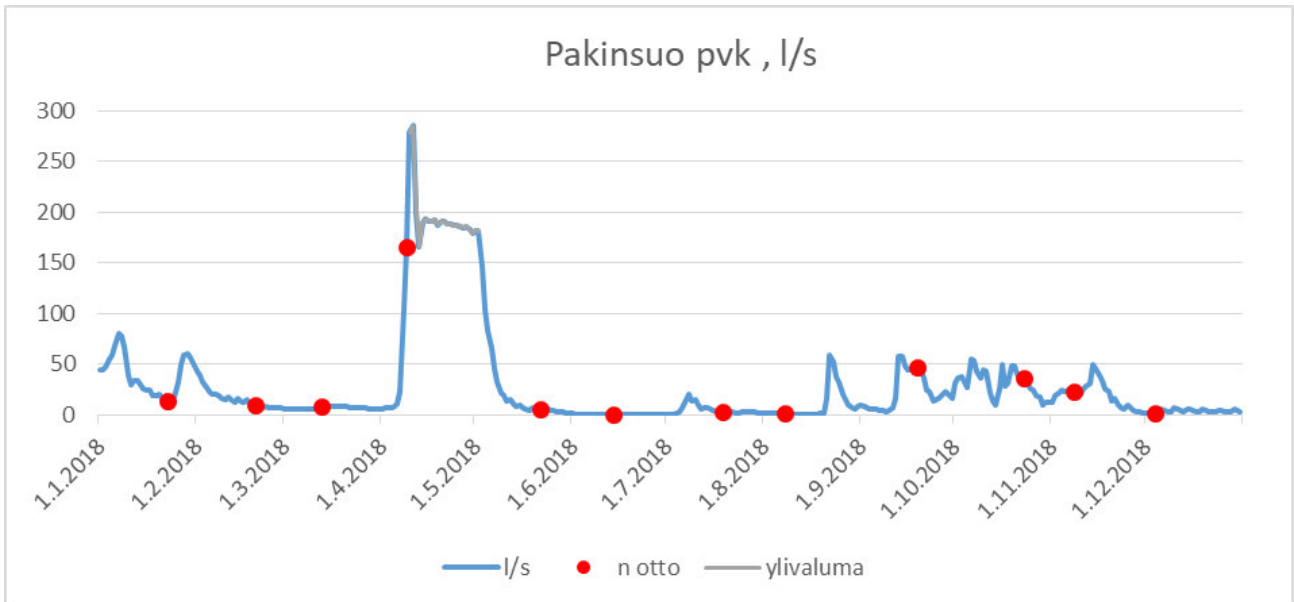
Taulukko 29. Pakinsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Pakinsuo 31431 KK	kasvillisuuskenttä	04.173	150,8	179,6	129		B
Pakinsuo 31431 KK YP	kasvillisuuskenttä	04.173					B

5.3.2 Pakinsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Pakinsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta, ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 2,0 mg/l ja fosfori keskim. 0,063 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli kohtalaisen korkealla tasolla ilmentäen humusleimaista vettä (62 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin noin 14 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Pakinsuolla mitattiin virtaamaa kasvillisuuskentän alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 8. Taulukossa 30 on esitettyä Pakinsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 31 on esitettyä Pakinsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kasvillisuuskentän puhdistustehot.

Kuva 8. Pakinsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 15,6 l/s/km².

Taulukko 30. Pakinsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
8430	35630	34	1288	7690	9731	20	918

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
55.9	236.3	0.2	8.5	51	65	0	6

Pakinsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja virtaamaperusteiselle kasvillisuuskentältä lähtevän veden puhdistusteholle (koko vuosi 1.1-31.12). Poiketen pitoisuuskeskiarvoihin perustuvaan puhdistusteho tarkasteluun, virtaamaperusteisessa keskiarvotarkastelussa verrataan vesienkäsittelyrakenteelle tulevaa ja siitä lähtevää kuormitusta (kg/jakso). Raja-arvot saavutettiin typen osalta, muiden kuormitteiden suhteen raja-arvoista jäätiin jonkin verran. Taulukoissa 31 ja 32 on esitettyä toteutuneet puhdistustehot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 31. Pakinsuon kasvillisuuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

kk	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
1	51	19	51	43
2	-122	10	-49	-6
3	5	-132	19	-29
4	-48	-137	-47	-9
5	45	-11	67	22
6	85	57	57	39
7	-27	-57	2	-14
8	70	18	55	23
9	96	52	53	71
10	95	61	66	53
11	95	64	76	53
12	97	79	85	63
	%	%	%	%
	36	-19	26	22

Taulukko 32. Pakinsuon kasvillisuuskentän puhdistustehot 2018.

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	40	36
Kokonaisfosfori	50	26
Kokonaistyppe	20	22

5.3.3 Pakinsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Pakinsuo sijaitsee Jukajärven valuma-alueella (04.176). Jukajärven alueen valuma-alue on kooltaan 155,56 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 51 %
- Metsät 24%

Typpi

- Pellot 18 %
- Metsät 28 %

Kiintoaine

- Pellot 50 %
- Metsät 49 %

CODMn

- Pellot 14 %
- Metsät 85 %

Pakinsuon vedet johdetaan Kuhalammen kautta Jukajärveen. Pakinsuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikka (Laskuoja 063, Kuhalampi laskujoki) sekä yksi järvihavaintopaikka (Kuhalampi)

Laskuoja 063- pisteen vesi oli tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Ravinnepitoisuudet kuvastivat voimakkaasti rehevää vettä. Veden kiintoainepitoisuus oli korkeahkolla tasolla tavanomaiseen virtaveden tasoon nähden. Veden keskimääräinen rautapitoisuus oli koholla. Vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Kuhalampi laskujoki- pisteen vesi oli niin ikään varsin tummaa, humusleimaista ja hyvin ravinnepitoista. Myös tällä pisteellä kiintoainetta oli runsaasti (Laskuoja 063-pistettä selvästi enemmän) ja raudan pitoisuudet olivat korkealla tasolla. Vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Taulukossa 33. on esitettynä Pakinsuon virtavesitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 33. Pakinsuon virtavesitarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2014 - 2018.

Laskuoja 063

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väiriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8209-1	8.5.2018	04.176 Laskuoja 063	-	9.6	7.1	6	430	44	1 500	66	3.7
13204-1	14.6.2018	04.176 Laskuoja 063	11.4	13	15.6	6.9	550	32	1 200	120	12.0
23591-1	19.9.2018	04.176 Laskuoja 063	11.5	3.4	15.5	6.1	190	29	900	51	1.7
Keskiarvo 2018				8.7	12.7	6.3	390	35	1200	79	5.8
Keskiarvo 2017				9.2	9.9	6	353	39	1767	97	5
Keskiarvo 2016				12.7	10.8	6.4	280	35	1400	119	4.4
Keskiarvo 2015				10.9	11.8	6.6	320	36	1266	120	5.4
Keskiarvo 2014				12	12.9	6	250	39	1600	130	3

Kuhalampi laskujoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väiriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
6068-1	12.4.2017	04.176 Kuhalammen laskujoki 056	-	14	6.5	6.3	300	33	1 400	63	2.2
14551-1	13.6.2017	04.176 Kuhalammen laskujoki 056	13.9	15	11.7	6.2	480	30	1 400	150	7.6
27920-1	25.9.2017	04.176 Kuhalammen laskujoki 056	-	33	9.2	6.5	310	32	2 200	160	4.1
Keskiarvo 2018				20.7	9.1	6.3	363	32	1667	124	4.6
Keskiarvo 2017				8.4	8.4	6.3	313	33	1200	74	3.6
Keskiarvo 2016				11.0	8.9	6.5	327	31	1200	99	5.1
Keskiarvo 2015				10.0	9.9	6.7	280	29	1300	96	3.6
Keskiarvo 2014				12.0	10.3	6.5	320	32	1200	80	4.9

Kuhalampi- pisteellä vesi oli hyvin tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Ravinnepitoisuudet ilmensivät voimakkaasti rehevää vedentilaa. Talvella lampi kärsi voimakkaasta happikadosta. Vedessä oli runsaasti kiintoainetta ja se oli sameaa. Veden pH ilmensi lähes neutraalia vettä. Taulukossa 33.1 on esitettyä Kuhalammen järvitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018.

Taulukko 33.1 Kuhalammen järvitarkkailun vedenlaatu 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2016- 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkuvyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila °C	Happi, liuk. mg/l	Hapen kyllästyssaste (%)	Kiintoaine (GF/C) mg/l	Sameus FTU	Sähkönjohtavuus, 25°C mS/m	pH-arvo, 25 °C	Väiriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kokonaistyppi µg/l	Nitriitti-			Rauta mg/l			
																Ammoniumtypi µg/l	ja nitraattityypin summa µg/l	Kokonaisfosfori µg/l		Fosfaattifosfori µg/l		
2800-1	21.3.2018	04.176 Kuhalampi länsiossa	0.4	0.5	0.8	1.2	0.23	2	17	40	15	6.4	610	38	1 700	10	4	185	22	14.0		
18148-1	25.7.2018	04.176 Kuhalampi länsiossa	0.25	0.6	0.8	26.2	7.3	90	16	11	9	6.6	350	31	1 500	10	4	160	22	6.0		
Keskiarvot 2018																						
1 m							3.8	46	17	26	12	6.5	480	35	1600	10	4	185	22	10		
Keskiarvot 2017																						
1 m							3.3	67	16	22	13	6.5	450	34	1500	9	<3	165	25	7.7		
Keskiarvot 2016																						
1 m							6.1	54	12	17	10	6.8	320	29	1650	9	3	195	45	6.0		

5.4 Konnusjoen va 04.178

5.4.1 Itäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Itäsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan B tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen suppean tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 12 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 34.

Taulukko 34. Itäsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

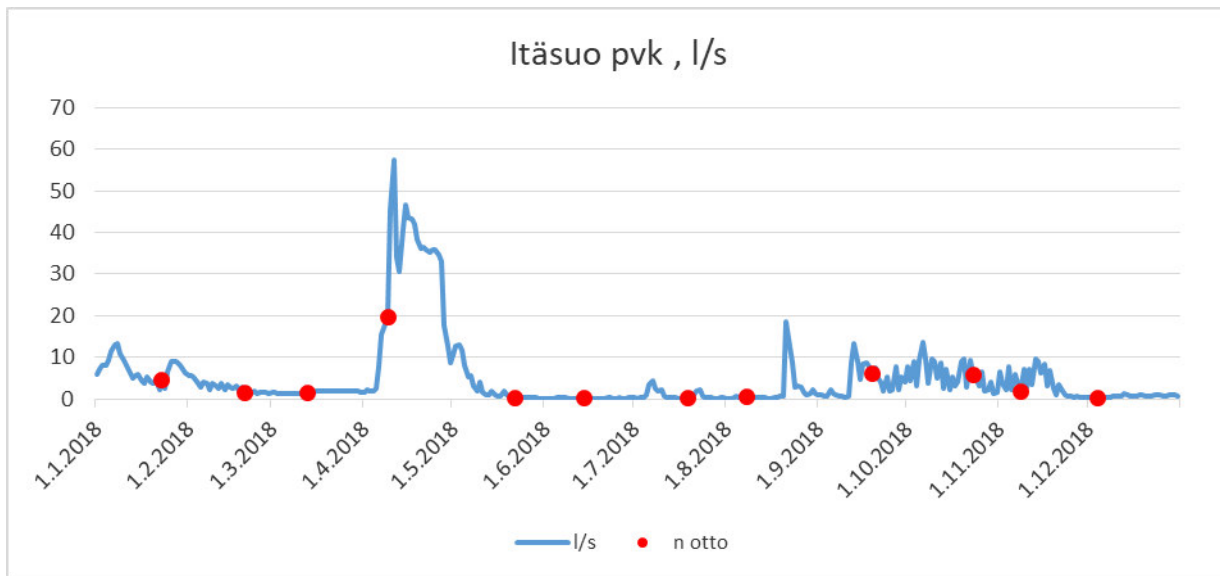
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Itäsuo 31511 PVK1	pintavalutuskenttä	04.176	41,7	52,5	41,7		A
Itäsuo 31511 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	04.176					A

5.4.2 Itäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Itäsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 2,4 mg/l ja fosfori keskim. 0,040 mg/l). Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli korkeahkolla tasolla (76 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin noin 8,6 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Itäsuolla mitattiin virtaamaa jatkuvatoimisesti pintavalutuskentän alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 9. Taulukossa 35 on esitettyinä Itäsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 36 on esitettyinä Itäsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 9. Itäsuo virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 9,4 l/s/km².

Taulukko 35. Itäsuo kokonaiskuormitus vuonna 2018

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
592	6580	3	222	469	2269	0.5	160

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
14.2	157.8	0.1	5.3	11	54	0	4

Taulukko 35. Itäsuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018. Värikorostettu vedenlaatuarvo on alle määritysrajan.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	14.11.2017	6.5	1	-85	0.055	0.025	-55	3.3	2.4	-27	80	65	-19
	12.12.2017	7.2	1.3	-82	0.048	0.017	-65	2.5	2.5	0	67	70	4
	23.1.2018	20	2.3	89	0.079	0.018	77	2.3	2.2	4	62	67	-8
	20.2.2018	15	2.8	81	0.082	0.034	59	2.3	2.9	-26	57	88	-54
	13.3.2018	33	3.4	90	0.096	0.054	44	2	3.5	-52	56	110	-96
	9.4.2018	10	3	70	0.025	0.018	28	1.4	1.4	0	22	28	-27
	keskiarvo 1.11-14.4	15.3	2.3	85	0.1	0.0	57	2.4	2.5	-6	57.3	71.3	-24
	22.5.2018	15	44	-193	0.13	0.046	65	1.5	1.6	-7	55	61	-11
	14.6.2018	22	6.8	69	0.25	0.052	79	2	2.5	-25	65	60	8
	19.7.2018	19	26	-37	0.17	0.11	35	2.1	3.6	-71	87	100	-15
	8.8.2018	22	2.9	87	0.096	0.051	47	1.8	2.1	-17	75	82	-9
	19.9.2018	3.6	1.1	69	0.034	0.022	35	3.7	1.3	65	100	72	28
	23.10.2018	4.3	0.5	88	0.036	0.017	53	3.6	2.1	42	91	76	16
	keskiarvo 15.4-31.10	14.3	13.6	5	0.12	0.05	58	2.45	2.20	10	79	75	5
	mediaani	15.0	2.9	70	0.08	0.03	50	2.3	2.3	-6.2	66	72	-10
	min	3.6	0.5	-193	0.03	0.02	-65	1.4	1.3	-71.4	22	28	-96
	max	33.0	44.0	90	0.25	0.11	79	3.7	3.6	64.9	100	110	28

Itäsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuskentältä lähtevän veden puhdistusteholle (ajanjaksoille 1.11-14.4 ja 15.4.-31.10). Puhdistustehot saavutettiin kaikkien kuormitteiden osalta talven tarkastelujaksolla. Avovesijaksolla raja-arvot saavutettiin ainoastaan fosforin kohdalla. Kiintoaineen kohdalla touko- ja heinäkuun korkeat pitoisuudet nostivat selvästi keskimääräistä pitoisuustasoa, täten heikentäen jakson keskiarvoa. Keväällä vedessä on saattanut olla tavanomaisen kiintoaineen lisäksi myös siitepölyä, joka tällöin nostaa veden kiintoainepitoisuutta. Taulukossa 36 on esitettyä toteutuneet puhdistustehot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 36. Itäsuon pintavalutuskentän puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	85
Kokonaisfosfori	50	57
Kokonaistyyppi	-	- 6

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	5
Kokonaisfosfori	50	58
Kokonaistyyppi	20	10

5.4.3 Itäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Itäsuo sijaitsee Konnusjoen valuma-alueella (04.178). Konnusjoen alueen valuma-alue on kooltaan 172,61 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 39 %
- Metsät 56 %

Typpi

- Pellot 12 %
- Metsät 81 %

Kiintoaine

- Pellot 42 %
- Metsät 58 %

CODMn

- Pellot 5,5 %
- Metsät 94 %

Itäsuon vedet johdetaan laskuojalla Hampunjokeen ja edelleen Konnusjokea pitkin Iso-Kontuseen. Itäsuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikka (Konnusjoki ja Hampunjoki) ja yksi järvihavaintopaikka (Iso-Kontunen).

*Vesistötarkkailua suoritetaan joka kolmas vuosi, joten seuraava vesistötarkkailuvuosi on vuosi 2019. Seuraavassa vuoden 2016 ja aiemmat keskimääräiset tulokset.

Hampunjoen vesi oli tummaa, kohtalaisen ravinnepitoista ja pH tasoltaan lähes neutraalia (pH keskimäärin 6,4). Veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin melko korkealla tasolla (15,7 mg/l). Veden ravinnepitoisuudet ilmensivät rehevää vedenlaatua. Heinäkuun näytteessä (14.7.2016) veden typpi-fosfori- ja rautapitoisuudet olivat varsin korkealla tasolla. Myös sähkönjohtavuus oli tuolloin poikkeuksellisen korkea. Koholla olevat parametrit kuvastaisivat ennemminkin muusta kuormituslähteestä peräisin olevaa jätevesiä tms. pulssia, joka on kohdistunut Hampunjokeen kyseisenä ajankohtana.

Konnusjoen vesi oli niin ikään tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä. Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin 4,2 mg/l, mikä on virtavedelle tyypillisellä tasolla. Taulukossa 37. on esitettyä Itäsuon virtavesitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2016 sekä vuoden 2016 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 37. Hampunjoen ja Konnusjoen vedenlaatu 2016.

Hampunjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
7374-1	27.4.2016	04.178 Hampunjoki 117	0	20	5	5,6	280	45	1 400	63	1,7
14569-1	14.7.2016	04.178 Hampunjoki 117	NA	20	35,2	7	330	47	15 000	330	8,3
25208-1	27.9.2016	04.178 Hampunjoki 117	0	7,1	7,6	6,7	240	22	710	57	3,3
Keskiarvo 2016				15,7	15,9	6,4	283	38	5703	150	4,4

Konnusjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
7373-1	27.4.2016	04.178 Konnusjoki 050	0	2,3	4,3	5,2	280	42	1 100	29	1,3
14570-1	30.6.2016	04.178 Konnusjoki 050	0	6,5	8	6,5	300	34	2 700	88	2,6
25164-1	28.9.2016	04.178 Konnusjoki 050	10,3	3,9	7,4	6,4	260	35	1 700	47	2,3
Keskiarvo 2016				4,2	6,6	6,0	280	37	1833	55	2,1

Iso-Kontusen vesi oli väritään tummaa ja ravinteisuudeltaan se ilmensi rehevää vedentilaa. Veden happipitoisuus oli päällysveden suhteen hyvä. Taulukossa 38 on esitettyä vuoden 2016 järvitarkkailun tulokset.

Taulukko 38. Iso-Kontusen järvitarkkailun vedenlaatu 2016.

Iso-Kontunen

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyy- yys	Alkusyy- yys	Kokonaiss- yvyys (m)	Lämpötila °C	Happi, liuk. mg/l	Hapen kyllästy- saste %	Kiintoai- ne mg/l	Sameus FTU	Sähkönj- ohtavu- us, 25°C mS/m	pH- arvo, 25 °C	Väri- luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Klorofyl- li-A µg/l	Kokona- istyyppi µg/l	Ammon- iumtyppi µg/l	Nitriitti- ja nitraatti- summa µg/l	Kokona- isfosfori µg/l	Fosfaat- tifosfori µg/l	Rauta mg/l
4642-1	30.3.2016	04.178 Iso-Kontunen 023	0,9	1	2,5	0,6	10,4	72	1	1,7	7	6	260	35		1 500			30		1,6
18979-1	3.8.2016	04.178 Iso-Kontunen 023	0,8	2	3	21,5	6,4	73	3,8	1,7	5,2	6,1	300	40		1 000	29	43	42	7	1,4
18979-2	3.8.2016	04.178 Iso-Kontunen 023	0,8	0	3										10,9						
Keskiarvot 2016																					
1m						8,4	72,5	2,4	1,7	6,1	6,05	280	37,5		1250	29	43	36	7	1,5	

5.5 Isojoen-Sahinjoen va 04.253

5.5.1 Huppionsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Huppionsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Suolla ei ollut vuonna 2018 tuotantoa, eli se oli levossa. Näytteitä otettiin yhteensä 21 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 39.

Taulukko 39. Huppionsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

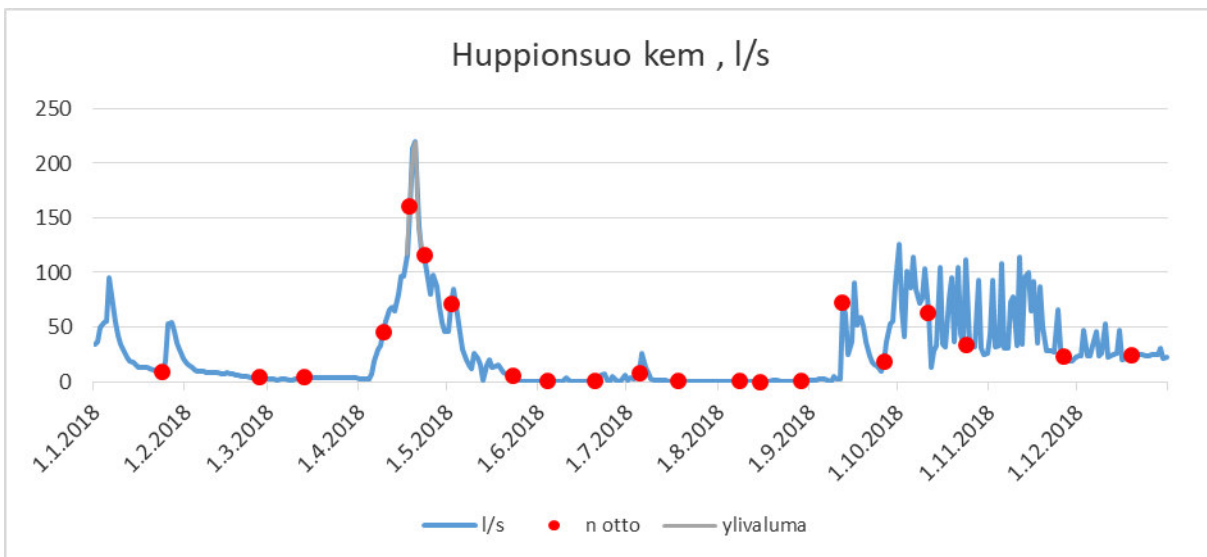
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut ha	Tarkkailuluokka
Huppionsuo 31501 Kem1	kemikalointi	04.253	107	233,9	93,9	12,4	A
Huppionsuo 31501 Kem1 YP	kemikalointi	04.253					A

Huppionsuolla oli vuonna 2018 havaittavissa kemikaloinnin tehon heikentymistä, joka johtui kuluneesta kemikaalin annosteluruuvien rakenteesta. Vuodelle 2019 hankitaan uusi annostelujärjestelmä.

5.5.2 Huppionsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Huppionsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 melko hapanta, ravinteiden osalta typen suhteen selvästi ravinnepitoista (typpi keskim. 2,4 mg/l) ja myös fosforin pitoisuus oli kohonneella tasolla, ollen keskimäärin 0,16 mg/l. Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli kohonneella tasolla (62 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli runsaasti, keskimäärin noin 40 mg/l. Elokuussa veden ravinnepitoisuudet kasvoivat merkittävästi ja selvitysten perusteella pitkään jatkuneen kuivan jakson aikana ojustossa ja altaissa seisova vesi konsentroitui haihdunnan ja lämpimässä vedessä tapahtuvien biologisten ja kemiallisten reaktioiden johdosta. Kyseisenä ajanjaksona valunnat alueella olivat kuitenkin erittäin vähäiset joten purkuvedet eivät kuormittaneet alapuolista vesistöä normaalia enempää (kuva10). Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset ovat esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Huppionsuolla mitattiin virtaamaa kemikalointiaseman alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 10. Aikavälillä 1.4-9.5.2018 virtaamanmäärityksessä käytettiin läheisen Jylhäsuon valuma-aineistoa, johtuen Huppionsuon laskuojan padottamisesta. Taulukossa 40 on esitettyä Huppionsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 41 on esitettyä Huppionsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 10. Huppionsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 15,3 l/s/km².

Taulukko 40. Huppionsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
7088	14564	41	954	6575	-3393	31	698

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
67	137	0	9	62	-32	0	7

Taulukko 41. Huppionsuon kemikalointiaseman puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei yp	24.1.2018	-	11	-	-	0.16	-	-	2.6	-	-	35	-
ei yp	26.2.2018	-	13	-	-	0.24	-	-	3.1	-	-	39	-
ei yp	13.3.2018	-	22	-	-	0.28	-	-	3.6	-	-	47	-
	9.4.2018	15	11	27	0.074	0.05	32	1.8	1.5	17	20	8	60
	18.4.2018	6.6	6.6	0	0.044	0.049	-11	1.4	1.4	0	34	30	12
	23.4.2018	3.9	3.5	10	0.036	0.034	6	1.6	1.6	0	27	27	0
	2.5.2018	17	9.5	44	0.075	0.069	8	2.3	2.1	9	39	33	15
	23.5.2018	18	20	-11	0.048	0.021	56	1.7	1.5	12	14	7.6	46
	4.6.2018	31	27	13	0.23	0.13	43	2.7	1	63	60	24	60
	20.6.2018	59	180	-205	0.24	0.2	17	3	3.5	-17	76	120	-58
	5.7.2018	26	56	-115	0.25	0.2	20	2.4	2.4	0	62	76	-23
	18.7.2018	30	54	-80	0.17	0.19	-12	1.6	3.4	-113	63	150	-138
	8.8.2018	28	110	-293	0.17	0.8	-371	2.7	3.8	-41	69	180	-161
	15.8.2018	24	46	-92	0.17	0.15	12	2	5.2	-160	64	220	-244
	29.8.2018	52	110	-112	0.2	0.16	20	2.6	3	-15	69	120	-74
	12.9.2018	45	88	-96	0.13	0.3	-131	3.5	2.3	34	42	71	-69
	26.9.2018	20	17	15	0.07	0.073	-4	1.8	1.6	11	19	23	-21
	11.10.2018	20	27	-35	0.056	0.055	2	1.8	2.1	-17	23	27	-17
	24.10.2018	6.1	12	-97	0.076	0.093	-22	1.7	1.7	0	31	31	0
	26.11.2018	11	9.6	13	0.11	0.045	59	2.2	1.8	18	33	13	61
	19.12.2018	15	8.8	41	0.054	0.13	-141	2.3	2.5	-9	18	25	-39
Keskiarvo 1.4-31.10		25.1	48.6	-94	0.13	0.16	-26	2.2	2.4	-10	44.5	71.7	-61
mediaani		20.0	20.0	-23	0.09	0.13	7	2.1	2.3	0	37	33	-19
min		3.9	3.5	-293	0.04	0.02	-371	1.4	1.0	-160	14	8	-244
max		59.0	180.0	44	0.25	0.80	59	3.5	5.2	63	76	220	61

Huppionsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja kemikaloinnista lähtevän veden pitoisuuksille (ajanjaksoille 1.4-31.10). Raja-arvoja ei tavoitettu minkään vedenlaatumuuttujan kohdalla. Taulukossa 42 on esitettyä toteutuneet pitoisuuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot. Huppionsuon kohdalla on huomioitavaa, että tuotantoalueen vesienkäsittelyyn johdetaan seuraavaan maankäyttöön siirtyneiden noin 70 ha alueen valumavedet. Pääosin laidun- ja viljelykäytössä olevien alueiden valumavedet nostavat osaltaan vesienkäsittelyyn tulevan veden ravinnepitoisuuksia.

Taulukko 42. Huppionsuon kemikalointiaseman raja-arvot 2018.

1.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo mg/l	Tulos mg/l
Kiintoaine	15	48,6
Kokonaisfosfori	0,02	0,16
Kokonaistyyppi	1,2	2,4
CODMn	-	78

5.5.3 Huppionsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Huppionsuo sijaitsee Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella (04.253), jonka valuma-alue on kooltaan 371,9 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 43 %
- Metsät 44 %

Typpi

- Pellot 13 %
- Metsät 66 %

Kiintoaine

- Pellot 31 %
- Metsät 64 %

CODMn

- Pellot 5,9 %
- Metsät 94 %

Huppionsuon vedet johdetaan laskuojalla Naakkapuroon ja edelleen Höytiönlampeen. Höytiönlampi yhdistyy Höytiönjoen myötä Kangasjärveen. ja edelleen. Huppionsuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikka (Naakkapuro ja Höytiönjoki) ja neljä järvihavaintopaikka (Höytiönlampi x 2, Kangasjärvi x2). Näistä vain Naakkapuro on Huppionsuon yksinomainen piste, Höytiönlammen ja Höytiönjoen pisteet ovat yhteistarkkailupisteitä Viransuon kanssa ja Kangasjärven pisteet ovat yhteistarkkailupisteitä Ropolan-, Raja- ja Viransuon kanssa.

Naakkapuron vesi oli tummaa, ravinnepitoista ja pH tasoltaan kohtalaisen hapanta. Veden kiintoainepitoisuus oli koholla, ollen keskimäärin 15 mg/l. Veden keskimääräiset rauta- ja CODMn pitoisuudet olivat korkealla tasolla, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Heinäkuun tutkimuskerralla vedenlaatu tosin poikkesi selvästi muista näytteenotoista korkeammilla pitoisuuksillaan, heikentäen täten keskimääräistä vedenlaatua. Kenttähavaintojen perusteella pisteellä ei tällöin ollut kuitenkaan mitään poikkeavaa, joka selittäisi pitoisuustason kohoumaa. Vedenlaatu oli heinäkuun poikkeuksellisia pitoisuuksia lukuun ottamatta hyvin pitkälle edellisten vuosien 2014-2017 kaltaista.

Höytiönjoen vesi oli niin ikään tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää. Veden pH ilmensi kohtalaisen hapanta vettä. Kiintoainetta vedessä oli kohtalaisesti (keskim. 9 mg/l). Höytiönjoen vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 kaltaisella tasolla. Taulukossa 43. on esitettyä Huppionsuon virtavesitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 43. Huppionsuon virtavesitarkkailun vedenlaatu 2018.

Naakkapuro

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8135-1	3.5.2018	04.253 Huppionsuo 31501 Naakkapuro 25.09	8.1	1.1	4.6	4.3	310	41	1 200	32	1.4
18142-1	25.7.2018	04.253 Huppionsuo 31501 Naakkapuro 25.09	-	30	5.2	5.1	1 000	90	2 100	320	13.0
23592-1	20.9.2018	04.253 Huppionsuo 31501 Naakkapuro 25.09	12.2	5.1	10.8	4.4	380	50	1 400	75	3.7
Keskiarvo 2018				15.6	4.9	4.7	655	65.5	1650	176	7.2
Keskiarvo 2017				12.2	5.3	5.3	310	46	1300	83	2.4
Keskiarvo 2016				5.9	6.5	4.4	367	48	1063	80	3.8
Keskiarvo 2015				6.6	7.1	4.2	330	40	890	67	3.5
Keskiarvo 2014				3.9	5.2	4.7	480	46	1200	82	4.1

Höytiönjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8192-1	8.5.2018	04.253 Höytiönjoki 25.047	-	6.9	6.4	4.1	360	34	1 200	30	2.9
13192-1	13.6.2018	04.253 Höytiönjoki 25.047	15.3	11	6.5	4.2	340	24	770	48	3.6
23593-1	20.9.2018	04.253 Höytiönjoki 25.047	14.5	21	8.2	4.2	330	23	950	58	4.4
Keskiarvo 2018				9.0	6.5	4.2	350	29	985	39	3.3
Keskiarvo 2017				12.2	7.5	4.2	453	41	1300	46	4.7
Keskiarvo 2016				13.0	9.9	4.0	200	20	837	30	2.6
Keskiarvo 2015				16.0	8.1	4.2	360	33	1100	47	4.8
Keskiarvo 2014				20.0	7.0	4.5	580	42	1400	74	6.1

Höytiönlampi 25.048 pisteellä vesi oli hyvin tummaa ja ravinnepitoisuudeltaan rehevää. Vedessä oli runsaasti kiintoainetta järvivedeksi (keskim.15 mg/l). Veden pH kuvasti hapanta vettä ja sen alkaliniteetti ilmensi heikkoa puskurointikykyä happamoitumista vastaan. Happamuusasteeltaan vesi oli happamoitunutta.

Höytiönlampi 25.163 pisteellä vedenlaatu kuvastaa tummaa ja rehevää vettä. Veden pH ilmensi hapanta vettä ja veden alkaliniteetti ilmensi happamoitunutta vesiympäristöä. Vedessä oli runsaasti kiintoainetta. Vesipatsaan happitalous oli kohtalaisessa tilassa ja varsinaista happikatoa ei havaittu.

Kangasjärvi 25.044 pisteellä vesi oli tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevän veden luokkaa. Vesi oli lievästi hapanta ja alkaliniteetin perusteella veden puskurointikyky happamoitumista vastaan on välttävällä tasolla. Tämä perusteella happamoitumisaste ilmentää happamoitunutta vettä. Vedenlaatu oli samalla tasolla kuin edellisinä vuosina 2014-2017.

Kangasjärvi 25.045 pisteellä vedenlaatu kuvasti ravinteisuudeltaan rehevää-, väriltään tummaa ja niin ikään lievästi hapanta vettä. Alkaliniteetin perusteella myös pisteen *25.045* vesi oli puskurointikyvyltään heikolla tasolla ja vesi on happamoitunutta. Vesipatsaan happitalous pysyi hyvänä/kohtalaisena ja happivajausta ei esiintynyt. Vedenlaatu oli samalla tasolla kuin edellisinä vuosina 2014-2017.

Kangasjärvi 25.113 pisteellä vedenlaatu oli ravinteisuudeltaan rehevää-, väriltään tummaa ja niin ikään lievästi hapanta vettä. Alkaliniteetin perusteella myös pisteen *25.113* vesi oli puskurointikyvyltään heikolla tasolla ja vesi on happamoitunutta. Vedenlaatu oli samalla tasolla kuin edellisinä vuosina 2014-2017.

Taulukoissa 44 ja 44.1 on esitettyä Huppionsuon järvitarkkailuiden tulokset ja edelleen Ropola-, Raja- ja Viransuon kanssa yhteisten Höytiönlammen ja Kangasjärven havaintoasemien tulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 44. Höytiölammen vedenlaatu 2018.

Höytiölampi 25.048

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happiliuk.	Hapen kyllästyaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väri-luku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtypi	Nitriitti-			
																			ja nitraattitypen summa	Kokona-isfosfori	Fosfaatitofosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m	mmol/l		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	
2793-1	21.3.2018	04.253 Höytiölampi 25.048	0,3	1	2	0,3	5,5	38	14	19	9,6	<0,010	4,0	380	31		1 400				34	
16720-2	12.7.2018	04.253 Höytiölampi 25.048	1,0	1	2,3	20,6	8,2	92	3,7	2,6	7,9	<0,010	4,1	67	7,4	2	400	7		3	14	2
16720-2	12.7.2018	04.253 Höytiölampi 25.048	0,22	1	2,2	20,1	5,1	56	13	30	7,2	<0,010	4,2	700	42		1 200	140		25	78	33
27170-1	18.10.2018	04.253 Höytiölampi 25.048	0,40	1	2,00	8,20	8,6	73	19	17	11,6	<0,010	4,0	280	21		1 100				28	
Keskiarvot 2018																						
1m							5.1	56	15.3	22	7.2	<0,010	4.2	453	31	2.0	1233	140	25	47	33	5.3
Keskiarvot 2017																						
1m							6.6	55	8.4	15	9.3	<0,0010	4.0	410	34	7.1	1367	140	25	41	33	4.8
Keskiarvot 2016																						
1m							8.1	71.7	12.2	7.8	11.5	0.034	3.9	137	14		777	5		23	4	2.7

Höytiölampi 25.163

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happiliuk.	Hapen kyllästyaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väri-luku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtypi	Nitriitti-			
																			ja nitraattitypen summa	Kokona-isfosfori	Fosfaatitofosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m	mmol/l		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	
2792-2	21.3.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	0,3	1	4	1,2	4,8	34	17	14	9,3	<0,010	4,1	390	26		1 300				35	
2792-3	21.3.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	0,3	3	4	0,3	6,7	46	17	18	9,1	<0,010	4	310	31		1 200				32	
16721-1	12.7.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	1,1	1	3,3	21	8,2	92	5	2,8	8	<0,010	4	62	7,9	12,4	460	7		<3	19	<2
16721-3	12.7.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	1,1	3	3,3	18,6	5,1	55	9,7	5,9	7,9	<0,010	4	150	11		500				26	
27169-1	18.10.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	0,4	1	3	8	8,6	73	19	17	11,3	<0,010	3,9	270	22		1 100				27	
27169-2	18.10.2018	04.253 Höytiölampi 25.163	0,4	2	3	7,9	8,5	72	19	17	11,4	<0,010	3,9	290	22		1 100				27	
Keskiarvot 2018																						
1m							7.2	66.3	13.7	11.3	9.5	<0,010	4.0	241	19	12.4	953	7	<3	27	<2	2.8
2,5m							6.8	57.7	15.2	13.6	9.5	<0,010	4.0	250	21		933				28	3.3
Keskiarvot 2017																						
1m							6.7	55	12.9	17	9.4	<0,010	4.0	410	36	6	1400	140	25	44	33	5.0
2,5m							5.1	41.3	11.4	17	8.6	<0,010	4.1	483	43		1433				52	5.7
Keskiarvot 2016																						
1m							8.0	70	16.3	9.7	11.2	0.01	3.9	177	20		783				23	3.1
2,5m							5.0	62	22.0	15.3	10.2	0.01	3.9	273	28		1140				33	4.5
Keskiarvot 2015																						
1m							8.5	68	18	14	10.5	0.00	4.1	370	26		1300				50	5.7
2,5m							4.3	38	23	17	8.9	0.02	4.6	570	46		1900				82	5.4

Taulukko 44.1 Kangasjärven vedenlaatu 2018.
Kangasjärvi 25.044

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvvyys	Alkusyvvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila		Happi, liuk.	Hapen kyllästyysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väriluku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtyppi	Nitriitti- ja nitraattityyppi		Kokonaistifosfori	Fosfaatitofosfori	Rauta	
						°C	mg/l													%	mg/l				FTU
2813-1	21.3.2018	04.253 Kangasjärvi 25.044	0.4	1	2	0.3	10.6	73	1	1.9	5.5	<0.010	5.1	180	18			700							
18423-1	31.7.2018	04.253 Kangasjärvi 25.044	1.2	1	3.2	24	7.1	84	5.7	2.8	4.5	0.025	5.6	160	14	23.2		620	<3	<3		44	7	2.1	
25966-1	6.11.2018	04.253 Kangasjärvi 25.044	0.9	1	2.6	3.2	12.5	93	3.4	2.4	4.6	<0.010	5.6	150	12			540				42		2.5	
Keskiarvot 2018																									
1m																									
							10.6	73	1.0	1.9	5.5	0.01	5.1	180	18		23.2	700	<3	<3		35	7	2.2	
Keskiarvot 2017																									
1m																									
							10.1	84	3.9	1.6	5.2	0.01	5.5	123	12		8.7	543	<3	<3		40	5	2.1	
Keskiarvot 2016																									
1m																									
							10.0	87	4.4	2.6	5.2	0.012	5.4	127	12			563	4			36	6	2.1	
Keskiarvot 2015																									
1m																									
							10.6	90	3.1	1.9	4.9	0.01	4.9	100	12			550				33		1.7	
Keskiarvot 2014																									
1m																									
							9.7	88	3.8	2.4	4.8	0.02	4.8	140	13			590				39		2.1	

Kangasjärvi 25.045

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvvyys	Alkusyvvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila		Happi, liuk.	Hapen kyllästyysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25 °C	Väriluku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtyppi	Nitriitti- ja nitraattityyppi		Kokonaistifosfori	Fosfaatitofosfori	Rauta	
						°C	mg/l													%	mg/l				FTU
2812-1	21.3.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	0.4	1	6	0.3	12	83	0.7	1.7	5.5	<0.010	5.2	180	18			690							2.1
2812-2	21.3.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	0.4	4	6	3	4.9	36	4.7	6.4	7.1	<0.010	4.7	230	24			1 100							2.6
18418-2	31.7.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	1.2	4	5	22.5	5.4	62	8.2	6.7	4.5	0.036	5.7	210	16	16.7		660							3.1
18418-1	31.7.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	1.2	1	5	23.8	7.1	83	6.3	3.1	4.5	0.026	5.7	170	15			560	4	<3		40	6	1.8	
25965-1	6.11.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	0.9	1	5	3.2	12.3	92	3.9	2.5	4.6	<0.010	5.6	150	12			570							2.5
25965-2	6.11.2018	04.253 Kangasjärvi 25.045	0.9	4	5	3.2	12.4	92	3.7	2.5	4.6	<0.010	5.6	150	12			550							2.6
Keskiarvot 2018																									
1m																									
							9.9	79	4.3	3.6	4.9	<0,010	5.5	180	15		11.2	640	4	<3		43	6	2.6	
5m																									
							8.1	70	4.9	4.0	5.4	<0,010	5.3	183	17			737				37		2.3	
Keskiarvot 2017																									
1m																									
							10.1	83.7	2.9	1.8	5.1	<0,010	5.4	130	13		11.2	550	<3	11		37	5	2.2	
5m																									
							8.4	71.3	3.3	2.0	5.2	0.021	5.3	137	14			597				36		2.3	
Keskiarvot 2016																									
1m																									
							9.7	85.3	4.1	2.5	5.0	0.012	5.4	120	12		14	563	4	3		35	7	2.1	
5m																									
							8.0	45.3	8.6	7.9	5.6	0.021	5.2	213	15			657				43		3.4	
Keskiarvot 2015																									
1m																									
							10.6	89	2.7	1.8	5	0.01	5.5	110	12		8.5	650				36		1.8	
5m																									
							7.5	64	4.5	3.3	5.3	0.01	5.4	140	15			750				46			
Keskiarvot 2014																									
1m																									
							9.3	85	3.7	2.5	4.8	0.02	5.5	160	14		14	600				37		1.8	
5m																									
							6.9	64	5.6	4.4	5.1	0.02	5.3	220	18			720				40		2.6	

Taulukko 44.1 jatkuu..

Kangasjärvi 25.113

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kylläisyysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	Alkaliniteetti	pH-arvo, 25°C	Väri-luku	CODMn	Klorofylli-A	Kokonaistyppi	Ammoniumtyppi	Nitriittityyppi	Kokonaistyppi	Fosfaatit	Rauta
					°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m	mmol/l		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2811-1	21.3.2018	04.253 Kangasjärvi 25.113	0.3	1	2.1	0.3	2.9	20	0.7	1.4	4.9	<0.010	5	430	42	19.4	1100	6	<3	43	6	3.2
18419-1	31.7.2018	04.253 Kangasjärvi 25.113	1.2	1	2.4	24.3	7.1	85	8.1	2.6	4.5	0.021	5.6	160	14	19.4	590	6	<3	44	6	2.1
25964-1	6.11.2018	04.253 Kangasjärvi 25.113	0.9	1	2.5	3.2	12.4	92	3.1	2.3	4.6	<0.010	5.6	150	13	18	540	6	<3	39	6	2.7
Keskiarvot 2018																						
1m																						
						7.5	66	4.0	2.1	4.7	<0.010	5.4	247	23	19.4	743	6	<3	42	6	2.7	
Keskiarvot 2017																						
1m																						
						8.2	70	2.8	1.7	5.0	0.05	5.4	203	22	12.1	707	<3	<3	39	5	2.6	
Keskiarvot 2016																						
1m																						
						8.7	77.3	4.0	2.4	5.0	0.013	5.5	163	17	16	653	4	3	36	5	2.2	
Keskiarvot 2015																						
1m																						
						8.7	75	3.3	2.4	4.8	0.01	5.4	160	23	10	530			37		1.9	
Keskiarvot 2014																						
1m																						
						8.8	81	4.4	2.6	4.4	0.02	5.6	140	13	18	590			40		1.8	

5.5.4 Rajasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Rajasuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 21 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 45.

Taulukko 45. Rajasuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

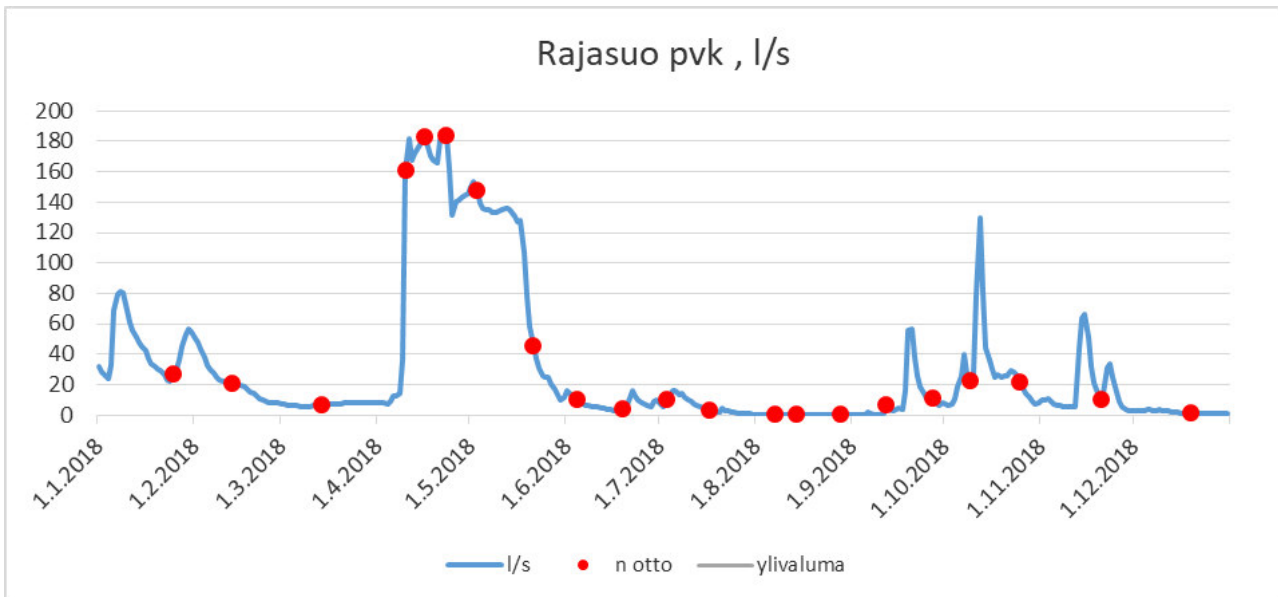
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Rajasuo 31402 PVK1	pintavalutuskenttä	04.253	188,9	359,1	169,6	0,9	A
Rajasuo 31402 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	04.253					A

Rajasuolla havaittiin 16.4.2018 vuotoa pintavalutuskentältä eristysjoaan. Vuoto oli mittakaivon läheisyydessä ja sen suuruutta (m³/vrk) ei saatu määritettyä. Kyseessä oli joka tapauksessa jo pintavalutuksen läpi kulkeutunut vesi. Tilanne päättyi 23.4.2018.

5.5.5 Rajasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Rajasuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta, ravinteiden osalta typen suhteen melko ravinnepitoista (typpi keskim. 1,3 mg/l) kun taas fosforin pitoisuus oli alhaisemmalla tasolla, ollen keskimäärin 0,04 mg/l. Veden keskimääräinen CODMn pitoisuus oli noin 52 mg/l. Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin noin 12 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Rajasuolla mitattiin virtaamaa jatkuvatoimisesti pintavalutuskentän alapuolisella tarkkailupisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 11. Taulukossa 46 on esitettyä Rajasuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 47 on esitettyä Rajasuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 11. Rajasuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 8,2 l/s/km².

Taulukko 46. Rajasuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
3628	17816	15	515	3137	621	5	269

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
19.2	94.3	0.1	2.7	17	3	0	1

Taulukko 47. Rajasuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp	ap	reduktio	yp	ap	reduktio	yp	ap	reduktio	yp	ap	reduktio
		mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%
*	15.11.2017	13	2.7	79	0.048	0.021	56	1.7	0.98	42	41	18	56
	4.12.2017	2.1	1.4	33	0.022	0.01	55	0.65	0.54	17	28	17	39
	11.12.2017	30	2.5	92	0.12	0.013	89	1.6	0.58	64	40	22	45
	25.1.2018	32	10	69	0.1	0.029	71	1.6	1.5	6	35	47	-34
	13.2.2018	29	6.7	77	0.11	0.068	38	1.5	2.3	-53	35	99	-183
	14.3.2018	21	5.2	75	0.18	0.12	33	2.4	3.2	-33	86	140	-63
	10.4.2018	6.1	31	-408	0.059	0.065	-10	1.7	1.9	-12	39	59	-51
	keskiarvo 1.11-14.4	19.0	8.5	55	0.09	0.05	49	1.4	1.4	1	38.0	50.3	-32
	16.4.2018	3.3	7.4	-124	0.03	0.03	0	1.1	1.1	0	29	26	10
	23.4.2018	3.9	5.7	-46	0.043	0.02	53	1.2	0.68	43	23	15	35
	3.5.2018	3	1.5	50	0.03	0.013	57	1.1	0.5	55	30	17	43
	21.5.2018	15	2.7	82	0.092	0.024	74	1.6	0.96	40	58	40	31
	4.6.2018	37	21	43	0.15	0.052	65	2	1.3	35	71	47	34
	19.6.2018	53	37	30	0.26	0.067	74	2.5	1.4	44	89	51	43
	3.7.2018	110	21	81	0.26	0.059	77	3	1.2	60	130	45	65
	17.7.2018	74	47	36	0.24	0.081	66	2.3	1.9	17	94	87	7
	7.8.2018	72	19	74	0.29	0.059	80	2.6	1.6	38	98	74	24
	14.8.2018	56	11	80	0.34	0.054	84	2.6	1.5	42	97	73	25
	28.8.2018	51	7.3	86	0.28	0.045	84	2.3	1.4	39	91	66	27
	12.9.2018	57	20	65	0.25	0.056	78	2.1	1.5	29	83	70	16
	27.9.2018	60	2.4	96	0.12	0.03	75	1.9	0.31	84	48	45	6
	9.10.2018	12	1.9	84	0.042	0.022	48	1.1	0.86	22	15	33	-120
	25.10.2018	41	0.5	99	0.067	0.011	84	1.1	0.42	62	21	16	24
	20.11.2018	38	0.5	99	0.065	0.007	89	1.5	0.38	75	14	33	-136
	19.12.2018	28	6.1	78	0.054	0.015	72	1.6	0.67	58	24	22	8
	keskiarvo 15.4-31.10	43.2	13.7	68	0.17	0.04	75	1.9	1.1	42	65	47	28
	mediaani	31.0	7.0	74	0.11	0.04	72	1.7	1.2	40	40.5	46.0	24
	min	2.1	0.5	-408	0.02	0.01	-10	0.7	0.3	-53	14.0	15.0	-183
	max	110.0	47.0	99	0.3	0.1	89	3.0	3.2	84	130.0	140.0	65

Rajasuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuskentän keskimääräiselle puhdistusteholle (ajanjaksoille 1.11.-14.4 ja 15.4-31.10). Puhdistustehot saavutettiin molemmilla tarkastelujaksoilla kiintoaineen osalta. Fosforin kohdalla tavoite saavutettiin avovesikaudella, mutta talvella tavoite jäi niukasti raja-arvosta. Typen osalta avovesikauden tavoite saavutettiin. Taulukossa 48 on esitettyä toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 48. Rajasuon pintavalutuskentän puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	55
Kokonaisfosfori	50	49
Kokonaistyyppi	-	1

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	60	68
Kokonaisfosfori	60	75
Kokonaistyyppi	40	42

5.5.6 Rajasuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Rajasuo sijaitsee Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella (04.253), jonka valuma-alue on kooltaan 371,9 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 43 %
- Metsät 44 %

Typpi

- Pellot 13 %
- Metsät 66 %

Kiintoaine

- Pellot 31 %
- Metsät 64 %

CODMn

- Pellot 5,9 %
- Metsät 94 %

Rajasuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Kangasjärveen. Kangasjärvestä vedet laskevat Rakkineenjokea pitkin Haapajärveen. Rajasuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Rakkineenjoki) ja neljä järvihavaintopaikka (Haapajärvi x 2, Kangasjärvi x2). Näistä Rakkineenjoki ja Haapajärven pisteet ovat Rajasuon yksinomaisia pisteitä. Kangasjärven pisteet ovat yhteistarkkailupisteitä Ropolan- ja Viransuon kanssa.

Rakkineenjoessa vesi oli tummaa, ravinnepitoisuudeltaan rehevän veden luokkaa ja pH tasoltaan lievästi hapanta. Vedenlaatu oli hyvin pitkälle edellisten vuosien 2014-2017 kaltaisella tasolla. Taulukossa 49 esitettynä Rakkineenjoen tulokset vuodelta 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu 2014-2018.

Taulukko 49. Rakkineenjoen virtavesitarkkailun 2018 tulokset.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väriiluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8138-1	3.5.2018	04.253 Rakkineenjoki 25.039	7.6	2.7	4	5.1	160	17	640	61	1.4
18145-1	26.7.2018	04.253 Rakkineenjoki 25.039	0	3.3	4.5	5.6	160	16	590	39	2.4
23586-1	27.9.2018	04.253 Rakkineenjoki 25.039	8.5	5.9	4.3	5.6	180	15	550	43	2.9
Keskiarvo 2018				4.0	4.3	5.4	167	16	593	48	2.2
Keskiarvo 2017				2.5	4.7	5.3	175	26	700	33	1.4
Keskiarvo 2016				5.6	4.6	5.4	117	13	550	30	1.7
Keskiarvo 2015				4.8	4.8	5.4	180	15	560	28	1.7
Keskiarvo 2014				5.6	4.7	5.5	140	15	620	37	1.9

Haapajärvi 25.036 pisteen vesi oli tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevän veden luokkaa. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä. Veden alkaliniteetti ilmensi pintavedessä alhaista puskurikykyä happamoitumista vastaan ja edelleen happamoitunutta vettä. Sen sijaan väli- ja alusvedessä veden puskurointikyky oli hieman parempi ja tilanne happamoitumisen suhteen täten parempi. Vesipatsaan happipitoisuus oli keskimäärin hyvällä tasolla, joskin maaliskuun ja heinäkuun näytekertoilla alusvedessä esiintyi voimakasta happivajausta. *Pisteen 25.036* vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 kaltaisella tasolla.

Haapajärvi 25.037 pisteen vesi oli niin ikään tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevän veden luokkaa. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä. Alkaliniteetin perusteella olosuhteet happamoitumisen suhteen olivat pisteen 25.036 kaltaiset, eli pintavedessä esiintyi alhaista puskurointikykyä ja happamoitumista.

Taulukossa 50 on esitettyä Rajasuon järvitarkkailun tulokset 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu. Kangasjärven yhteistarkkailupisteiden tulokset on esitettyä taulukossa 44 sivulla 49.

Taulukossa 50. on esitettyä Rajasuon järvitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräinen vedenlaatu.

Haapajärvi 25.036

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkös yvyys	Alkusy- vyys	Kokon- aissyv- yys (m)	Lämpö- tila	°C	Happi, liuk.	Hapen kyllästy- saste	Kiinto- aine (GF/C)	Sameus	Sähkö- njohta- vuus, 25°C	Alkalin- iteetti	pH- arvo, 25 °C	Väri- lu- ku	CODM n	Klorof- ylli-A	Kokon- aistyp- pi	Ammo- niumpy- ppi	Nitriitt- i- ja nitraat- titypen summa	Kokon- aisfosf- ori	Fosfaa- ttifosf- ori	Rauta
2809-1	21.3.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	0.5	1	9.5	0.3	10.9	75	0.7	1.7	5.8	0.01	5.3	190	19		670				36		2.3
2809-2	21.3.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	0.5	5	9.5	1.8	9.6	69	0.6	1.6	5.8	0.063	5.7	190	21		730				40		1.9
2809-3	21.3.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	0.5	8.5	9.5	2.8	0.97	7	5.6	15	6.8	0.19	6.1	340	24		1 100				48		4.4
18421-1	31.7.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.3	1	10	24	7.5	89	6	2.1	4.4	0.055	6.2	150	16		670	<3	<3		36	3	1.2
18421-2	31.7.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.3	5	10	16.9	0.5	5	6	5.1	4.8	0.099	6	210	18		580				30		2.6
18421-3	31.7.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.3	8.5	10	10.7	0.2	1	25	5.9	5.7	0.27	6.3	530	27	25.9	1 400				61		9.3
27168-1	18.10.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.2	1	9.5	8.2	10	85	3.4	2.5	4.6	0.05	6.2	130	13		550				27		2.5
27168-2	18.10.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.2	5	9.5	8	9.9	84	3.7	2.8	4.6	0.049	6.2	130	13		570				31		2.6
27168-3	18.10.2018	04.253 Haapajärvi 25.036	1.2	8.5	9.5	7.4	9.2	76	4	3.4	4.6	0.053	6.1	140	13		590				32		2.6
Keskiarvot 2018																							
1m							9.5	83	3.4	2.1	4.9	0.04	5.9	157	16	25.9	630	<3	<3		33	3	2.0
5m + 9m /2							5.1	40	7.5	14.5	5.4	0.12	6.1	257	19		828				40		3.9
Keskiarvot 2017																							
1m							8.8	75.0	4.8	2.3	5.2	0.057	6.1	130	15	24.3	630	<3	<3		36	4	1.8
5m + 9m /2							3.2	31.3	8.1	12.6	5.6	0.111	6.1	222	16		742				40		4.0
Keskiarvot 2016																							
1m							9.3	82.0	3.2	2.2	5.0	0.044	6.0	120	15	15	643	5	3		28	4	1.8
5m + 9m /2							6.1	42.2	9.2	14.1	5.6	0.109	6.1	243	19		943				42		4.9
Keskiarvot 2015																							
1m							8.7	74	3	2.5	5	0.04	6	120	13	13	590				29		1.9
5m + 9m /2							4.7	40	11.7	14	5.8	0.14	6.1	220	18		970				47		5.7
Keskiarvot 2014																							
1m							8.8	74	3	2.5	4.9	0.05	6.1	130	16	30	610				28		1.5
5m + 9m /2							3.9	33	13	18	5.9	0.14	6.1	335	20		885				44		8

Haapajärvi 25.037

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkös yvyys	Alkusy- vyys	Kokon- aissyv- yys (m)	Lämpö- tila	°C	Happi, liuk.	Hapen kyllästy- saste	Kiinto- aine (GF/C)	Sameus	Sähkö- njohta- vuus, 25°C	Alkalin- iteetti	pH- arvo, 25 °C	Väri- lu- ku	CODM n	Klorof- ylli-A	Kokon- aistyp- pi	Ammo- niumpy- ppi	Nitriitt- i- ja nitraat- titypen summa	Kokon- aisfosf- ori	Fosfaa- ttifosf- ori	Rauta
2808-1	21.3.2018	04.253 Haapajärvi 25.037	0.5	0.6	2.1	0.3	11.2	77	1	1.8	5.7	0.01	5.2	180	18		700				37		2.4
18422-1	31.7.2018	04.253 Haapajärvi 25.037	1	1	1.8	24.7	7.6	91	12	4.1	4.5	0.032	5.9	180	16	25	650	7	<3		45	4	2.2
27172-1	25.10.2018	04.253 Haapajärvi 25.037	1	1	1.6	4	10.8	82	2.7	2.5	4.5	0.03	5.8	140	13		510				34		2.1
Keskiarvot 2018																							
1m							9.9	83	5.2	2.8	4.9	0.024	5.6	167	16	25	620	7	<3		39	4	2.2
Keskiarvot 2017																							
1m							8.3	69	4.6	3.0	5.3	0.036	5.7	143	15	17.9	663	<3	<3		37	4	2.2
Keskiarvot 2016																							
1m							9.7	85	5.3	2.9	5.0	0.017	5.7	110	13		637	6			35	4	2.1
Keskiarvot 2015																							
1m							10	83	3.8	2.2	4.9	0.021	5.6	110	12		576				31		3.7
Keskiarvot 2014																							
1m							9.6	88	6.7	12	4.8	0.02	5.7	140	15		660				42		2.1

5.5.7 Ropolansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Ropolansuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Suon kemikaloinnin yhteydessä on ympärivuotinen jälkineutralointi, joka oli vuonna 2018 käynnissä 12 kuukautta. Neutraloinnissa oli taukoja ainoastaan huoltotöiden aikana. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 22 kertaa, mukaan lukien syyskuun 2018 omavalvontanäytteet. Keväällä 23.4.2018 Ropolansuolla tehtiin näytteenotossa virhe, jossa kemikaloinnin yläpuolinen näyte otettiin virheellisesti kemikaloinnin välittömästä läheisyydestä. Tällöin kemikalointi näkyi vedenlaadussa eikä vesi edustanut kemikaloinnin yläpuolista vedenlaatua. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 51.

Taulukko 51. Ropolansuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Ropolansuo 31401 KEM1	kemikalointi	04.253	529,7	732,5	229	61,4	A
Ropolansuo 31401 KEM1 YP	kemikalointi	04.253					A

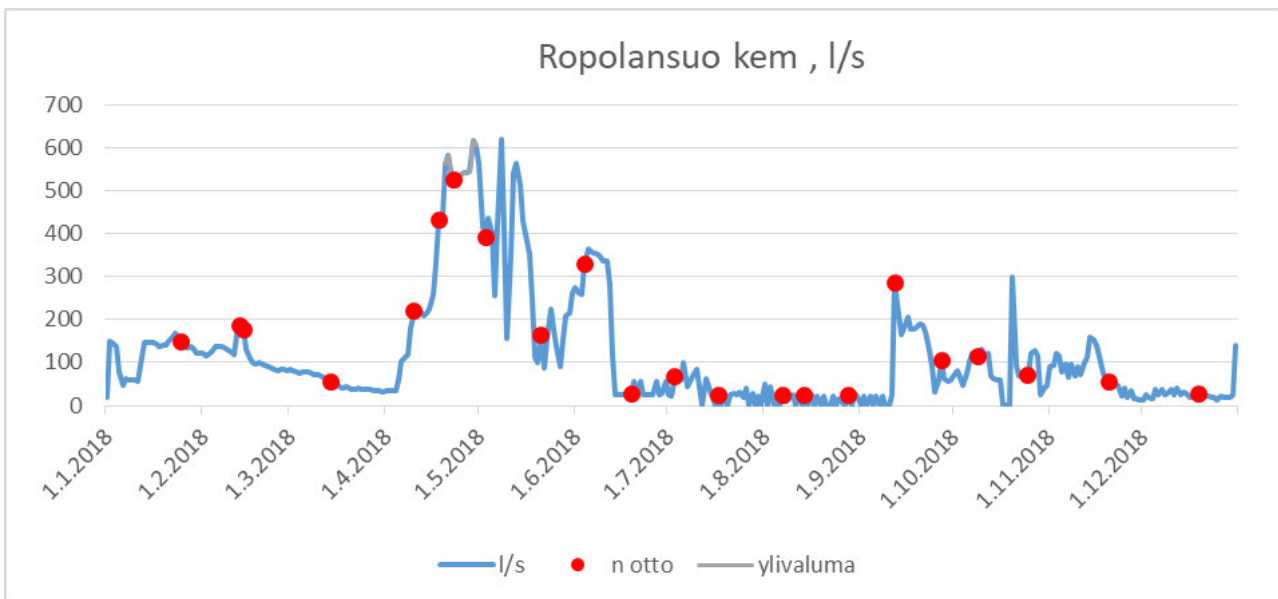
Ropoloansuolla havaittiin poikkeustilanne 19.4.2018, jossa loholla 9 sijaitseva sulkupato nosti vesiä padon edustalle. Osa vesistä valui tällöin eristysojaan. Tilanne korjattu 20.4.2018. Toinen poikkeustilanne havaittiin 21.4.2018, jolloin sulkupadoin kemikalointiaseman yläpuolelle padottu vesi alkoi tulvia padotuslohkoille ja johti edelleen kahteen vuototilanteeseen. Tilanne korjattiin 29.4.2018 mennessä. Poikkeustilanteiden aiheuttamat kuormat on otettu kuormituslaskennassa huomioon.

5.5.8 Ropolansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Ropolansuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 hapanta. Jälkineutraloinnin jälkeisellä mittauspisteellä mitataan pH:ta jatkuvatoimisella mittarilla ja vuorokausikeskiarvoista laskettu keskimääräinen pH oli 4,4 vuonna 2018 (mittaustulos laitoksen ohjauskeskuksen lokista). Ravinteiden osalta typen suhteen hyvin ravinnepitoista (keskim. 2,3 mg/l), kun taas fosforin pitoisuudet olivat kohtalaisen alhaisella tasolla (keskim. 0,05 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli niin ikään kohtalaisen alhaisella tasolla (keskim. 35 mg/l). Kiintoainetta vedessä oli keskimäärin runsaastikin (keskim. 36 mg/l).

Kesäaikaan (heinä- elokuu) veden pitoisuudet kohosivat paikoin hyvinkin korkealle tasolle, heikentäen täten vuoden keskimääräistä vedenlaatua merkittävästi. Valumat kyseisenä ajanjakona olivat kuitenkin vähäisiä, joten kesäaikaisena kuormituksen kasvuna heikentynyt vedenlaatu ei niinkään näkynyt.. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Ropolansuolla virtaamaa mitattiin jatkuvatoimisesti virtaamamittarilla. Aineiston toimitti Vapo Oy. Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 12. Taulukossa 52 on esitettyä Ropolansuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 53 on esitettyä Ropolansuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 12. Ropolansuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 21,9 l/s/km².

Taulukko 52. Ropolansuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
99893	116216	132	7432	96241	-11609	59	5606

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
186.5	213.8	0.2	13.7	180	-28	0	10

Taulukko 53. Ropolansuon kemikalointiaseman puhdistusteho vuonna 2018. Tähdellä merkitty on omavalvontanäytteenotto.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
*	15.11.2017	5.6	12	-114	0.055	0.006	89	3	2.5	17	58	26	55
	5.12.2017	4.6	11	-139	0.052	0.045	13	2.8	2.7	4	46	40	13
	11.12.2017	6	29	-383	0.064	0.024	63	2.5	2.2	12	39	10	74
	25.1.2018	8.3	13	-57	0.098	0.014	86	2.8	2.5	11	38	11	71
	13.2.2018	16	17	-6	0.12	0.12	0	2.8	2.7	4	37	40	-8
	14.2.2018	10	62	-520	0.12	0.069	43	3	2.7	10	44	23	48
	14.3.2018	12	190	-1483	0.31	0.36	-16	3.7	3.9	-5	53	68	-28
	10.4.2018	6.5	12	-85	0.057	0.056	2	2.1	2.1	0	25	25	0
	keskiarvo 1.11.-14.4	8.6	43.3	-401	0.11	0.09	21	2.8	2.7	6	42.5	30.4	29
ei yp näyte	18.4.2018	5.5	35	-536	0.033	0.005	85	2.1	1.5	29	44	8.4	81
	23.4.2018	-	27	-	-	0.005	-	-	1.6	-	-	9	-
	3.5.2018	18	19	-6	0.039	0.006	85	2.3	1.8	22	71	11	85
	21.5.2018	31	5.3	83	0.07	0.004	94	2.2	1.2	45	47	6.4	86
	4.6.2018	12	5.8	52	0.11	0.013	88	1.6	0.84	48	44	140	-218
	19.6.2018	21	70	-233	0.42	0.13	69	3.7	3.4	8	71	50	30
	3.7.2018	21	62	-195	0.3	0.16	47	2.9	2.9	0	54	58	-7
	17.7.2018	39	20	49	0.3	0.03	90	3.2	2.2	31	49	34	31
	7.8.2018	36	89	-147	0.33	0.043	87	2.6	2.9	-12	58	82	-41
	14.8.2018	24	36	-50	0.3	0.035	88	2.7	2.2	19	61	52	15
	28.8.2018	21	16	24	0.31	0.038	88	2.1	2.5	-19	45	63	-40
	12.9.2018	18	28	-56	0.33	0.022	93	2.3	1.6	30	55	22	60
*	12.9.2018	54	58	-7	0.11	0.021	81	4.5	2.3	49	79	56	29
	27.9.2018	18	41	-128	0.058	0.018	69	2.6	2.9	-12	29	36	-24
	9.10.2018	15	8	47	0.035	0.006	83	2.2	2	9	18	8.8	51
	25.10.2018	8.3	9.8	-18	0.029	0.011	62	2.3	2.3	0	10	7.2	28
	20.11.2018	8.1	14	-73	0.028	0.004	86	2.7	2.6	4	12	8.2	32
	19.12.2018	16	9.5	41	0.11	0.008	93	3.3	3	9	13	5.9	55
	keskiarvo 15.4-31.10	22.8	33.1	-45	0.185	0.034	82	2.6	2.1	19	49.0	40.2	18
	mediaani	16.0	23.5	-57	0.110	0.023	83	2.7	2.4	9	45.0	28.2	29
	min	4.6	5.3	-1483	0.028	0.004	-16	1.6	0.8	-19	10.0	5.9	-218
	max	54.0	190.0	82.9	0.420	0.360	94.3	4.5	3.9	48.9	79.0	140.0	86.4

Ropolansuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvot kemikaloinnin keskimääräiselle puhdistusteholle (ajanjaksoille 1.11.-14.4 ((tavoitteelliset)) ja 15.4-31.10). Talviaikaisessa tarkastelussa (1.11-14.4) kokonaisfosforin ja CODMn kohdalla raja-arvoista jäätiin selvästi. Avovesikaudella (15.4-31.10) kokonaisfosforin kohdalla raja-arvo saavutettiin, typen kohdalla tavoitteesta jäätiin kuten myös CODMn kohdalla. Taulukossa 54 on esitettyinä kaikista vuoden 2018 päästötarkkailunäytteistä lasketut puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 54. Ropolansuon kemikaloinnin puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kokonaisfosfori	60	21
CODMn	60	29

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kokonaisfosfori	80	82
Kokonaistyyppi	40	19
CODMn	75	18

5.5.9 Ropolansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Ropolansuo sijaitsee Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella (04.253), jonka valuma-alue on kooltaan 371,9 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 43 %
- Metsät 44 %

Typpi

- Pellot 13 %
- Metsät 66 %

Kiintoaine

- Pellot 31 %
- Metsät 64 %

CODMn

- Pellot 5,9 %
- Metsät 94 %

Ropolansuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla suoraan Kangasjärveen. Ropolansuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Akonlahti puro) ja neljä järvihavaintopaikka (Kangasjärvi x 4). Näistä Akonlahti puro sekä Kangasjärvi 25.115 ovat Ropolansuon yksinomaisia vesistöpisteitä. Muut Kangasjärven pisteet ovat yhteistarkkailupisteitä Ropolan-, Raja-, Huppio- ja Viransuon kanssa.

Pisteen *Akonlahti Puro* vedenlaatu kuvasti keskimäärin hyvin tummaa vettä. Typen suhteen vesi oli rehevän veden luokkaa, fosforin pitoisuus ilmensi lähinnä lievästi rehevää vettä. Veden pH oli tasoltaan hapanta. Veden kiintoainepitoisuus oli korkea, ollen keskimäärin 17 mg/l. Heinäkuun 2018 näyte oli pitoisuustasoiltaan selvästi muita vuoden näytteitä väkevämpää ja osaltaan nosti voimakkaasti keskimääräistä pitoisuutta. Heinäkuussa etenkin kiintoaine, väri ja rauta erottuivat kohonneilla pitoisuuksillaan. Keskimääräinen vedenlaatu oli pääosin edellisten vuosien 2014-2017 kaltaisella tasolla.

Taulukossa 55 on esitettyinä *Akonlahti Puro* tulokset vuodelta 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu 2014-2017.

Taulukko 55. Akonlahti puro-pisteen virtavesitarkkailun 2018 tulokset.

Akonlahti Puro

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8139-1	3.5.2018	04.253 Ropolansuo 31401 Akonlahti,puro 2	8.3	12	15.3	3.9	220	20	1 800	18	4.7
18146-1	26.7.2018	04.253 Ropolansuo 31401 Akonlahti,puro 2	-	32	26.9	4.3	820	45	2 700	45	32.0
23585-1	20.9.2018	04.253 Ropolansuo 31401 Akonlahti,puro 2	13.8	7	28.6	4.4	58	12	2 400	8	3.6
Keskiarvo 2018				17.0	23.6	4.2	366	26	2300	24	13.4
Keskiarvo 2017				29.5	17.6	4.2	375	34	2300	49	10.2
Keskiarvo 2016				23.4	27.9	4.0	216	17	1533	18	15.0
Keskiarvo 2015				16.0	20.2	5.0	190	13	1600	12	6.7
Keskiarvo 2014				12.0	28.8	3.6	110	12	1400	12	9.9

Kangasjärvi 25.115 pisteellä vesi oli tummaa ja rehevää. Veden pH arvo kuvasti lievästi hapanta vettä ja alkaliniteetti taso ilmensi heikkoa puskurointikykyä happamoitumista vastaan. Vesi oli happamoitumisasteeltaan happamoitunutta. Vedenlaatu oli pääosin samalla tasolla kuin edellisinä vuosina 2014-2017. Kangasjärvi 25.115 pisteen tulokset on esitettyinä taulukossa 56.

Taulukko 56. Kangasjärven järvitarkkailun 2018 tulokset.

Kangasjärvi 25.115

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys (m)	Alkuvuosityvyys (m)	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila (°C)	Happi, liuk. (mg/l)	Hapen kylläisyaste (%)	Kiintoaine (GF/C) (mg/l)	Sameus (FTU)	Sähkönjohtavuus, 25°C (mS/m)	Alkaliniteetti (mmol/l)	pH-arvo, 25 °C	Väri (Pt/l)	CODMn (mg/l)	Klorofylli-A (µg/l)	Kokonaistyppi (µg/l)	Ammoniumityppi (µg/l)	Nitriitti- ja nitraattityypen summa (µg/l)	Kokonaistyppi (µg/l)	Fosfaatit (µg/l)	Rauta (mg/l)
2810-1	21.3.2018	04.253 Kangasjärvi 25.115	0.3	1	3	0.3	7.5	52	0.7	1.6	5.2	0.032	5.3	290	49	26.8	930			30		2.5
18420-1	31.7.2018	04.253 Kangasjärvi 25.115	1.2	1	2.7	24.8	7.2	87	6.7	2.9	4.5	0.025	5.6	170	15		710	6	<3	47	6	2.4
25963-1	6.11.2018	04.253 Kangasjärvi 25.115	0.9	1	2.5	3.2	12.4	92	2.9	2.3	4.6	0.02	5.6	140	13		570			39		2.6
Keskiarvot 2018																						
1m																						
							9.0	77	3.4	2.3	4.8	0.026	5.5	200	26	26.8	737	6	<3	39	6	2.5
Keskiarvot 2017																						
1m																						
							8.6	72	3.3	2.0	5.1	0.0325	5.6	157	16	14.3	610	<3	<3	36	5	2.3
Keskiarvot 2016																						
1m																						
							9.4	84	3.6	2.3	5.2	0.018	5.6	153	15		630	4	3	34	9	2.1
Keskiarvot 2015																						
1m																						
							9.3	79	2.9	2.2	5	0.02	5.6	120	14		590			33		1.9
Keskiarvot 2014																						
1m																						
							9.3	85	3.8	2.5	4.6	0.02	5.6	150	14		570			38		1.9

*Kangasjärven yhteistarkkailupisteiden tulokset on esitettyä taulukossa 44.1 sivulla 60-61.

5.5.10 Naaraksensuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Naaraksensuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 19 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyä taulukossa 57.

Taulukko 57. Naaraksensuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

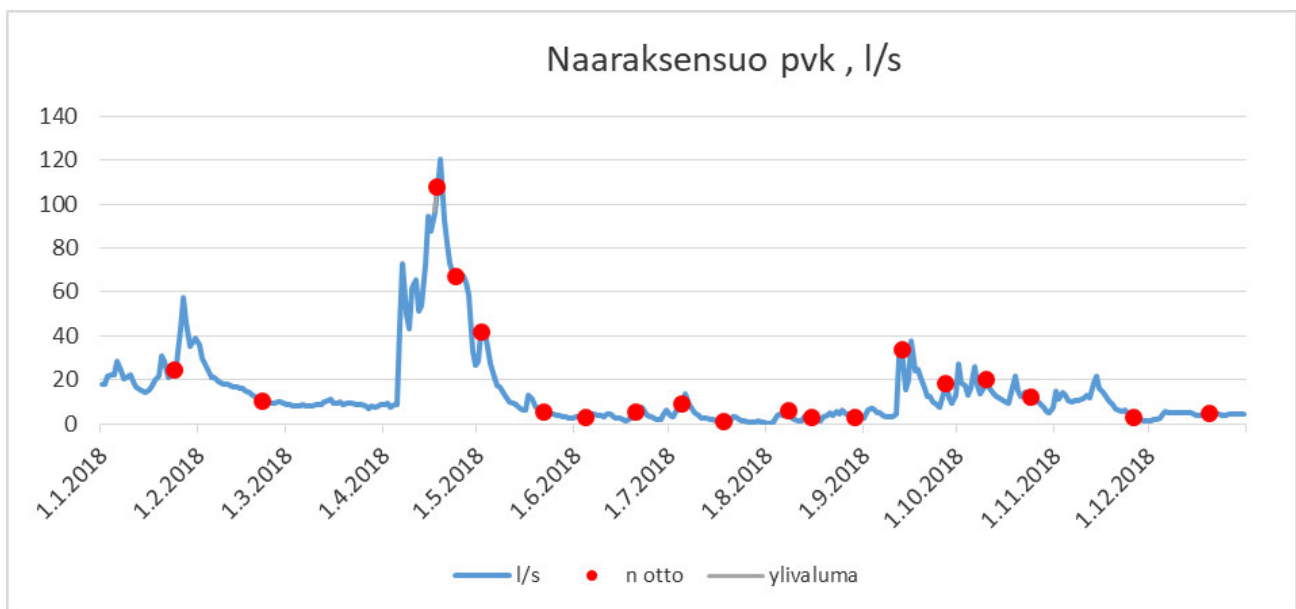
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Valmistelussa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Naaraksensuo 31517 PVK	pintavalutuskenttä	04.253	80,9	99,3	32	48,9		A
Naaraksensuo 31517 PVK YP	pintavalutuskenttä	04.253						A

5.5.11 Naaraksensuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Naaraksensuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden osalta ravinnepitoista (typpi 2,1 mg/l ja fosfori 0,076 mg/l). Lähtevän veden CODMn kuvasti humusleimaista vettä (keskim. 66 mg O₂/l). Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli luokkaa 8,5 mg/l. Naaraksensuolla suoritettiin pintavalutuskentällä kunnostustöitä ja puustonpoistoa kevättalvella 2018, mutta toimenpiteillä ei näytä olleen merkitystä pintavalutuskentältä lähtevän veden laatuun. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Naaraksensuolla mitattiin virtaamaa jatkuvatoimisella virtaamamittarilla. virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 13. Taulukossa 58 on esitetty Naaraksensuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 59 on esitetty Naaraksensuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kasvillisuuskentän puhdistustehot.

Kuva 13. Naaraksensuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 14,4 l/s/km².

Taulukko 58. Naaraksensuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
2667	20787	22	816	2299	7919	15	632

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
33.0	257.0	0.3	10.1	28	98	0	8

Taulukko 59. Naaraksensuon pintavalutus Kentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	15.11.2017	12	3.5	71	0.079	0.05	37	2.5	2	20	76	64	16
	12.12.2017	3.7	1.6	57	0.083	0.041	51	2	1.5	25	51	50	2
	24.1.2018	32	16	50	0.14	0.092	34	3.9	3.2	18	91	74	19
	21.2.2018	7.9	4.7	41	0.092	0.065	29	3	3.1	-3	63	72	-14
	keskiarvo 1.11-14.4	13.9	6.5	54	0.10	0.06	37	2.9	2.5	14	70.3	65.0	7
	18.4.2018	5.6	4.8	14	0.055	0.039	29	1.5	1.5	0	39	35	10
	24.4.2018	6.3	3.2	49	0.051	0.041	20	1.9	1.7	11	41	37	10
	2.5.2018	9.4	3.8	60	0.074	0.06	19	2.1	1.8	14	49	44	10
	22.5.2018	20	11	45	0.16	0.13	19	2.8	1.9	32	65	72	-11
	4.6.2018	25	10	60	0.17	0.1	41	2.7	1.9	30	76	77	-1
	20.6.2018	37	23	38	0.17	0.13	24	2.7	2	26	75	72	4
	5.7.2018	26	12	54	0.14	0.095	32	2.9	1.8	38	71	73	-3
	18.7.2018	30	14	53	0.18	0.12	33	2	1.8	10	76	85	-12
	8.8.2018	17	15	12	0.14	0.12	14	2.5	1.8	28	77	80	-4
	15.8.2018	14	5.1	64	0.12	0.089	26	2.4	1.6	33	61	75	-23
	29.8.2018	16	11	31	0.086	0.054	37	2.1	1.4	33	62	72	-16
	13.9.2018	17	7.8	54	0.088	0.059	33	3.8	1.7	55	78	66	15
	27.9.2018	9.8	5.2	47	0.072	0.053	26	3.2	3.2	0	75	67	11
	10.10.2018	6.9	3.6	48	0.065	0.036	45	3.4	2.3	32	79	62	22
	24.10.2018	6.3	2.8	56	0.068	0.038	44	3.2	2.3	28	73	64	12
	keskiarvo 15.4-31.10	16.4	8.8	46	0.11	0.08	29	2.6	1.9	27	66.5	65.4	2
	26.11.2018	8.8	3.4	61	0.11	0.058	47	3.4	2.5	26	63	65	-3
	20.12.2018	6.8	5	26	0.11	0.063	43	3.1	2.5	19	53	62	-17
	mediaani	13.9	5.2	50.0	0.1	0.1	33.0	2.7	1.9	25.9	70.3	66.0	2.0
	min	3.7	1.6	11.8	0.1	0.0	14.3	1.5	1.4	-3.3	39.0	35.0	-23.0
	max	37.0	23.0	70.8	0.2	0.1	50.6	3.9	3.2	55.3	91.0	85.0	21.5

Naaraksensuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle (ajanjaksoille 1.11.-14.4 ((tavoitteelliset)) ja 15.4-31.10). Talvijaksolla puhdistusvaateet saavutettiin kiintoaineen osalta, mutta fosforin kohdalla tavoitetta ei saavutettu. Avovesiaikaan tavoite saavutettiin ainoastaan typen osalta. Taulukossa 60 on esitettyä toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 60. Naaraksensuon pintavalutuksen puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	54
Kokonaisfosfori	50	37

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	46
Kokonaisfosfori	50	29
Kokonaistyyppi	20	27

5.5.12 Naaraksensuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Naaraksensuo sijaitsee Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella (04.253), jonka valuma-alue on kooltaan 371,9 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 43 %
- Metsät 44 %

Typpi

- Pellot 13 %
- Metsät 66 %

Kiintoaine

- Pellot 31 %
- Metsät 64 %

CODMn

- Pellot 5,9 %
- Metsät 94 %

Naaraksensuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Tutusenjokeen, josta vedet laskevat edelleen Lapikas-järveen. Lapikas-järvestä vedet laskevat Vuorijokeen. Naaraksensuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikka (Tutusenjoki ja Vuorijoki) ja yksi järvihavaintopaikka (Lapikas).

Tutusenjoki- havaintopisteellä vedenlaatu kuvasti tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää vettä, jonka kiintoainepitoisuus oli keskimäärin virtavedelle tyypillisellä tasolla. Veden pH oli tasoltaan lähes neutraalia. Vedenlaatu oli pääosin edellisten vuosien 2014-2017 kaltaisella tasolla.

Vuorijoki- pisteellä vesi oli niin ikään tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää. Kiintoainetta vedessä oli virtavedelle tyypillisen tason verran ja veden pH oli lähes neutraalin tasolla. Vedenlaatu Vuorijoessa oli keskimäärin edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Taulukossa 61 esitettynä *Tutusenjoen ja Vuorijoen* tulokset vuodelta 2018 sekä keskimääräinen vedenlaatu 2014-2018.

Taulukko 61. Naaraksensuon Tutusenjoen ja Vuorijoen virtavesitarkkailun 2018 tulokset.

Tutusenjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8206-1	8.5.2018	04.253 Tutusenjoki	-	2.5	4.4	6	260	33	1 000	23	1.0
13203-1	13.6.2018	04.253 Tutusenjoki	12.3	2.5	5.4	6.7	220	25	700	32	2.0
23608-1	20.9.2018	04.253 Tutusenjoki	12.7	3.9	5.3	6.5	350	32	820	49	4.2
Keskiarvo 2018				3.0	5.0	6.4	277	30	840	35	2.4
Keskiarvo 2017				3.1	5.1	6.2	257	35	920	31	2
Keskiarvo 2016				4.2	4.9	6.4	233	28	737	28	2.0
Keskiarvo 2015				4.5	5.0	6.5	260	28	750	32	2.9
Keskiarvo 2014				4.3	4.0	6.4	317	30	733	31	2.3

Vuorijoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8208-1	8.5.2018	04.253 Vuorijoki	-	2.4	3.8	5.8	240	29	930	28	0.99
13189-1	13.6.2018	04.253 Vuorijoki	14.8	5.2	3.2	6.2	180	20	680	40	1.5
23610-1	20.9.2018	04.253 Vuorijoki	13.4	2.9	5.6	6.4	270	32	770	47	2.6
Keskiarvo 2018				3.5	4.2	6.1	230	27	793	38	1.7
Keskiarvo 2017				3.8	4.8	6.3	243	30	1040	40	1.5
Keskiarvo 2016				4.3	4.3	6.2	217	28	840	38	1.6
Keskiarvo 2015				5.1	4.3	6.2	190	23	707	34	1.5
Keskiarvo 2014				3.1	4.9	6.1	250	27	730	33	1.5

Lapikas pisteellä vesi oli tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää. Veden pH arvo kuvasti lähes neutraalia vettä. Vedenlaatu oli pääosin samalla tasolla kuin edellisinä vuosina 2014-2017. *Lapikas*- pisteen tulokset on esitettynä taulukossa 62.

Taulukko 62. Naaraksensuon järvitarkkailun Lapikkaan 2018 tulokset sekä keskimääräinen vedenlaatu vuosilta 2014-2018.

Lapikas

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väriluku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8207-1	8.5.2018	04.253 Lapikas	11	2.5	4.4	6	260	33	1 100	26	1.0
13190-1	13.6.2018	04.253 Lapikas	16.8	4.8	5.1	6.8	250	30	880	56	1.6
23609-1	20.9.2018	04.253 Lapikas	13.5	5.5	5.2	6.5	290	33	850	57	3.1
Keskiarvo 2018				3.7	4.8	6.4	255	31.5	990	41	1.3
Keskiarvo 2017				4.1	5.6	5.6	300	43	1133	35	1.2
Keskiarvo 2016				8.7	4.9	6.4	287	35	1033	63	2.0
Keskiarvo 2015				4.0	5.7	6.5	247	28	813	40	2.3
Keskiarvo 2014				5.0	5.7	6.2	267	32	870	41	2.1

5.5.13 Viransuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Viransuolla toteutettiin kuormitustarkkailua kemikalointiaseman ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 21 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 63.

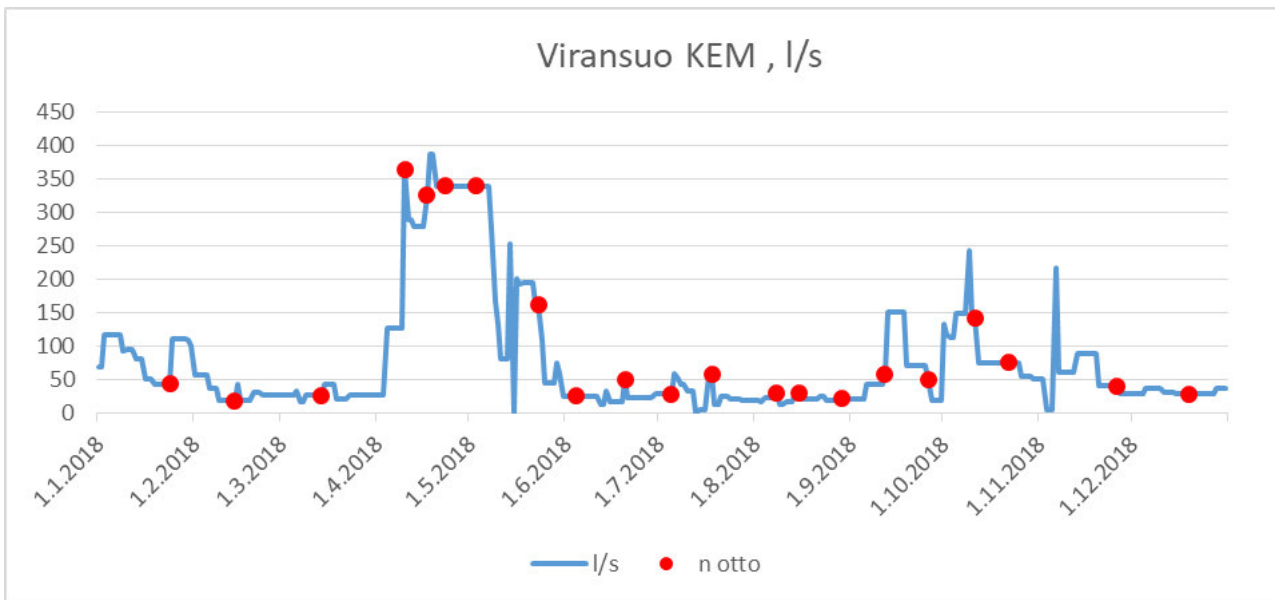
Taulukko 63. Viransuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma- alueen pinta- ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Viransuo 31503 KEM1_1	kemikalointi	04.253	450,6	508,2	421,4	29,2	A
Viransuo 31503 KEM1 YP	kemikalointi	04.253					A

5.5.14 Viransuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Viransuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 hapanta, ravinteiden osalta typen suhteen melko ravinnepitoista, joskin fosforia vedessä oli keskimäärin vähän (typpi keskim. 1,7 mg/l ja fosfori keskim. 0,04 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli niin ikään alhaisella tasolla, ollen keskimäärin 16 mgO₂/l. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli korkea, ollen keskimäärin luokkaa 24 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Viransuolla virtaamaa määritettiin kemikalointiaseman pumppaustietojen perusteella. Aineiston toimitti Vapo Oy. Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 14. Taulukossa 63 on esitettyä Viransuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 64 on esitettyä Viransuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja kemikaloinnin puhdistustehot.

Kuva 14. Viransuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 18,2 l/s/km².

Taulukko 63. Viransuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
59916	35647	78	4411	57332	-54811	26	3118

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
133.0	79.1	0.2	9.8	127	-122	0	7

Taulukko 64. Viransuon kemikaloinnin puhdistusteho vuonna 2018. Tähdellä merkitty on omavalvontanäytteenotto (vuoden 2017 puolella).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
*	15.11.2017	17	10	41	0.088	0.007	92	2.7	2.2	19	54	14	74
	5.12.2017	19	77	-305	0.066	0.061	8	2.5	2.4	4	50	42	16
	18.12.2017	13	16	-23	0.16	0.01	94	2.2	1.7	23	36	8.5	76
	24.1.2018	-	11	-	-	0.01	-	-	1.9	-	-	6.5	-
	14.2.2018	22	57	-159	0.23	0.13	43	2.5	2.4	4	34	22	35
	14.3.2018	2.4	120	-4900	0.26	0.35	-35	2.6	2.8	-8	31	42	-35
	10.4.2018	4.9	42	-757	0.037	0.042	-14	1.5	1.5	0	14	3	79
	keskiarvo 1.11-14.4	13.1	47.6	-265	0.14	0.09	38	2.3	2.1	9	36.5	19.7	46
	17.4.2018	4.7	22	-368	0.027	0.016	41	1.2	1	17	20	11	45
	23.4.2018	4.1	18	-339	0.028	0.029	-4	1.3	1.3	0	22	20	9
	3.5.2018	11	37	-236	0.053	0.018	66	2.1	1.7	19	39	15	62
	23.5.2018	15	3.7	75	0.1	0.011	89	1.4	0.78	44	31	8.5	73
	4.6.2018	33	13	61	0.24	0.024	90	2.2	1.6	27	49	14	71
	20.6.2018	43	13	70	0.14	0.018	87	1.3	1.1	15	26	16	38
	5.7.2018	31	6.7	78	0.24	0.011	95	1.7	1	41	48	7.9	84
	18.7.2018	260	32	88	0.47	0.036	92	4.5	1.5	67	170	22	87
	8.8.2018	31	22	29	0.064	0.028	56	1	1.2	-20	14	21	-50
	15.8.2018	23	28	-22	0.065	0.028	57	1.3	1.3	0	11	27	-145
	29.8.2018	32	12	63	0.11	0.013	88	1.2	1.2	0	18	12	33
	12.9.2018	35	17	51	0.13	0.026	80	4.3	3.1	28	73	31	58
	26.9.2018	13	3.9	70	0.16	0.009	94	2.4	1.7	29	55	13	76
	11.10.2018	11	26	-136	0.077	0.009	88	2.7	2.2	19	44	14	68
	22.10.2018	6.4	5.5	14	0.13	0.008	94	2.4	2.1	13	45	12	73
	26.11.2018	14	5.4	61	0.21	0.008	96	2.6	2.2	15	38	8.6	77
	19.12.2018	20	4.2	79	0.071	0.008	89	2.1	2.1	0	12	7.6	37
	keskiarvo 15.4-31.10	36.9	17.3	53	0.136	0.019	86	2.1	1.5	27	44.3	16.3	63
	mediaani	17.0	17.2	29	0.1	0.0	87	2.2	1.7	15	36.5	14.0	62
	min	2.4	3.7	-4900	0.0	0.0	-35	1.0	0.8	-20	11.0	3.0	-145
	max	260.0	120.0	88	0.5	0.4	96	4.5	3.1	67	170.0	42.0	87

Viransuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvot pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle (ajanjaksoille 1.11.-14.4 ((tavoitteelliset)) ja 15.4-31.10). Talvijaksolla tavoitteellisiin puhdistusvaateisiin ei yletty fosforin eikä CODMn suhteen. Avovesikaudella kokonaisfosforin puhdistusteho saavutettiin, mutta muilta osin raja-arvot jäi saavuttamatta (typpi, CODMn). Taulukossa 65 on esitetty toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 65. Viransuon kemikaloinnin puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kokonaisfosfori	60	38
CODMn	60	46

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kokonaisfosfori	80	86
Kokonaistyyppi	40	27
CODMn	75	63

5.5.15 Viransuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Viransuo sijaitsee Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella (04.253), jonka valuma-alue on kooltaan 371,9 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 43 %
- Metsät 44 %

Typpi

- Pellot 13 %
- Metsät 66 %

Kiintoaine

- Pellot 31 %
- Metsät 64 %

CODMn

- Pellot 5,9 %
- Metsät 94 %

Viransuon vedet johdetaan laskuojalla Höytiönlampeen, josta vedet laskevat edelleen Höytiönjokea pitkin Kangasjärveen. Viransuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Höytiönjoki) ja kaksi järvihavaintopaikka (Höytiönlampi x 2). Kaikki kolme havaintopaikkaa ovat yhteistarkkailupisteitä Huppionsuon vesistötarkkailun kanssa.

*Viransuon vesistötarkkailun Höytiönlammen- ja Höytiönjoen yhteistarkkailupisteiden tulokset on esitettyinä taulukoissa 43-44 sivuilla 57-59.

5.6 Virmasjoen va 04.255

5.6.1 Jylhäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Jylhäsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen intensiivitarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 21 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 66.

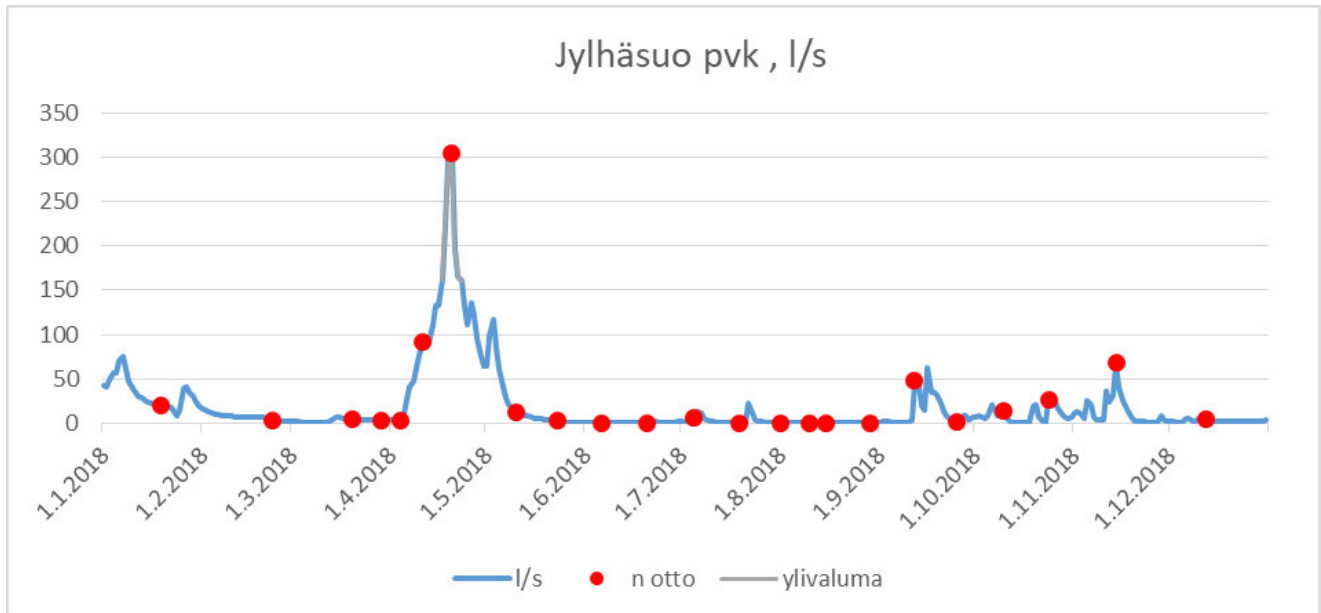
Taulukko 66. Jylhäsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut ha	Tarkkailuluokka
Jylhäsuo 31508 PVK1	pintavalutuskenttä	04.255	108,3	138,6	107,1	1,2	A
Jylhäsuo 31508 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	04.255					A

5.6.2 Jylhäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Jylhäsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden osalta ravinnepitoista (typpi keskim. 1,6 mg/l ja fosfori keskim. 0,05 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 76 mgO₂/l, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 3,5 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Jylhäsuolla mitattiin virtaamaa pintavalutuskentän alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 15. Taulukossa 67 on esitettyä Jylhäsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 68 on esitettyä Jylhäsuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 15. Jylhäsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 12,6 l/s/km².

Taulukko 67. Jylhäsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
1126	16878	14	536	695	1791	6	321

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
10.4	155.8	0.1	5.0	6	17	0	3

Taulukko 68. Jylhäsuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	23.1.2018	5.3	1.4	74	0.057	0.028	51	2.4	1.6	33	52	55	-6
	21.2.2018	12	0.6	95	0.071	0.034	52	2.7	1.2	56	52	43	17
	13.3.2018	7.1	1.1	85	0.091	0.047	48	3	2.3	23	55	72	-31
	9.4.2018	1.8	8.6	-378	0.023	0.041	-78	1.5	1.5	0	19	33	-74
	17.4.2018	2.1	5.2	-148	0.039	0.064	-64	1.4	1.9	-36	36	61	-69
	24.4.2018	5.4	1.5	72	0.035	0.022	37	1.8	1.1	39	43	19	56
	2.5.2018	2.8	1	64	0.032	0.028	13	1.5	1.1	27	44	43	2
	22.5.2018	27	2.6	90	0.11	0.08	27	2.1	1.9	10	70	93	-33
	4.6.2018	31	5.6	82	0.1	0.08	20	2	2.2	-10	77	110	-43
	20.6.2018	21	5.6	73	0.1	0.079	21	1.9	2.1	-11	57	95	-67
	5.7.2018	13	2.8	78	0.076	0.064	16	1.8	1.9	-6	61	96	-57
	18.7.2018	32	9.8	69	0.11	0.096	13	2.4	1.6	33	63	120	-90
	8.8.2018	11	7.5	32	0.098	0.074	24	1.9	2.3	-21	56	120	-114
	15.8.2018	11	6.3	43	0.08	0.061	24	1.7	2.3	-35	45	110	-144
	29.8.2018	9.1	6.5	29	0.065	0.047	28	1.7	2.1	-24	48	110	-129
	13.9.2018	6.4	3.7	42	0.063	0.065	-3	3.6	2	44	77	81	-5
	24.9.2018	6.9	0.8	88	0.056	0.03	46	2.6	0.26	90	74	76	-3
	10.10.2018	3.7	1.3	65	0.032	0.026	19	2.8	1.2	57	63	54	14
	24.10.2018	3.3	0.6	82	0.039	0.033	15	2.9	1.5	48	79	67	15
	26.11.2018	3.6	1	72	0.028	0.03	-7	1.7	1.4	18	65	65	0
	20.12.2018	10	0.8	92	0.082	0.025	70	2.5	1.2	52	46	57	-24
keskiarvo 2018		10.7	3.5	67	0.07	0.05	24	2.19	1.65	24	56	75	-34
mediaani		7.1	2.6	72	0.07	0.05	21	2	2	23	56	72	-31
min		1.8	0.6	-378	0.02	0.02	-78	1	0	-36	19	19	-144
max		32.0	9.8	95	0.11	0.10	70	4	2	90	79	120	56

Jylhäsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle (vuodelle 1.1.-31.12). Raja-arvot saavutettiin kiintoaineen ja typen osalta, fosforin kohdalla tavoitteesta jäätii. Taulukossa 69 on esitettynä toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 69. Jylhäsuon pintavalutuksen puhdistustehot 2018.

1.1.-31.12

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	67
Kokonaisfosfori	50	24
Kokonaistyppi	20	24

5.6.3 Jylhäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Jylhäsuo sijaitsee Virmasjoen valuma-alueella (04.255), jonka valuma-alue on kooltaan 90,87 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 44 %
- Metsät 39 %

Typpi

- Pellot 15 %
- Metsät 64 %

Kiintoaine

- Pellot 46 %
- Metsät 53 %

CODMn

- Pellot 7 %
- Metsät 92 %

Jylhäsuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Myllyjokeen ja edelleen Virmasjärveen. Jylhäsuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Myllyjoki) ja yksi järvihavaintopaikka (Virmasjärvi).

Myllyjoki- pisteen vesi oli väriltään tummaa, humusleimaista-, ravinnepitoisuudeltaan rehevää- ja lievästi hapanta vettä. Veden keskimääräinen kiintoainepitoisuus oli alhaisella tasolla. Vuoden 2017 vedenlaatu ei poikennut edellisvuosien 2014-2017 vedenlaadusta. Virtavesitarkkailun 2018 tulokset sekä keskimääräiset tulokset vuosilta 2014-2018 on esitettyinä taulukossa 70.

Taulukko 70. Jylhäsuon Myllyjoen virtavesitarkkailun tulokset 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8193-1	8.5.2018	04.255 Myllyjoki 109	-	1.5	3.4	5	370	46	1 200	31	1.3
13193-1	13.6.2018	04.255 Myllyjoki 109	13.1	5.6	4.2	6.5	330	37	1 000	62	2.1
23594-1	20.9.2018	04.255 Myllyjoki 109	12.4	<0,5	5,5	5,3	480	72	1 400	36	2,4
Keskiarvo 2018				3.6	4.4	5.6	393	52	1200	43	1.9
Keskiarvo 2017				6.1	4.0	5.4	377	54	1290	44	1.9
Keskiarvo 2016				2.6	4.0	5.5	370	52	1047	38	2.2
Keskiarvo 2015				5.6	3.8	6.0	370	42	900	37	1.9
Keskiarvo 2014				2.0	4.1	5.4	310	54	1000	35	2.0

Virmasjärvi- pisteen vedenlaatu kuvasti tummaa, rehevää vedentilaa. Veden pH oli lähellä neutraalia ja alkaliniteetin perusteella veden puskurikyky happamoitumista vastaan oli hyvä. Vesipatsaan happitalous oli kevättalven ja loppukesän näytekerroilla alusvettä lukuun ottamatta kohtalainen, tällöin kuitenkin alusvedessä esiintyi selvää happivajausta. Syksyn kierroksella vesipatsas oli kauttaaltaan hapekkaassa tilassa johtuen syystäyskierron vaikutuksesta joka näkyy koko vesipatsaan tasaisesta lämpötilasta.

Taulukko 71. Jylhäsuon Virmasjärven järvitarkkailun tulokset 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusuvyys	Kokonai- ssyvyys (m)	Lämpötila °C	Happi- liuk. mg/l	Hapen kyllästys- aste %	Kiintoai- ne (GF/C) mg/l	Sameus FTU	Sähkönj ohtavuu- s, 25°C mS/m	Alkalinit eetti mmol/l	pH-arvo, 25 °C	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Klorofyl- li-A µg/l	Kokonai- styppi µg/l	Ammoni- umtyppi µg/l	Nitriitti- ja nitraatti- ypen summa µg/l	Kokonai- sfosfori µg/l	Fosfaatt- ifosfori µg/l	Rauta mg/l
2794-1	22.3.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	1	5.4	0.7	11.4	79	0.7	0.47	4.3	0.1	6.1	180	28		890			18		0.7
2794-2	22.3.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	3	5.4	2.2	4.9	36	1.3	1.1	4.3	0.085	5.6	270	24		1 300			26		1.2
2794-3	22.3.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	4.7	5.4	3.8	1.8	13	1.7	1.9	4.5	0.097	5.6	310	38		1 200			33		1.7
18377-1	31.7.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	1	5.3	24.2	7.8	93	5.8	2.6	4	0.14	6.8	130	19		660	< 3	< 3	29	< 2	0.5
18377-2	31.7.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	3	5.3	21.1	3.6	41	3.1	2.7	4.1	0.16	6.4	130	18		570			23		0.6
18377-3	31.7.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.1	4.4	5.3	16.7	< 0.20	< 1	13	18	5.1	0.28	6.4	270	22	35.7	680			30		3.9
25959-1	13.11.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.3	1	5.5	3.5	11.8	89	1.4	1.3	4.1	0.13	6.7	99	17		540			16		0.4
25959-2	13.11.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.3	3	5.5	3.5	11.7	88	1.3	1.3	4	0.14	6.7	87	17		550			15		0.4
25959-3	13.11.2018	04.255 Etelä-Virmas 053	1.3	4.4	5.5	3.5	11.8	89	1.5	1.2	4	0.12	6.8	87	17		540			15		0.4
Keskiarvot 2018																						
1m						8.2	73	2.9	1.6	4.1	0.12	6.4	162	20		36	833	< 3	< 3	23	< 2	0.7
3m						6.7	55	1.9	1.7	4.1	0.13	6.2	162	20			807			21		0.7
4,5m						11.6	85	1.1	1.0	4.1	0.12	6.5	122	21			660			16		0.5
Keskiarvot 2017																						
1m						7.8	68.0	2.5	1.5	4.0	0.1	6.4	137	22	9		650	4	3	22	2	0.6
3m						6.6	59.7	1.9	1.8	4.1	0.1	6.4	167	25		730			22		0.9	
4,5m						11.0	81.0	2.4	0.7	4.4	0.1	6.5	135	23			655			20		0.6
Keskiarvot 2016																						
1m						9.9	86.3	2.2	1.3	4.2	0.1	6.5	120	20	9		660	6	3	21	2	0.4
3m						7.1	63.7	2.0	1.5	4.2	0.1	6.3	133	20		680			21		0.5	
4,5m						4.7	42.3	2.5	2.8	4.4	0.1	6.3	143	22		710			24		0.8	
Keskiarvot 2015																						
1m						10	90	1.8	1.6	4.1	0.12	6.8	110	19	6		620			23		0.37
3m						8.5	76	2.1	1.5	4.13	0.12	6.5	110	19		610			19		0.4	
4,5m						7	65	3.1	2.3	4.18	0.12	6.4	380	23		690			23		0.78	
Keskiarvot 2014																						
1m						9.5	92	2.9	1.6	4.3	0.11	6.6	110	18	15		580			23		0.38
3m						9.5	92	3.1	1.6	4.3	0.11	6.6	110	18		610			21		0.38	
4,5m						9.4	91	2.8	1.5	4.3	0.11	6.6	110	18		570			21		0.38	

5.7 Myhijärven va. 14.718

5.7.1 Vipusuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Vipusuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 21 kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 72.

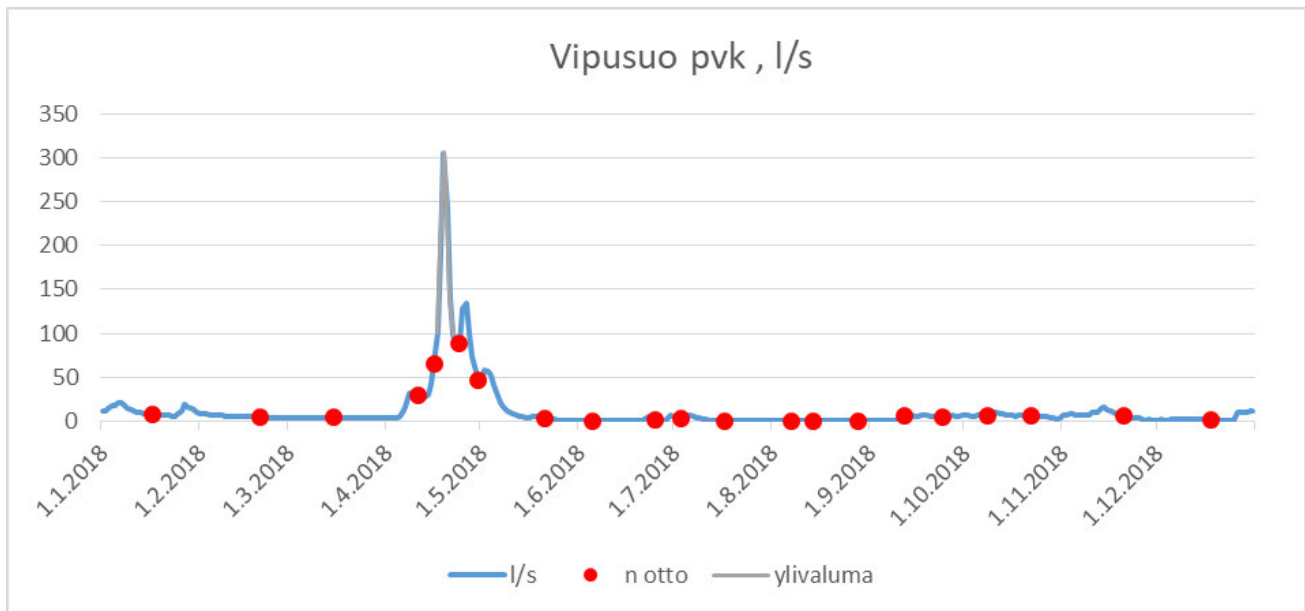
Taulukko 72. Vipusuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Valmistelussa, ha	Tarkkailuluokka
Vipusuo 31430 PVK	pintavalutuskenttä	14.718	64	95,5	64	A
Vipusuo 31430 PVK YP	pintavalutuskenttä	14.718				A

5.7.2 Vipusuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Vipusuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen erittäin ravinnepitoista (typpi keskim. 3,2 mg/l ja fosfori keskim. 0,14 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 97 mgO₂/l, ilmentäen täten varsin humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 5,1 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Vipusuolla mitattiin virtaamaa pintavalutuskentän alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 16. Taulukossa 73 on esitettyinä Vipusuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 74 on esitettyinä Vipusuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 16. Vipusuo virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 11,1 l/s/km².

Taulukko 73. Vipusuo kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
588	14328	15	588	365	6514	11	476

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
9.2	223.9	0.2	9.2	6	102	0	7

Taulukko 74. Vipusuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	17.1.2018	7.7	3	61	0.057	0.060	-5	3.5	2.7	23	88	70	20
	20.2.2018	11	3.7	66	0.056	0.074	-32	2.9	3.4	-17	62	71	-15
	15.3.2018	8.9	3.7	-	0.056	0.100	-	2.6	3.1	-	56	85	-
	11.4.2018	3	2.5	17	0.034	0.081	-138	2.4	2.3	4	44	52	-18
	16.4.2018	4	4	0	0.046	0.066	-43	3.5	2.3	34	62	51	18
	24.4.2018	4	2.8	30	0.055	0.057	-4	3.5	2.9	17	60	56	7
	30.4.2018	2.9	1.6	45	0.051	0.063	-24	2.8	2.6	7	63	59	6
	21.5.2018	18	3.1	83	0.120	0.150	-25	2.7	3.3	-22	77	120	-56
ei näytettä	5.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ei näytettä	25.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3.7.2018	7.2	3.8	-	0.075	0.170	-127	1.7	3.1	-82	59	120	-103
	17.7.2018	18	17	6	0.100	0.530	-430	1.8	5.3	-194	61	190	-211
	7.8.2018	37	27	27	0.460	0.340	26	5.3	5.4	-2	78	150	-92
ei näytettä	14.8.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	28.8.2018	8.6	13	-51	0.058	0.240	-314	1.4	4.7	-236	44	120	-173
	12.9.2018	11	2.8	75	0.048	0.180	-275	1.1	4.7	-327	44	190	-332
	24.9.2018	8.3	1.4	83	0.044	0.080	-82	2.1	2.1	0	65	90	-38
	8.10.2018	4.4	0.5	89	0.037	0.049	-32	2.8	1.7	39	66	68	-3
	22.10.2018	11	0.8	93	0.042	0.057	-36	2.9	1.9	34	69	76	-10
	20.11.2018	3.7	0.8	78	0.053	0.046	13	4.1	2.5	39	85	78	8
	18.12.2018	6.8	0.5	93	0.050	0.055	-10	2.1	3.2	-52	40	75	-88
keskiarvo 2018		9.8	5.1	48	0.08	0.13	-66	2.7	3.2	-16	62	96	-53
	mediaani	8.0	2.9	64	0.1	0.1	-32	2.8	3.0	0	62.0	77.0	-18
	min	2.9	0.5	-51	0.0	0.0	-430	1.1	1.7	-327	40.0	51.0	-332
	max	37.0	27.0	93	0.5	0.5	26	5.3	5.4	39	88.0	190.0	20

Vipusuon ympäristöluvassa ei ole esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle.

5.7.3 Vipusuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Vipusuo sijaitsee Myhijärven valuma-alueella (14.718), jonka valuma-alue on kooltaan 283,19 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat).

Fosfori

- Pellot 16 %
- Metsät 69 %

Typpi

- Pellot 7 %
- Metsät 74 %

Kiintoaine

- Pellot 14 %
- Metsät 86 %

CODMn

- Pellot 1,9 %
- Metsät 98 %

Vipusuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Leikonjokeen ja edelleen Pieni-Ahveninen – Ahveninen reitille. Vipusuon vesistötarkkailuun kuuluu yksi virtavesihavaintopaikka (Vipusuon laskuoja) ja kaksi järvihavaintopaikka (Pieni-Ahveninen ja Ahveninen).

*Vesistötarkkailua suoritetaan joka toinen vuosi, vuosi 2018 oli tarkkailuvuosi

Laskuoja- pisteen vesi oli väritään erittäin tummaa, humusleimaista-, ravinnepitoisuudeltaan erittäin rehevää vettä. Veden kiintoainepitoisuus oli kohtalaisen korkealla tasolla. Vuoden 2018 vedenlaatu ei poikennut merkittävästi edellisen vesistötarkkailuvuoden 2016 vedenlaadusta, joskin veden keskimääräiset pitoisuudet olivat hieman edellisvuosia alhaisemmalla tasolla. Virtavesitarkkailun 2018 tulokset sekä keskimääräiset tulokset vuosilta 2014-2016 on esitettyinä taulukossa 75.

Taulukko 75. Vipusuon virtavesitarkkailun tulokset 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8214-1	7.5.2018	14.718 Laskuoja	-	8.6	3.1	5.6	320	42	1 500	43	1.8
12088-1	6.6.2018	14.718 Laskuoja	-	29	4.6	6.7	450	46	1 000	63	6.5
23584-1	24.9.2018	14.718 Laskuoja	8	4	4.2	6	490	70	1 500	63	4.1
Keskiarvo 2018				13.9	4.0	6.1	420	53	1333	56	4.1
Keskiarvo 2016				14.1	3.7	6.0	497	65	1900	117	5.4
Keskiarvo 2014				7.2	18.9	5.9	733	76	1900	88	11.0

Pieni-Ahveninen- pisteen vedenlaatu ilmensi tummaa, humusleimaista ja ravinteisuudeltaan rehevää vedentilaa. Veden pH kuvasti hapanta vettä. Vedessä oli kohtalaisesti kiintoainetta järivedeksi ja veden klorofyllipitoisuus heinäkuussa ilmensi rehevää veden tilaa. Edelliseen tarkkailuvuoteen 2016 nähden veden laatu ei ollut muuttunut merkittävästi.

Ahveninen – pisteellä vesi oli tummaa ja kohtalaisen ravinnepitoista, kuvasten rehevyysasteeltaan lievästi rehevää vettä. Veden pH oli lievästi happaman veden tasolla. Kiintoainetta vedessä oli vähän, talvella jopa alle määritysrajan. Vesipatsaan happitalous oli hyvällä tasolla, joskin heinäkuun kierroksella oli alusvedessä havaittavissa lievää happivajausta. Edelliseen tarkkailuvuoteen 2016 nähden veden laatu ei ollut muuttunut merkittävästi.

Taulukossa 76 on esitettyä vuoden 2018 järvitarkkailun tulokset ja edellisten tarkkailuvuosien 2014-2016 keskimääräinen vedenlaatu.

Taulukko 76. Vipusuon järvitarkkailun Pieni-Ahvenisen ja Ahvenisen tulokset 2018.

Pieni-Ahveninen

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkussyvyys	Kokonaisisyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästyssaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri luku	COD Mn	Klorofylli-A	Kokonaisytyppi	Ammoniumtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta	
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	
2889-1	20.2.2018	14.718 Pieni-Ahveninen	183	0.4	1	2	0.5	9.5	66	1.1	2.2	3.8	5.9	300	40		990		48		2.1	
18149-1	24.7.2018	14.718 Pieni-Ahveninen	183	0.7	1	2.2	24.3	6.7	80	5.1	2	2.8	6.1	270	31	13.2	800	6	<3	40	3	1.6
Keskiarvot 2018																						
1m																						
							8.1	73	3.1	2.1	3.3	6.0	285	36	13	895	6	<3	44	3	1.9	
Keskiarvot 2016																						
1m																						
							8.4	73	4.3	2.4	3.4	5.8	290	42	24	910	9	4	47	9	2.3	
Keskiarvot 2014																						
1m																						
							6.8	68	4.1			5.8	300	41	15	880	25	39	44	13	2.3	

Ahveninen

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkussyvyys	Kokonaisisyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästyssaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri luku	COD Mn	Klorofylli-A	Kokonaisytyppi	Ammoniumtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2888-1	20.2.2018	14.718 Ahveninen	1	1	7	na	9.9	1	0.5	0.45	3.1	6.2	130	23		600			14		0.7
2888-2	20.2.2018	14.718 Ahveninen	1	6	7	na	7.3	1	0.5	0.7	3.4	5.6	270	40		880			30		1.4
18150-1	24.7.2018	14.718 Ahveninen	1.2	1	7	24.2	7.8	92	1.8	1.3	2.9	6.7	120	20	9.7	510	6	<3	20	<2	0.4
18150-2	24.7.2018	14.718 Ahveninen	1.2	6	7	14.4	2.8	27	3.2	2.5	3.1	6.1	170	21		590			25		1.3
Keskiarvot 2018																					
1m																					
							8.9	47	1.2	0.9	3.0	6.5	125	22	9.7	555	6	<3	17	<2	0.5
6 m																					
							5.1	14	1.9	1.6	3.3	5.9	220	31		735			28		1.4
Keskiarvot 2016																					
1m																					
							7.6	65.0	1.8	1.2	3.5	6.0	210	32	7.7	710	10	4	24	3	0.9
6 m																					
							7.4	57.5	4.3	1.1	3.3	6.1	190	27		630			23		1.6
Keskiarvot 2014																					
1m																					
							8.3	82.6	3			6.3	143	23	12.9	560	11	130	21	5	0.7
6 m																					
							1.6	13	4.8			5.9	256	29		760	93	57	34	13	2.8

5.8 Korpjoen va. 14.929

5.8.1 Pohjasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Pohjasuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan C tarkkailukohteisiin, eli se on toiminnanaikaisen tarkkailun piirissä. Näytteenottoja oli tarkkailuvuonna 7 kertaa, mutta kuormitusnäytteet saatiin kuivuudesta johtuen otettua vain kolme kertaa. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 77.

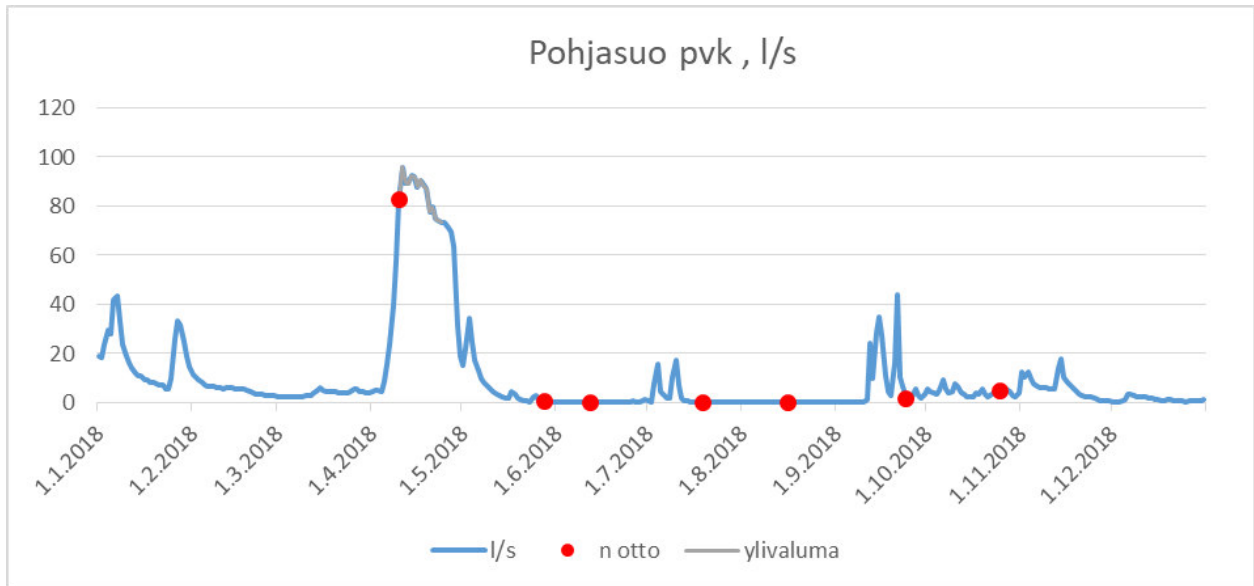
Taulukko 77. Pohjasuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Pohjasuo 31426 PVK1	pintavalutuskenttä	14.929	57,6	68,6	42,2	15,4	C
Pohjasuo 31430 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	14.929					C

5.8.2 Pohjasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Pohjasuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen typen osalta ravinnepitoista (typpi keskim. 1,1 mg/l) mutta fosforia vedessä oli kohtalaisen vähän (fosfori keskim. 0,016 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 40 mgO₂/l, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli alhainen, ollen keskimäärin luokkaa 0,8 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Pohjasuolla mitattiin virtaamaa pintavalutuskentän alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 17. Pohjasuon alku- ja loppuvuoden (1.1-5.4. ja 1.11-31.12 aikavälit) kuormitusta on arvioitu hyödyntäen läheisen Pekolanaukeen tarkkailutuloksia. Tässä menetelmässä Pekolanaukeen ja Pohjasuon tulosten suhteen laskettiin kerroin, jolla kerrottiin Pekolanaukeen alku- ja loppuvuoden tulokset, saaden täten simuloitua aineiston Pohjasuolle. Taulukossa 78 on esitettyinä Pohjasuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 79 on esitettyinä Pohjasuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 17. Pohjasuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 13,9 l/s/km².

Taulukko 78. Pohjasuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
322	7067	4	286	71	-1743	-1	160

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
5.6	122.7	0.1	5.0	1	-30	0	3

Taulukko 79. Pohjasuon pintavalutus Kentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei näytettä ei näytettä ei näytettä ei näytettä	10.4.2018	1.9	1.4	26	0.02	0.018	10	1.3	0.98	25	14	20	-43
	28.5.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	12.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	19.7.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	16.8.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	24.9.2018	5.9	0.5	92	0.046	0.02	61	2.4	1.2	50	58	60	-3
25.10.2018	6.1	0.5	92	0.031	0.013	58	2.1	1.2	43	51	49	4	
keskiarvo 2018		4.6	0.8	83	0.032	0.016	49	1.9	1.1	42	41	43	-5
	mediaani	5.9	0.5	91.5	0.03	0.02	58.1	2.1	1.2	42.9	51	49	-3.4
	min	1.9	0.5	26.3	0.02	0.01	10.0	1.3	1.0	24.6	14	20	-42.9
	max	6.1	1.4	91.8	0.05	0.02	60.9	2.4	1.2	50.0	58	60	3.9

Pohjasuon ympäristöluvassa ei ole esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle.

5.8.3 Pohjasuon vesistö tarkkailun 2018 tulokset

Pohjasuo sijaitsee Korpjoen valuma-alueella (14.929), jonka valuma-alue on kooltaan 109,98 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 30 %
- Metsät 37 %

Typpi

- Pellot 15 %
- Metsät 48 %

Kiintoaine

- Pellot 32 %
- Metsät 68 %

CODMn

- Pellot 5 %
- Metsät 95 %

Pohjasuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Sarastonojaan ja edelleen tuotantoalueesta noin 4 km päässä sijaitsevaan Verijärveen. Verijärvestä vesistöreitti kulkee edelleen Korpijärveen. Pohjasuon vesistötarkkailuun kuuluu kaksi järvihavaintopaikka (Verijärvi x 2). Verijärven kevään näytteet jäivät kenttäsuunnittelun kirjaamisvirheen vuoksi vuonna 2018 ottamatta. Virhe tuli ilmi vasta yhteenvetoa laadittaessa ja siten korjaavia toimenpiteitä ei voitu tehdä.

Verijärvi 156- pisteen vesi oli väriltään tummaa, kohtalaisen humusleimaista, ravinnepitoisuudeltaan rehevää vettä. Veden kiintoainepitoisuus oli alhaisella tasolla. Happitalous vesipatsaassa oli pintavedessä hyvä, mutta heinäkuussa alusvedessä havaittiin selvää happivajetta. Kesän 2018 vedenlaatu ei poikennut merkittävästi edellisen vesistötarkkailuvuoden 2017 vedenlaadusta.

Verijärvi 286- pisteellä vesi oli niin ikään tummaa ja humusleimaista. Veden ravinnepitoisuudet kuvastivat lievästi rehevää/rehevää vettä. Vesipatsaan happitalous oli pintavedessä hyvä, mutta heinäkuun näytekerralla pisteen alusvesi kärsi selvästä happivajeesta. Vuoden 2018 vedenlaatu ei poikennut merkittävästi edellisen vesistötarkkailuvuoden 2017 vedenlaadusta. Järvitarkkailun tarkkailutulokset vuodelta 2018 sekä vuoden 2014-2017 keskimääräinen vedenlaatu on esitettyinä taulukossa 80

Taulukko 80. Verijärven järvitarkkailun tulokset 2018.

Verijärvi 156

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaisisyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästyaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähköjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25 °C	Väiriluku	CODMn	Kokonaisstyppi	Ammoniumtyyppi	Nitriitti- ja nitraattityypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
16714-1	12.7.2018	14.929 Verijärvi 156	1	1	21.5	20.4	8.3	92	1.7	1.1	4.2	6.6	170	24	720	14	11	19	<2	0.68
16714-2	12.7.2018	14.929 Verijärvi 156	1	20	21.5	4.7	1.7	13	3	3.7	4.6	5.9	250	29	1 000	14	11	26	<2	1.90
Keskiarvot 2018																				
1m																				
21 m																				
Keskiarvot 2017																				
1m																				
21 m																				
Keskiarvot 2016																				
1m																				
21 m																				
Keskiarvot 2014																				
1m																				
21 m																				

Verijärvi 289

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaisisyvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri-luku	CODMn	Kokonai-styppi	Ammoni-umtyppi	Nitriitti- ja nitraattiy-pen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
16715-1	12.7.2018	14.929 Verijärvi 289	1	1	4.5	19.4	8.1	89	1	1	4.2	6.6	170	24	700	9	13	16	< 2	0.6
16715-2	12.7.2018	14.929 Verijärvi 289	1	3.5	4.5	15	1.6	16	5.8	6	4.9	6.2	260	29	1000			41		2.0
Keskiarvot 2018																				
1m							8.1	89	1.0	1.0	4.2	6.6	170	24	700	9	13	16	< 2	0.6
3,5 m							1.6	16	5.8	6.0	4.9	6.2	260	29	1000			41		2.0
Keskiarvot 2017																				
1m							7.0	60.5	3.0	3.1	6.2	6.0	310	39	1300	130	11	35	4	1.6
3,5 m							4.1	40.0	3.0	2.5	5.5	6.2	215	31	1080			26		1.5
Keskiarvot 2016																				
1m							8.3	72.5	2.2	1.3	5.1	6.2	165	25	860	10	3	23	2	0.9
3,5 m							4.2	41.5	2.6	2.3	5.7	6.2	195	31	955			25		1.5
Keskiarvot 2014																				
1m							8.2	90	2.8			6.5	120	22	700	9.5		17		0.81
21 m							4.7	39	5.9			6.3	200	29	850	51		22		1.9

5.9 Kyyveden va. 14.932

5.9.1 Kovalansuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Kovalansuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisessa tarkkailussa. Näytteenottoja oli yhteensä 22 kertaa, mutta kuivuuden vuoksi näytteitä saatiin otettua yhteensä 15 kertaa, mukaan lukien yksi omavalvontanäyte (poikkeustilanne). Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyä taulukossa 81.

Taulukko 81. Kovalansuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

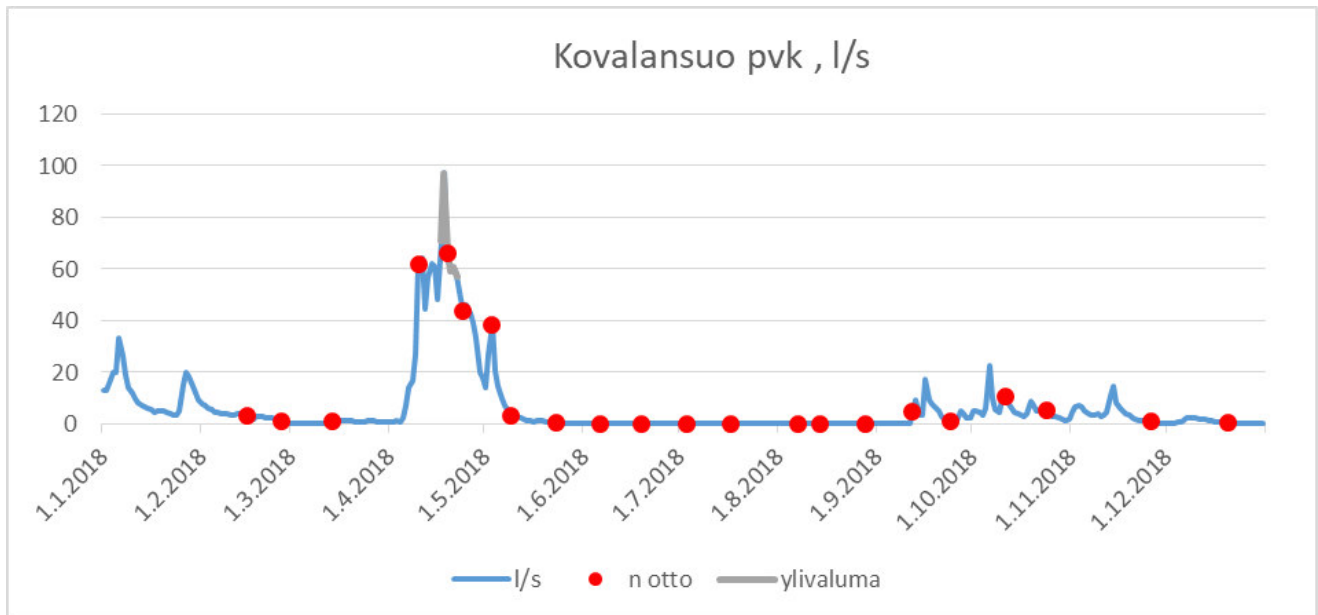
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Kovalansuo 31406 PVK	pintavalutuskenttä	14.932	40	54,5	30,2	9,8	A
Kovalansuo 31406 PVK YP	pintavalutuskenttä	14.932					A

Kovalansuolla havaittiin poikkeustilanne 19.4.2018, jossa pumppualtaasta vuoti vesiä eristysojaan. Näytteet otettiin 19.4 ja tämä poikkeustilanteessa ohi vuotanut vesimäärä ja edelleen kuormitus on huomioitu kuormituslaskennassa. Tilanne päättyi samana päivänä 19.4.2018.

5.9.2 Kovalansuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Kovalansuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 1,7 mg/l ja fosfori keskim. 0,05 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 57 mgO₂/l, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 1,7 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Kovalansuolla mitattiin virtaamaa pintavalutuskentän alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 18. Taulukossa 82 on esitettyä Kovalansuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 83 on esitettyä Kovalansuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 18. Kovalansuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 11,1 l/s/km².

Taulukko 82. Kovalansuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
187	4591	3	164	75	663	1	108

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
4.7	115	0.1	4	2	17	0	3

Taulukko 83. Kovalansuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018. Värikorostetut arvot (kiintoaine) ovat alle määrittäysrajan (<0,5 mg/l).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	15.2.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	26.2.2018	27	0.5	98	0.24	0.06	75	4.1	2.4	41	77	54	30
	14.3.2018	22	1.1	95	0.27	0.093	66	5.2	2.9	44	100	74	26
	10.4.2018	5.7	1.7	70	0.034	0.031	9	1.9	1.9	0	27	30	-11
	19.4.2018	3.8	2.5	34	0.023	0.023	0	1.5	1.4	7	31	39	-26
	24.4.2018	6.1	1.1	82	0.029	0.021	28	1.5	1.3	13	35	32	9
	3.5.2018	13	1.5	88	0.068	0.033	51	2	1.5	25	50	42	16
	23.5.2018	42	2.5	94	0.23	0.11	52	2.3	2.5	-9	92	120	-30
	6.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	19.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3.7.2018	64	5.6		0.41	0.16		2.4	2.9		95	120	
	17.7.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	7.8.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	14.8.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	28.8.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	12.9.2018	11	4.5		0.11	0.12		1.2	2.7		43	130	
	24.9.2018	5.9	0.8	86	0.04	0.021	48	1.1	0.92	16	22	45	-105
	11.10.2018	4.4	0.5	89	0.031	0.012	61	1.9	0.77	59	36	25	31
	24.10.2018	4.3	0.5	88	0.03	0.01	68	1.5	0.7	52	29	25	14
	26.11.2018	4.4	0.5	89	0.051	0.013	75	2	1.2	40	27	29	-7
	20.12.2018	5.6	0.6	89	0.087	0.013	85	2.4	1.4	42	34	29	15
	keskiarvo 2018	15.7	1.7	89	0.12	0.05	56	2.2	1.8	21	49.9	56.7	-14
	mediaani	4.4	0.5	88.6	0.04	0.01	67.7	1.9	0.9	41.7	29.0	29.0	13.8
	min	4.3	0.5	86.4	0.03	0.01	47.5	1.1	0.7	16.4	22.0	25.0	-104.5
	max	5.9	0.8	89.3	0.09	0.02	85.1	2.4	1.4	59.5	36.0	45.0	30.6

Kovalansuon ympäristöluvassa ei ole esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle.

5.9.3 Kovalansuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Kovalansuo sijaitsee Kyyveden valuma-alueella (14.932), jonka valuma-alue on kooltaan 603,25 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 50 %
- Metsät 29 %

Typpi

- Pellot 17%
- Metsät 56 %

Kiintoaine

- Pellot 48 %
- Metsät 52 %

CODMn

- Pellot 8 %
- Metsät 91 %

Kovalansuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Papinjokeen, joka kuuluu Lintusuon vesistötarkkailuun ja tulokset käsitellään Lintusuon osiossa sivulla 103 ja taulukossa 88.

5.9.4 Lintusuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Lintusuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen intensiivitarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 22 kertaa, mukaan lukien kevään yksi omavalvontanäyte (poikkeustilanne). Tarkkailukohteen pinta-alat (pisteen kuormittava ala) ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 84.

Taulukko 84. Lintusuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

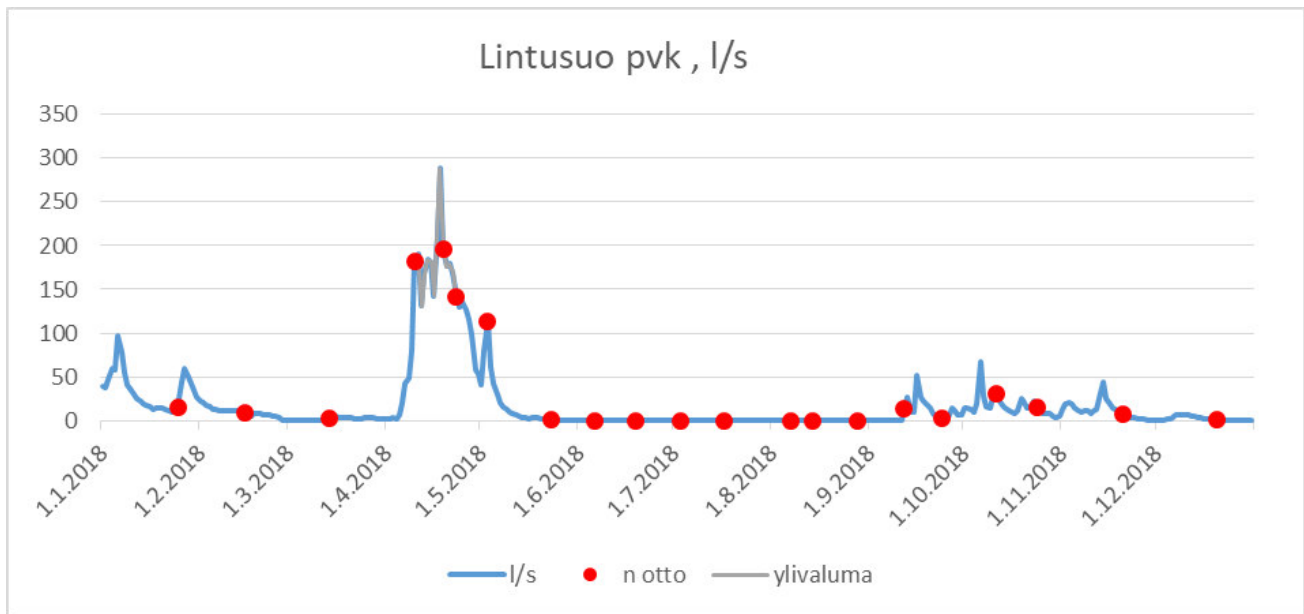
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut ha	Tarkkailuluokka
Lintusuo 31408 PVK1	pintavalutuskenttä	14.932	137,6	161,3	118,4	19,1	A
Lintusuo 31408 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	14.932					A

Lintusuolla havaittiin poikkeustilanne 19.4.2018. Laskeutusaltaalta vuoti vesiä eristysojaan. Virtaamaa ei voitu määrittää mutta tilanteesta otettiin poikkeustilan näyte. Tulokset on esitettyinä liitteessä 2 (tulokset 2018). Poikkeustilanne oli ohi 21.4.2018.

5.9.5 Lintusuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Lintusuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 1,7 mg/l ja fosfori keskim. 0,06 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 71 mgO₂/l, ilmentäen täten selvästi humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 10 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Lintusuolla on jatkuvatoiminen virtaamanmittaus. Tiedot toimitti Vapo Oy. Määritetyt virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 19. Taulukossa 85 on esitettyinä Lintusuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 86 on esitettyinä Lintusuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 19. Lintusuo virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 11,1 l/s/km²

Taulukko 85. Lintusuo kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
2519	21517	20	767	1954	1751	9	485

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
18	156	0	6	14	13	0	4

Taulukko 86. Lintusuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018.

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	25.1.2018	7.5	1.3	83	0.081	0.036	56	2.5	1.4	44	51	48	6
	15.2.2018	8.4	1.7	80	0.086	0.039	55	2.9	1.5	48	52	49	6
	14.3.2018	16	4	75	0.12	0.068	43	3.4	2.6	24	56	95	-70
	10.4.2018	67	6.2	91	0.044	0.032	27	1.7	1.4	18	19	23	-21
	19.4.2018	35	4.7	87	0.073	0.027	63	1.8	1.2	33	33	24	27
	23.4.2018	41	2.5	94	0.059	0.023	61	1.8	1.4	22	32	28	13
	3.5.2018	1.3	7	-438	0.03	0.05	-67	2	1.1	45	41	47	-15
	23.5.2018	35	6.8	81	0.18	0.064	64	2.5	1.7	32	90	89	1
	6.6.2018	62	47	24	0.19	0.14	26	3.1	2.7	13	120	140	-17
ei näytettä	19.6.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3.7.2018	31	8.7	72	0.21	0.075	64	2.2	1.5	32	81	70	14
	17.7.2018	16	46	-188	0.17	0.15	12	2.2	3.1	-41	89	180	-102
	7.8.2018	52	11	79	0.23	0.086	63	3.5	1.9	46	110	91	17
	14.8.2018	16	11	31	0.14	0.082	41	2.7	2.1	22	98	100	-2
	28.8.2018	34	11	68	0.42	0.08	82	3.7	1.9	49	100	100	0
	12.9.2018	180	38	79	0.19	0.13	32	5.2	2.8	46	110	88	20
	24.9.2018	10	5.7	43	0.068	0.025	63	2	0.99	51	54	43	20
	11.10.2018	10	2.5	75	0.076	0.036	53	2.7	1.4	48	59	49	17
	24.10.2018	9.3	0.6	94	0.075	0.03	60	2.3	1.2	48	59	53	10
	20.11.2018	6	0.9	85	0.081	0.037	54	2.6	1.4	46	60	50	17
	20.12.2018	9	1.6	82	0.11	0.071	35	2.1	1.1	48	44	47	-7
keskiarvo 2018		32.3	10.9	66	0.13	0.06	52	2.6	1.7	35	67.9	70.7	-4
mediaani		16.0	6.0	78.9	0.1	0.1	54.5	2.5	1.5	44.5	59.0	51.5	5.8
min		1.3	0.6	-438.5	0.0	0.0	-66.7	1.7	1.0	-40.9	19.0	23.0	-102.2
max		180.0	47.0	93.9	0.4	0.2	82.1	5.2	3.1	50.5	120.0	180.0	27.3

Lintusuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle. Raja-arvot saavutettiin kiintoaineen ja kokonaisfosforin kohdalla, kokonaistypelle CODMn:lle raja-arvoja ei ole asetettu. Taulukossa 87 on esitettyä toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 87. Lintusuon pintavalutuksen puhdistustehot 2018.

1.1.-31.12

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	66
Kokonaisfosfori	30	52

5.9.6 Lintusuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Lintusuo sijaitsee Kyyveden valuma-alueella (14.932), jonka valuma-alue on kooltaan 603,25 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 50 %
- Metsät 29 %

Typpi

- Pellot 17%
- Metsät 56 %

Kiintoaine

- Pellot 48 %
- Metsät 52 %

CODMn

- Pellot 8 %
- Metsät 91 %

Lintusuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Roitonlampeen, josta ne laskevat edelleen Papinjokea pitkin Hietajärveen. Hietajärvestä vedet laskevat Sahinjokea pitkin Kyyveden etelä osaan Ala-Sitroon. Lintusuon vesistötarkkailuun kuuluu kolme virtavesihavaintopaikkaa (Papinjoki, Roitonlampi laskujoki, Roitonlampi) sekä kaksi järvihavaintopaikkaa (Kyyvesi, Alasitro ja Hietajärvi).

Roitonlampi- pisteellä vesi oli varsin tummaa ja selvästi humusleimaista. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä ja ravinnepitoisuudeltaan vesi oli rehevän veden tasoa. Veden kiintoainepitoisuus oli kohtalaisen alhaisella tasolla. Edellisiin vuosiin nähden veden pitoisuustasot ovat pysyneet samansuuntaisina.

Roitonlampi, laskujoki- pisteellä vesi oli niin ikään varsin tummaa ja humusleimaista. Ravinnepitoisuudet kuvastivat rehevää vedentilaa ja veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä. Pisteiden keskimääräinen vedenlaatu ei eronnut merkittävästi edellisistä vuosista 2014-2016.

Papinjoki- pisteellä vesi oli varsin tummaa ja ravinteisuudeltaan rehevää vettä. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä, jolla oli vahva humusleima. Kiintoaineen taso vedessä oli virtavedelle tyypillisellä tasolla. Pisteiden keskimääräisiä vedenlaatuja tarkasteltaessa vuosi 2018 oli aiempien vuosien kaltaisella pitoisuustasolla.

Lintusuon virtavesitarkkailun tulokset vuodelta 2018 ja vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut on esitettyinä taulukossa 88.

Taulukko 88. Lintusuon virtavesitarkkailun 2018 tarkkailutulokset.

Roitonlampi 102

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8205-1	7.5.2018	14.932 Roitonlampi 102	-	2.6	3.1	5.2	290	39	940	28	0.96
13202-1	13.6.2018	14.932 Roitonlampi 102	-	3.7	3.5	5.5	320	37	950	36	1.10
23607-1	20.9.2018	14.932 Roitonlampi 102	14.5	6.8	4.3	5.4	380	47	1 400	63	1.90
Keskiarvo 2018				4.4	3.6	5.4	330	41	1097	42	1.3
Keskiarvo 2017				1.7	4.4	4.9	330	51	1050	27	1.1
Keskiarvo 2016				8.5	3.7	5.3	363	45	1353	84	1.8
Keskiarvo 2015				ei näytteitä							
Keskiarvo 2014				ei näytteitä							

Roitonlampi laskujoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8204-1	7.5.2018	14.932 Roitonlampi laskujoki 329	-	2.6	3.1	5.2	290	38	930	27	0.96
13201-1	13.6.2018	14.932 Roitonlampi laskujoki 329	-	2.9	3.6	5.4	330	39	1 100	51	1.20
23606-1	20.9.2018	14.932 Roitonlampi laskujoki 329	14.1	3.7	5.1	5.5	360	43	1 300	54	1.90
Keskiarvo 2018				3.1	3.9	5.4	327	40	1110	44	1.4
Keskiarvo 2017				2.3	3.9	5.2	313	42	1187	31	1.2
Keskiarvo 2016				5.1	3.7	5.3	370	47	1163	43	1.7
Keskiarvo 2015				2.5		3.9	340	45	1400	63	1.7
Keskiarvo 2014				3.7		4.1	320	43	1200	49	1.7

Papinjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8203-1	7.5.2018	14.932 Papinjoki 330	-	1.8	3.9	6.1	330	44	1 200	33	1.2
13200-1	13.6.2018	14.932 Papinjoki 330	11	15	4.9	5.7	580	59	1 400	140	4.6
23605-1	20.9.2018	14.932 Papinjoki 330	12.1	4	6.6	5.2	350	45	1 200	63	2.0
Keskiarvo 2018				6.9	5.1	5.7	420	49	1267	79	2.6
Keskiarvo 2017				5.1	4.5	5.1	397	53	1300	49	1.9
Keskiarvo 2016				3.0	4.6	5.0	443	57	1197	63	2.6
Keskiarvo 2015				8.3		5.5	460	54	1500	100	3.5
Keskiarvo 2014				7.0		5.5	560	61	1600	120	4.4

Hietajärvi- pisteellä vesi oli tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Ravinnepitoisuudet kuvastivat rehevää vettä ja veden pH ilmensi lievästi hapanta vedentilaa. Veden happipitoisuus oli kohtalaisen hyvällä tasolla. Edellisiin vuosiin 2014-2017 nähden vedenlaadussa ei ollut havaittavissa merkittävää eroa.

Kyyveden Ala-Sitro- pisteellä vesi oli niin ikään tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Veden pH kuvasti lievästi hapanta vetää ja ravinteisuudeltaan vesi oli rehevää. Kiintoaineen suhteen pitoisuus oli kesällä selvästi talvea suurempi. Veden happitalous oli kohtalaisen hyvällä tasolla. Edellisiin tarkkailuvuosiin 2014-2017 nähden vedenlaadussa ei ollut havaittavissa merkittävää eroa, joskin fosforin keskimääräinen pitoisuus erottui vuonna 2018 edellisiä vuosia hieman korkeammalla tasolla.

Lintusuon järvitarkkailun tulokset vuodelta 2018 ja vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut on esitettyinä taulukossa 89.

Taulukko 89. Hietajärven ja Kyyveden tarkkailutulokset 2018.

Hietajärvi

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happiliik.	Hapen kyllästyssaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Klorofylli-A	Väriluku	CODMn	Kokonaistyppi	Ammoniumtypi	Nitriitti- ja nitraattityypen summa	Kokonaissfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		µg/l	mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2799-1	22.3.2018	14.932 Hietajärvi eteläpää 207	0.3	0.9	2.5	0.4	8.5	59	1.7	1	7.3	5.8		310	36	1 100			24		1.60
16718-1	11.7.2018	14.932 Hietajärvi eteläpää 207	0.5	0.9	2.2	18.2	7.2	77	2.9	1.7	4.7	6		320	34	870	11	< 3	55	14	1.50
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
							7.9	68	2.3	1.35	6	5.9		315	35	985	11	< 3	39.5	14	1.55
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
							6	51	3.0	1.5	7.0	5.8		355	42.5	1 050	1050	3	44	7	2
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
							7	62	3.9	1.7	5.4	5.5		265	45	1250	11	3	39	8	1.9
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
							7.7	71	3.1		5.8	5.7	16	280	39	1100	53	120	39	7	1.8
Keskiarvot 2014:																					
1m																					
							6.7	61	4.3		6	5.9	33	370	40	1100	35	50	46	6	2.1

Kyyvesi, Ala-Sitro

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyvyys	Alkusyvyys	Kokonaissyvyys (m)	Lämpötila	Happiliik.	Hapen kyllästyssaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Klorofylli-A	Väriluku	CODMn	Kokonaistyppi	Ammoniumtypi	Nitriitti- ja nitraattityypen summa	Kokonaissfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		µg/l	mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2798-1	22.3.2018	14.932 Kyyvesi, Ala-Sitro 246	0.4	1	2.5	0.4	7.3	50	2	1.4	5.5	5.9		300	38	1 100			24		1.7
16719-1	11.7.2018	14.932 Kyyvesi, Ala-Sitro 246	0.8	1	3	19.5	8.5	93	12	3.6	4	6.5		240	35	1 400	9	< 3	93	4	1.0
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
							7.9	71.5	7.0	2.5	4.8	6.2		270	37	1250	9	< 3	59	4	1.4
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
							7.8	69.5	1.8	1.4	6.1	6.1		300	39	1060	6	3	33.5	2	1.7
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
							8.05	71	3.05	1.55	5.1	5.85		265	41	1135	6	3	32	3	1.5
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
							8.2	80	3.3	5.4		6.1	24	280	37	1000	36	67	34	4	1.5

5.9.7 Pyöreäsuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Pyöreäsuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteenottoja oli yhteensä 22 kertaa, mutta etenkin elokuussa näytteitä ei saatu kuivuuden takia. Näytteitä kertyi 17 mukaan lukien huhtikuun omavalvontanäyte (poikkeustila). Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyä taulukossa 90.

Taulukko 90. Pyöreäsuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

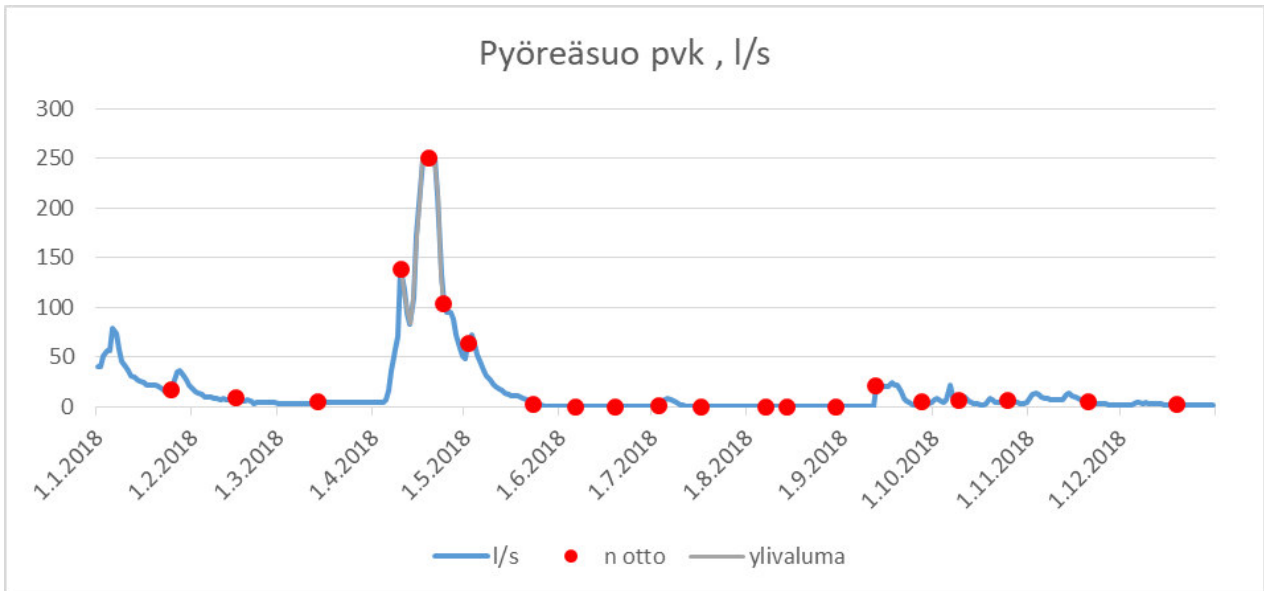
Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Pyöreäsuo 2 31411 PVK1	pintavalutuskenttä	14.932	72,4	84,6	71	0,3	A
Pyöreäsuo 2 31411 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	14.932					A

Pyöreäsuolla havaittiin poikkeustilanne huhtikuussa 2018 (16.4.2018). Kyseessä oli korkean veden aikaan laskeutusaltaille johtavasta ojasta tapahtunut vuoto viereiseen metsäojaan. Tilanteista on otettu näytteet / omavalvontanäyte ja vuodon määrä on arvioitu. Tämä on huomioitu kuormituslaskennassa. Tilanne oli ohi 21.4.2018.

5.9.8 Pyöreäsuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Pyöreäsuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 2,0 mg/l ja fosfori keskim. 0,04 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 51 mgO₂/l, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 4,0 mg/l. Pyöreäsuolla tehtiin kunnostustöitä pintavalutuskentällä ja kentän yläpuolisella allasalueella kevättalvella ja kesällä. Toimenpiteiden vaikutuksia lähtevän veden laatuun ei juuri havaittu, joskin maaliskuun puolivälissä mitattiin linjasta poikkeava CODMn hetkellinen pitoisuuspiikki. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Pyöreäsuolla on mitattu ympärivuotisesti virtaamaa pintavalutuksen alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 20. Huhtikuussa mittakaivo padotti vesiä ja virtaamadatasta rajattiin pois mittakaivon maksimivirtaaman ylittävät mittaustulokset. Taulukossa 91 on esitettyä Pyöreäsuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018.

Kuva 20. Pyöreäsuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 19,6 l/s/km²

Taulukko 91. Pyöreäsuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
816	15062	12	723	380	-213	3	505

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
11.2	208	0.16	10.0	5	-3	0	7

Pyöreäsuon ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja virtaamaperusteiselle pintavalutuskentältä lähtevän veden puhdistusteholle (koko vuosi 1.1-31.12). Poiketen pitoisuuskeskiarvoihin perustuvaan puhdistusteho tarkasteluun, virtaamaperusteisessa keskiarvotarkastelussa verrataan vesienkäsittelyrakenteelle tulevaa ja siitä lähtevää kuormitusta (kg/jakso). Puhdistustehon lisäksi vaihtoehtoisena tarkasteluna pintavalutuskentän toiminnalle on lähtevän veden pitoisuustarkastelu.

Pitoisuustarkastelun perusteella kiintoaineen ja fosforin suhteen raja-arvot saavutettiin, mutta kokonaistypen suhteen määritellyyn raja-arvo ylittyi. Virtaamaperusteisessa puhdistustehon tarkastelussa raja-arvot saavutettiin kiintoaineen ja typen kohdalla, mutta fosforin kohdalla raja-arvo jäi saavuttamatta. Taulukossa 92 on esitetynä toteutuneet pitoisuuskeskiarvot ja luvan mukaiset tavoitepitoisuudet sekä taulukossa 92.1 on virtaamaperusteiset puhdistustehot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 92. Pyöreäsuon pintavalutuskentän pitoisuuskeskiarvot ja raja-arvot vuonna 2018. Värikorostetut arvot (kiintoaine) ovat alle määritysrajan (> 0,5 mg/l).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei näytettä	25.1.2018	11	1.6	85	0.049	0.028	43	3.4	1.8	47	41	47	-15
	15.2.2018											99	
	14.3.2018	10	3.1	69	0.055	0.042	24	3.5	2.4	31	42	140	-233
	10.4.2018	6.8	0.9	87	0.024	0.019	21	1.5	1.3	13	19	59	-211
	19.4.2018	12	1.9	84	0.031	0.023	26	1.5	1.5	0	25	26	-4
	24.4.2018	2.7	1	63	0.028	0.02	29	1.8	1.4	22	28	15	46
	2.5.2018	6	0.5	92	0.039	0.024	38	2.4	1.2	50	32	17	47
	23.5.2018	21	4.5	79	0.086	0.04	53	2.4	1.3	46	48	40	17
	6.6.2018	12	8	33	0.076	0.071	7	2.5	1.6	36	59	47	20
	19.6.2018											51	
ei näytettä	3.7.2018	14	4.5	68	0.078	0.055	29	4.1	1.3	68	52	45	13
	17.7.2018	21	9	57	0.094	0.058	38	3.7	1.8	51	76	87	-14
ei näytettä	7.8.2018											74	
ei näytettä	14.8.2018											73	
ei näytettä	30.8.2018											66	
	12.9.2018	12	7.2	40	0.063	0.095	-51	6	2.2	63	66	70	-6
	24.9.2018	8.1	1.8	78	0.051	0.033	35	4.4	2.4	45	78	45	42
	9.10.2018	7	1.8	74	0.04	0.024	40	4.6	3.1	33	63	33	48
	25.10.2018	7.5	1.2	84	0.045	0.025	44	4.2	2.7	36	67	16	76
	26.11.2018	17	11	35	0.073	0.054	26	4.6	3.7	20	68	14	79
	20.12.2018	14	2.6	81	0.073	0.033	55	4.1	2.7	34	54	24	56
keskiarvo 2018		11.4	3.8	67	0.057	0.040	29	3.42	2.03	41	51.1	51.8	-1
	mediaani	11.5	2.3	76.0	0.1	0.0	32.4	3.6	1.8	35.9	53.0	47.0	18.5
	min	2.7	0.5	33.3	0.0	0.0	-50.8	1.5	1.2	0.0	19.0	14.0	-233.3
	max	21.0	11.0	91.7	0.1	0.1	54.8	6.0	3.7	68.3	78.0	140.0	79.4

Taulukko 92.1 Pyöreäsuon pitoisuusrajat vuonna 2018.

1.1.-31.12

Kuormitusjake	Raja-arvo, mg/l	Tulos, mg/l
Kiintoaine	6	3,8
Kokonaisfosfori	0,05	0,04
Kokonaistyyppi	1,5	2,0

Taulukko 92.2 Pyöreäsuon virtaamaperusteiset puhdistustehot vuonna 2018.

1.1.-31.12

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	80
Kokonaisfosfori	50	31
Kokonaistyyppi	20	33

5.9.9 Pyöreäsuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Pyöreäsuo sijaitsee Kyyveden valuma-alueella (14.932), jonka valuma-alue on kooltaan 603,25 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 50 %
- Metsät 29 %

Typpi

- Pellot 17%
- Metsät 56 %

Kiintoaine

- Pellot 48 %
- Metsät 52 %

CODMn

- Pellot 8 %
- Metsät 91 %

Pyöreäsuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Susiojaan, josta ne laskevat edelleen Pieni Orilampeen ja edelleen Orilampeen. Orilammesta vedet laskevat Syrjälampeen, josta Hakojokea ja Leväjokea myöten Kyyveden Ylä-Sitroon ja Kivisalmen kautta Ala-Sitroon, josta edelleen Mustaselän kautta Koiraselälle. Pyöreäsuon vesistö tarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikkaa (Susioja x 2) sekä kolme järvihavaintopaikkaa (Orilampi, Syrjälampi ja Kyyvesi Koiraselkä).

Susioja, laskuoja yläpuoli- pisteellä vesi oli varsin tummaa ja selkeästi humusleimaista. Veden pH ilmensi lievästi hapanta vettä ja ravinnepitoisuudeltaan vesi oli rehevän veden tasoa. Veden kiintoainepitoisuus oli keväällä ja syksyllä alhaisella tasolla. Huomioitavaa on syksyn näytteessä havaitut erittäin korkeat väri-, CODMn ja rauta-arvot, jotka poikkesivat selvästi kevään näytteistä. Sama ilmiö oli havaittavissa myös vuonna 2017. Aiempiin vuosiin 2014-2016 nähden pisteen väriarvot, CODMn-, ravinne- sekä rautapitoisuudet olivat vuosien 2014-2015 tasolla, ollen siten korkeammalla tasolla mitä vuosina 2016-2017.

Susioja, laskuoja alapuoli- pisteellä vesi oli voimakkaan tummaa ja selvästi humuleimaista. Veden ravinnepitoisuudet kuvastivat rehevää vettä ja pH tasoltaan vesi ilmensi lievästi hapanta vedentilaa. Erityisen huomioitavaa on yläpuolisen näytteen tapaan syysnäytteen varsin korkeat korkeat väri-, CODMn- ja rauta-arvot. Aiempiin vuosiin 2014-2016 nähden pisteen vedenlaadussa ei ollut havaittavissa merkittävää eroa, joskin kiintoaineen pitoisuuksissa oli selkeää alenemaa edellisiin vuosiin nähden. Tulosten perusteella Pyöreäsuon valumavedet eivät vaikuta Susiojan vedenlaatuun, sillä Susiojan suohon nähden ylä- ja alapuoliset veden pitoisuustasot ovat hyvin samansuuntaisia. Taulukossa 93 on esitetty Lintusuon virtavesitarkkailun tulokset vuodelta 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut.

Taulukko 93. Pyöreäsuon virtavesitarkkailun 2018 tarkkailutulokset.

Susioja, laskuojan yläpuoli

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8213-1	7.5.2018	14.932 Susioja 333, laskuojan yläpuoli	-	1.2	3.3	5.5	320	45	1 100	21	1.6
13208-1	12.6.2018	14.932 Susioja 333, laskuojan yläpuoli	ei näytettä								
23587-1	20.9.2018	14.932 Susioja 333, laskuojan yläpuoli	11.6	1.2	7	4.8	570	96	1 700	34	4.2
		Keskiarvo 2018		1.2	5.2	5.2	445	71	1400	28	2.9
		Keskiarvo 2017		3.8	5.3	5.7	248	36	865	22	1.2
		Keskiarvo 2016		3.3	5.5	5.9	227	33	853	25	1.7
		Keskiarvo 2015		11.0		6.0	400	42	1100	37	4.5
		Keskiarvo 2014		6.2		5.9	400	43	1100	37	3.5

Susioja, laskuojan alapuoli

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8212-1	7.5.2018	14.932 Susioja, laskuojan alapuoli	-	0.9	3.3	5.5	340	43	1 100	20	1.6
13207-1	12.6.2018	14.932 Susioja, laskuojan alapuoli	ei näytettä								
23588-1	20.9.2018	14.932 Susioja, laskuojan alapuoli	11.5	1.6	7.1	4.9	550	89	1 600	33	4.0
		Keskiarvo 2018		1.3	5.2	5.2	445	66	1350	27	2.8
		Keskiarvo 2017		4.8	4.9	5.4	501	65	1433	29	3.8
		Keskiarvo 2016		7.2	5.1	5.9	397	47	1540	34	4.0
		Keskiarvo 2015		6.5		5.5	350	45	1000	25	2.6
		Keskiarvo 2014		7.0		6.0	450	44	1500	34	5.3

Orilampi- pisteellä vesi oli varsin tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Veden pH oli vain lievästi hapanta. Ravinnepitoisuudeltaan vesi ilmensi rehevää vedentilaa. Päälysveden happitalous oli molemmilla näytekeroilla tyydyttävällä tasolla. Edellisiin vuosiin 2014-2017 nähden vuoden 2018 vedenlaatu erosi keskimäärin hieman aiempia alhaisemmilla CODMn- ja kokonaistyyppipitoisuuksilla.

Syrjälampi- pisteellä vesi oli keskimäärin hyvin tummaa ja humusleimaista. Veden pH oli lievästi happaman veden tasolla ja ravinteisuudeltaan vesi kuvasti rehevää vedentilaa. Vesipatsaan päälysveden happitalous oli tyydyttävällä/heikolla tasolla ja alusvesi kärsi selvästä happivajauksesta. Edellisiin vuosiin 2014-2016 nähden vuoden 2017 vedenlaatu ei eronnut merkittävästi aiemmasta.

Koiraselkä- pisteellä vesi oli kohtalaisen tummaa ja kohtalaisen humusleimaista. Ravinnepitoisuudet kuvastivat lievästi rehevää/rehevää vettä. Kiintoaineen pitoisuudessa oli päälysvedessä suurta vaihtelua, keväällä pitoisuuden ollessa alle määräysrajan mutta kesällä kiintoainetta oli lähes 10 mg/l. Tähän saattoi vaikuttaa esimerkiksi voimakas leväkukinta. Veden pH arvo oli lähellä neutraalia. Vesipatsaan happitalous hyvä/kohtalainen, joskin maalisi- ja elokuussa alusvedessä oli havaittavissa lievää happivajausta. Vuoden 2018 vedenlaatu oli keskimäärin aiempien vuosien 2014-2017 tasolla.

Pyöreäsuon järvitarkkailun tulokset vuodelta 2018 ja vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut on esitettyinä taulukossa 94.

Taulukko 94. Orilammen, Syrjälammen ja Koiraselän tarkkailutulokset 2018.

Orilampi

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusuuyvyys	Kokonais-syvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri-luku	CODMn	Kokonais-typpi	Ammoni-umtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta	
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	
2805-1	22.3.2018	14.932 Orilampi	332	0,4	1	1,9	0,3	8,1	56	1,8	2,2	3,8	6	230	25	760		25		1,5	
16713-1	11.7.2018	14.932 Orilampi	332	0,4	1	1,2	19,4	7,9	86	3,1	4,5	4,7	6,8	300	30	760	14	6	31	2	2,3
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
8 71 2,5 3,4 4,3 6,4 265 28 760 14 6 28 2 1,9																					
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
4,1 36 3,4 4,2 5,3 6,1 425 49 1400 71 45 33 9 3,0																					
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
5,3 50 6,4 3,4 5,2 6,2 305 48 1300 9 36 5 2,4																					
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
8,8 76 2,2 6,4 220 33 950 73 35 2,4																					
Keskiarvot 2014:																					
1m																					
8,2 74 3,5 6,4 330 35 980 100 30 2,6																					

Syrjälampi

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusuuyvyys	Kokonais-syvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri-luku	CODMn	Kokonais-typpi	Ammoni-umtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta	
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	
2806-1	22.3.2018	14.932 Pyöreäsuu 1 31409 Syrjälampi	331	0,4	1	3,9	0,4	6,2	43	4,1	6,6	6,1	6,3	280	27	1 400		23		3,4	
2806-2	22.3.2018	14.932 Pyöreäsuu 1 31409 Syrjälampi	331	0,4	3,5	3,9	2	3,3	24	2,9	5,6	5,9	6,1	260	24	880		23		3,2	
16712-1	11.7.2018	14.932 Pyöreäsuu 1 31409 Syrjälampi	331	0,6	1	4,5	19,4	7,8	85	2,3	2	4,4	6,7	200	23	590	7	3	23	2	1,5
16712-2	11.7.2018	14.932 Pyöreäsuu 1 31409 Syrjälampi	331	0,6	3,5	4,5	6,8	0,2	1	13	29	4,4	6	540	36	1 200		39		6,3	
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
7,0 64 3,2 4,3 5,3 6,5 240 25 995 7,0 3,0 23 2,0 2,5																					
5m																					
1,8 13 8,0 17,3 5,2 6,1 400 30 1040 31 3,0 31 4,8																					
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
4,0 34,0 3,2 3,9 5,2 6,3 295 33 935 5,0 3,0 28,0 4,0 2,3																					
5m																					
0,2 1,0 7,2 14,3 6,3 6,2 350 28 820 30,0 6,1																					
Keskiarvot 2016:																					
1m																					
6,2 55,0 4,2 2,6 5,2 6,3 290 42 1150 10 3 31 4 2,4																					
5m																					
0,2 1,0 15,6 16,0 5,6 6,1 300 35 1250 40 7,0																					
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
8,4 73 2,2 6,4 210 30 910 43 32 1,8																					
3m																					
0,1 1,5 11 5,9 330 30 850 130 30 6,4																					
Keskiarvot 2014:																					
1m																					
5,9 43 4,1 6,2 300 31 890 69 31 2,7																					
5m																					
0 0 15 5,9 480 32 1100 300 88 6,7																					

Koiraselkä

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusuuyvyys	Kokonais-syvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästysaste	Kiintoaine (GF/C)	Sameus	Sähkönjohtavuus, 25°C	pH-arvo, 25°C	Väri-luku	CODMn	Kokonais-typpi	Ammoni-umtyppi	Nitriitti- ja nitraattitypen summa	Kokonaisfosfori	Fosfaattifosfori	Rauta	
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	
2807-1	22.3.2018	14.932 Kyyvesi, Koiraselkä	143	0,5	1	26	0,4	10,6	73	0,5	0,6	5,4	6,3	220	30	950		17		0,96	
2807-2	22.3.2018	14.932 Kyyvesi, Koiraselkä	143	0,5	25	26	1,8	5,1	37	1,5	2,8	5,2	6,1	270	30	1 900		39		1,90	
16711-1	11.7.2018	14.932 Kyyvesi, Koiraselkä	143	1,1	1	26,5	18,5	8,5	90	9,5	0,9	4,5	6,7	150	22	760	12	130	15	<2	0,49
16711-2	11.7.2018	14.932 Kyyvesi, Koiraselkä	143	1,1	25	26,5	5,9	4,3	34	1,6	2,2	4,8	6,0	250	30	1 000		31		1,50	
Keskiarvot 2018:																					
1m																					
9,6 82 5,0 0,8 5,0 6,5 185 26 855 12 130 16 <2 0,73																					
25m																					
4,7 36 1,6 2,5 5,0 6,1 260 30 1 450 35 3,0 1,70																					
Keskiarvot 2017:																					
1m																					
9,8 84 1,7 0,9 5,3 6,7 125 20 645 11 3 15 2 0,56																					
25m																					
5,7 43 1,8 3,3 5,5 6,2 205 24 845 27 1,65																					
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
10,0 88 1,6 1,0 5,5 6,7 140 21 725 12 3 18 2 0,61																					
25m																					
5,0 38 1,8 2,2 5,8 6,1 170 23 880 30 1,50																					
Keskiarvot 2015:																					
1m																					
9,0 80 1,3 6,5 150 22 720 24 19 0,69																					
25m																					
4,5 35 2,1 6,1 190 25 940 13 35 1,60																					
Keskiarvot 2014:																					
1m																					
9,0 85 1,8 6,5 150 24 760 4 17 0,70																					
25m																					
4,3 35 3,2 6,1 220 27 930 4,5 38 1,70																					

5.10 Nykälänjoen-Naarajoen va. 14.934

5.10.1 Kalkkiköyhän kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Kalkkiköyhällä toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan A tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tiheän tarkkailun piirissä. Näytteitä otettiin yhteensä 22 kertaa, mukaan lukien huhtikuun omavalvontanäyte (poikkeustila). Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 95.

Taulukko 95. Kalkkiköyhän tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut ha	Tarkkailuluokka
Kalkkiköyhä 31434 PVK1	pintavalutuskenttä	14.934	72,6	96,7	72,6		A
Kalkkiköyhä 31434 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	14.934					A

Kalkkiköyhällä havaittiin poikkeustila huhtikuussa (19.4.2018). Tällöin vesiä vuoti pumppaamon kääntöpaikan yli tuotantoalueen eristysjoaan. Tilanteesta otettiin näyte, jonka tulokset on esitettyinä liitteessä 2. Poikkeustilanne oli ohi 21.4.2018.

5.10.2 Kalkkiköyhän kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Kalkkiköyhältä alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 1,9 mg/l ja fosfori keskim. 0,05 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 52 mgO₂/l, ilmentäen täten selvästi humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 2,5 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Kalkkiköyhälle on mitattu ympärivuotisesti virtaamaa pintavalutuksen alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 21. Taulukossa 96 on esitettyinä Kalkkiköyhän kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 97 on esitettyinä Kalkkiköyhän vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 21. Kalkkiköyhän virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 12,9 l/s/km²

Taulukko 96. Kalkkiköyhän kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
895	14499	13	543	600	4172	7	396

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
12.3	199.7	0.2	7.5	8	57	0	5

Taulukko 97. Kalkkiköyhän pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018. Värikorostetut arvot (kiintoaine) ovat alle määritysrajan (> 0,5 mg/l).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
	15.11.2017	6.5	1.1	83	0.061	0.017	72	4.8	2.3	52	70	46	34
	11.12.2017	6.9	0.6	91	0.064	0.016	75	3.7	2.4	35	51	49	4
	22.1.2018	48	0.5	99	0.13	0.021	84	3.8	2.3	39	55	50	9
	15.2.2018	1.2	19	-1483	0.027	0.11	-307	3.9	1.6	59	47	51	-9
	15.3.2018	9.6	1.2	88	0.11	0.052	53	3.7	2	46	57	58	-2
	11.4.2018	1.9	1.1	42	0.02	0.019	5	2.2	1.5	32	18	37	-106
	keskiarvo 1.11-14.4	12.4	3.9	68	0.07	0.04	43	3.7	2.0	45	49.7	48.5	2
*	16.4.2018	2.8	1.5	46	0.017	0.021	-24	1.7	1.4	18	14	23	-64
	19.4.2018		1.6			0.017			1.2			15	
	24.4.2018	1.9	1.3	32	0.045	0.028	38	2.4	1.5	38	28	37	-32
	30.4.2018	7.3	2.4	67	0.056	0.025	55	3.1	1.2	61	39	26	33
	21.5.2018	31	1.5	95	0.14	0.044	69	3.1	1.4	55	57	50	12
	4.6.2018	19	2.1	89	0.12	0.095	21	3.1	2	35	67	73	-9
	19.6.2018	31	2.7	91	0.17	0.11	35	3.2	2.3	28	68	67	1
	3.7.2018	37	3.4	91	0.15	0.07	53	4	2.1	48	72	79	-10
	17.7.2018	43	7.1	83	0.16	0.095	41	4.5	2.3	49	77	83	-8
	7.8.2018	33	1.3	96	0.19	0.088	54	4.6	2.1	54	76	84	-11
	14.8.2018	17	0.5	97	0.2	0.071	65	4.7	2	57	72	82	-14
	28.8.2018	25	1.1	96	0.13	0.059	55	4.2	2.1	50	75	110	-47
	12.9.2018	24	0.5	98	0.14	0.04	71	4.3	1.9	56	70	94	-34
	27.9.2018	11	1	91	0.077	0.022	71	2.1	4.4	-110	66	69	-5
	9.10.2018	18	0.5	97	0.082	0.018	78	4.5	1.2	73	59	60	-2
	22.10.2018	17	1.2	93	0.13	0.019	85	4.4	1.3	70	66	59	11
	20.11.2018	9.1	0.5	95	0.075	0.017	77	4.8	1.7	65	72	52	28
	18.12.2018	15	0.5	97	0.14	0.044	69	4.3	1.6	63	51	60	-18
	keskiarvo 15.4-31.10	21.2	1.9	91	0.12	0.05	57	3.59	1.90	47	60	63	-5
	mediaani	17.0	1.3	91.2	0.12	0.04	55.4	3.8	2.0	48.9	60.4	58.5	-4.6
	min	1.2	0.5	-1483.3	0.02	0.02	-307.4	1.7	1.2	-109.5	14.0	15.0	-105.6
	max	48.0	19.0	99.0	0.20	0.11	85.4	4.8	4.4	73.3	77.0	110.0	34.3

Kalkkiköyhän ympäristöluvassa on esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle (ajanjaksoille 15.4-31.10 ja 1.11.-14.4). Talviajan puhdistustehoissa raja-arvot saavutettiin kiintoaineen osalta, mutta fosforin tavoitteesta jäätin hieman. Avovesiajan puhdistustehoissa raja-arvot saavutettiin kiintoaineen, fosforin ja typen kohdalla. Taulukossa 98 on esitettyä toteutuneet puhdistuskeskiarvot ja luvan mukaiset raja-arvot.

Taulukko 98. Kalkkiköyhän pintavalutuskentän puhdistustehot 2018.

1.11.-14.4

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	68
Kokonaisfosfori	50	43

15.4.-31.10

Kuormitusjake	Raja-arvo %	Tulos %
Kiintoaine	50	91
Kokonaisfosfori	50	57
Kokonaistyppe	20	47

5.10.3 Kalkkiköyhän vesistötarkkailun 2018 tulokset

Kalkkiköyhä sijaitsee Nykälänjoen-Naarajoen valuma-alueella (14.934), jonka valuma-alue on kooltaan 479,54 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 48 %
- Metsät 41 %

Typpi

- Pellot 216%
- Metsät 69 %

Kiintoaine

- Pellot 51%
- Metsät 49 %

CODMn

- Pellot 7 %
- Metsät 92 %

Kalkkiköyhän vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla reitille Sahinkoki-Naarajoki-Niskajärvi. Kalkkiköyhän vesistötarkkailuun kuuluu kaksi virtavesihavaintopaikkaa (Sahinjoki ja Sahinmylly).

Sahinjoki, laskuojan yp- pisteellä vesi oli tummahkoa, ravinteisuudeltaan lievästi rehevän vesistön luokkaa. Veden pH ilmensi lähes neutraalia vettä ja veden kiintoainepitoisuus oli virtavesille tyypillisellä tasolla. Humuspitoisuudeltaan vettä voidaan luonnehtia lievästi humusleimaiseksi. Vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Sahinmylly- pisteellä vesi oli tummahkoa ja lievästi humusleimaista. Veden pH ilmensi lievästi hapanta/lähes neutraalia vettä ja ravinnepitoisuudeltaan vesi oli lievästi rehevän veden tasoa. Veden kiintoainepitoisuus oli virtavesille tyypillisellä tasolla. Aiempiin vuosiin 2014-2017 nähden pisteen pitoisuusarvot olivat vuonna 2018 lähes samalla tasolla.

Taulukossa 99 on esitetty Kalkkiköyhän virtavesitarkkailun tulokset 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut.

Taulukko 99. Kalkkiköyhän virtavesitarkkailun 2018 tarkkailutulokset

Sahinjoki, laskuojan yp

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8195-1	7.5.2018	14.937 Sahinjoki 365, laskuojan yp	-	3	3.7	6.2	130	19	650	17	0.6
13195-1	13.6.2018	14.937 Sahinjoki 365, laskuojan yp	13.9	1.8	3.9	6.8	98	15	530	13	0.5
23596-1	27.9.2018	14.937 Sahinjoki 365, laskuojan yp	9.7	1.1	4	6.9	61	12	410	11	0.4
Keskiarvo 2018				2.0	3.9	6.6	96	15	530	14	0.5
Keskiarvo 2017				1.4	4.2	6.6	67	12	477	13	0.3
Keskiarvo 2016				1.6	3.9	6.6	93	13	480	15	0.5
Keskiarvo 2015				2.1	3.9	6.7	83	14	470	12	0.4
Keskiarvo 2014				1.2	4.3	6.6	70	13	460	10	0.3

Sahinmylly

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8194-1	7.5.2018	14.937 Sahinmylly 168	-	2.6	3.7	6.2	130	19	680	17	0.55
13194-1	13.6.2018	14.937 Sahinmylly 168	14	1.9	3.9	6.8	97	15	530	14	0.54
23595-1	27.9.2018	14.937 Sahinmylly 168	8.9	1.4	4.1	6.6	120	20	520	15	0.68
Keskiarvo 2018				2.0	3.9	6.5	116	18	577	15	0.59
Keskiarvo 2017				2.5	4.1	6.4	101	17	607	19	0.56
Keskiarvo 2016				10.9	3.8	6.4	130	19	603	29	0.68
Keskiarvo 2015				2.1	4.0	6.6	90	15	487	15	0.47
Keskiarvo 2014				3.2	4.2	6.5	83	15	496	17	0.44

5.11 Niskakosken va. 14.936

5.11.1 Lahnasuon kuormitustarkkailu 2018 yleistiedot

Lahnasuolla toteutettiin kuormitustarkkailua pintavalutuskentän ylä- ja alapuolelta. Suo kuuluu luokan B tarkkailukohteisiin, eli se on ympärivuotisen tarkkailun piirissä. Näytteenottokertoja oli yhteensä 12, mutta näytteitä saatiin otettua yhteensä 7 kertaa. Helmi-huhtikuun välisenä ajankohtana kohteella ei ollut lähtevää virtaamaa. Tarkkailukohteen pinta-alat ja vesistöaluesijainti on esitettyinä taulukossa 100.

Taulukko 100. Lahnasuon tarkkailupisteet vuonna 2018.

Tarkkailupiste	Rakenne	Vesistöalue	Pisteen kuormittava ala, ha	Valuma-alueen pinta-ala, ha	Tuotannossa, ha	Poistunut, ha	Tarkkailuluokka
Lahnasuo 31413 PVK1	pintavalutuskenttä	14.934	63,7	70,4	63,7		B
Lahnasuo 31413 PVK1 YP	pintavalutuskenttä	14.934					B

5.11.2 Lahnasuon kuormitustarkkailun 2018 tulokset

Lahnasuolta alapuoliseen vesistöön johdettava vesi oli tarkkailuvuonna 2018 lievästi hapanta ja ravinteiden suhteen ravinnepitoista (typpi keskim. 1,5 mg/l ja fosfori keskim. 0,05 mg/l). Lähtevän veden CODMn oli keskimäärin 54 mgO₂/l, ilmentäen täten humusleimaista vettä. Lähtevän veden kiintoainepitoisuus oli keskimäärin luokkaa 6,8 mg/l. Vuoden 2018 kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset on esitettyinä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Lahnasuolla on mitattu ympärivuotisesti virtaamaa pintavalutuksen alapuolisella mittauspisteellä. Mitatut virtaamat ja näytteenoton ajoittuminen suhteessa virtaamaan on esitetty kuvassa 22. Taulukossa 101 on esitettyinä Lahnasuon kokonaiskuormitus (brutto/netto) vuonna 2018. Taulukossa 102 on esitettyinä Lahnasuon vedenlaatu (kiintoaine, kok.N, kok.P ja CODMn) ja pintavalutuskentän puhdistustehot.

Kuva 22. Lahnasuon virtaama ja toteutunut näytteenotto (punaiset pallot) vuonna 2018. Ylivalumatilanne (kun valuma >100 l/s/km²) on merkitty harmaalla. Keskimääräinen valuma vuonna 2018 oli 5,2 l/s/km²

Taulukko 101. Lahnasuon kokonaiskuormitus vuonna 2018.

Brutto kg/a				Netto kg/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
243	2586	2	67	191	-133	1	42

Brutto kg/ha/a				Netto kg/ha/a			
k-aine	CODMn	kok.P	kok.N	k-aine	CODMn	kok.P	kok.N
3.8	41	0.03	1.1	3	-2	0	1

Taulukko 102. Lahnasuon pintavalutuskentän puhdistusteho vuonna 2018. Värikorostetut arvot (kiintoaine) ovat alle määrittäysrajan (> 0,5 mg/l).

Huom!	Pvm	Kiintoaine			Kokonaisfosfori			Kokonaistyyppi			CODMn		
		yp mg/l	ap mg/l	reduktio %	yp µg/l	ap µg/l	reduktio %	yp µg/l	ap µg/l	reduktio %	yp mg/l	ap mg/l	reduktio %
ei ap näytettä ei ap näytettä ei yp/ap näytettä	17.1.2018	7.9	0.5	94	31	92	-197	1800	2000	-11	41	61	-49
	19.2.2018	6	-	-	32	-	-	2000	-	-	48	-	-
	15.3.2018	12	-	-	38	-	-	2600	-	-	42	-	-
	11.4.2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	21.5.2018	9.4	1.6	83	46	23	50	1500	1000	33	39	48	-23
	6.6.2018	18	2.6	86	67	31	54	2000	1200	40	48	50	-4
	24.7.2018	17	40	-135	75	120	-60	2600	2500	4	56	120	-114
	28.8.2018	9	5.3	41	53	33	38	2600	1200	54	50	49	2
	24.9.2018	7.8	2.2	72	42	24	43	3500	1300	63	59	55	7
	8.10.2018	25	6.8	73	93	47	49	4000	1900	53	57	46	19
	8.11.2018	8.2	2.5	70	46	28	39	2700	1700	37	41	35	15
	18.12.2018	5.6	0.5	91	39	22	44	1900	1000	47	26	26	0
keskiarvo 2018		11.4	6.9	40	51	47	9	2473	1533	38	46	54	-18
	mediaani	9.0	2.5	73	46	31	43	2600	1300	40	48	49	0
	min	5.6	0.5	-135	31	22	-197	1500	1000	-11	26	26	-114
	max	25.0	40.0	94	93	120	54	4000	2500	63	59	120	19

Lahnasuon ympäristöluvassa ei ole esitetty raja-arvoja pintavalutuksen keskimääräiselle puhdistusteholle.

5.11.3 Lahnasuon vesistötarkkailun 2018 tulokset

Lahnasuo sijaitsee Niskakoskenjoen valuma-alueella (14.936), jonka valuma-alue on kooltaan 80,96 km². Valuma-alueen kokonaiskuormituksesta valtaosa koostuu luonnon valumista sekä maa- ja metsätalouden kuormituksesta seuraavin prosentuaalisin osuuksin (lähde; VEMALA, kuormituslaskenta, pelto- ja metsäsummat):

Fosfori

- Pellot 13 %
- Metsät 75 %

Typpi

- Pellot 3 %
- Metsät 87 %

Kiintoaine

- Pellot 14 %
- Metsät 86 %

CODMn

- Pellot 1 %
- Metsät 99 %

Lahnasuon vedet johdetaan pintavalutuksen jälkeisellä laskuojalla Voikoskenpuroon, josta edelleen Kekrinpuron kautta Perkainjokeen. Perkainjoesta vedet laskevat Iso-Perkai nimiseen järveen. Lahnasuon vesistötarkkailuun kuuluu kolme virtavesihavaintopaikkaa (Lahnasuon alapuoli, Kekrinpuro ja Perkainjoki) sekä yksi järvihavaintopaikka (Iso-Perkai).

Lahnasuon alapuoli- pisteellä vesi oli tummaa, ravinteisuudeltaan rehevän vesistön luokkaa. Veden pH ilmensi lähes neutraalia vettä ja veden kiintoainepitoisuus oli virtavedelle tyypillisellä tasolla. Humuspitoisuudeltaan vettä voidaan luonnehtia kohtalaisen humuspitoiseksi. Vedenlaatu oli edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Kekrinpuro- pisteellä vesi oli tummaa ja lievästi humusleimaista. Veden pH ilmensi lähes neutraalia vettä ja ravinnepitoisuudeltaan vesi oli lievästi rehevän veden tasoa. Veden kiintoainepitoisuus oli virtavedelle tyypillisellä tasolla. Vedenlaatu oli keskimäärin edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Perkainjoki- pisteellä vesi oli tummaa ja lievästi humusleimaista. Veden pH ilmensi lähes neutraalia vettä ja ravinnepitoisuudeltaan vesi oli lievästi rehevän veden tasoa. Veden kiintoainepitoisuus oli melko alhainen, ollen kuitenkin virtavedelle tyypillisellä tasolla. Vedenlaatu oli keskimäärin edellisten vuosien 2014-2017 tasolla.

Taulukossa 103 on esitettyä Lahnasuon virtavesitarkkailun tulokset 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut.

Taulukko 103. Lahnasuon virtavesitarkkailun 2018 tarkkailutulokset.

Lahnasuo alapuoli

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8202-1	8.5.2018	14.936 Lahnasuon alapuoli P1	-	1.6	3.1	5.5	250	36	1 100	36	0.94
12087-1	6.6.2018	14.936 Lahnasuon alapuoli P1	-	8.3	5.2	6.6	380	36	1 000	41	3.90
23602-1	24.9.2018	14.936 Lahnasuon alapuoli P1	-	3.7	4.7	6.5	380	47	1 100	36	3.30
Keskiarvo 2018				4.5	4.3	6.2	337	40	1067	38	2.7
Keskiarvo 2017				2.6	4.3	6.3	253	33	923	26	1.6
Keskiarvo 2016				4.8	4.1	6.3	237	34	950	36	2.3
Keskiarvo 2015				6.7		6.0	270	43	970	36	2.2
Keskiarvo 2014				2.8		6.2	270	37	830	27	1.8

Kekrinpuro

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8200-1	8.5.2018	14.936 Kekrinpuro P2	-	3.1	2.8	5.6	240	33	900	30	1.00
12085-1	6.6.2018	14.936 Kekrinpuro P2	-	2.8	4.1	6.7	130	17	420	21	0.99
23600-1	24.9.2018	14.936 Kekrinpuro P2	-	1.5	4.8	6.8	230	30	700	31	1.70
Keskiarvo 2018				2.5	3.9	6.4	200	27	673	27	1.2
Keskiarvo 2017				2.3	4.1	6.4	203	31	717	24	1.3
Keskiarvo 2016				2.5	3.9	6.5	157	24	607	30	1.3
Keskiarvo 2015				4.7		6.3	220	34	690	32	5.4
Keskiarvo 2014				2.7		6.4	230	29	650	26	1.3

Perkainjoki

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Lämpötila °C	Kiintoaine mg/l	Sähk.joht. mS/m	pH	Väri-luku mg Pt/l	CODMn mg/l	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Rauta mg/l
8201-1	8.5.2018	14.936 Perkainjoki P3	-	1.7	2.6	5.4	210	30	740	22	760
12086-1	6.6.2018	14.936 Perkainjoki P3	-	1.3	4.1	6.6	140	18	420	15	720
23601-1	24.9.2018	14.936 Perkainjoki P3	-	0.9	4.8	6.6	140	19	440	19	960
Keskiarvo 2018				1.3	3.8	6.2	163	22	533	19	813.3
Keskiarvo 2017				1.5	3.7	6.5	145	25	595	16	0.8
Keskiarvo 2016				2.4	3.5	6.3	143	22	610	21	0.8
Keskiarvo 2015				3.2		6.2	170	26	520	20	0.9
Keskiarvo 2014				2.1		6.5	170	23	530	19	0.9

Iso-Perkain- pisteellä vesi oli väritään tummaa ja lievästi humusleimaista. Veden pH kuvasti lähes neutraalia vedentilaa ja ravinnepitoisuudet kuvastivat lievästi rehevää/rehevää vettä. Veden happitalous päällyksvedessä oli hyvä. Vedenlaatu oli keskimäärin edellisten vuosien 2014-2017 tasolla. Taulukossa 104 on esitettyä Lahnasuon järvitarkkailun tulokset 2018 sekä vuosien 2014-2018 keskimääräiset vedenlaadut.

Taulukko 104. Iso-Perkain järven tarkkailutulokset 2018.

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Näkösyyvyys	Alkusesyvyys	Kokonais- syvyys (m)	Lämpötila	Happi, liuk.	Hapen kyllästy- ysaste	Kiintoa- ine (GF/C)	Sameus	Sähkön- johtavuus, 25°C	pH- arvo, 25 °C	Väriluku	CODMn	Kokona- istyyppi	Ammon- iumtyppi	Nitriitti- ja nitraat- titypen summa	Kokonai- sfosfori	Fosfaatti- fosfori	Rauta
						°C	mg/l	%	mg/l	FTU	mS/m		mg Pt/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l
2890-1	20.2.2018	14.936 Iso-Perkai 010	0.6	0.75	1.5	0.3	9.4	65	<0.5	0.98	3.8	6.2	170	25	690			15		0.97
18147-	24.7.2018	14.936 Iso-Perkai 010	1	0.8	1.6	26	7.1	87	2.8	2	3.3	6.6	160	21	620	10	<3	20	<2	0.94
Keskiarvot 2018:																				
1m							8.3	76	2.8	1.5	3.6	6.4	165	23	655	10	<3	18	<2	0.96
Keskiarvot 2017:																				
1m							9.1	79	3.3	1.8	3.8	6.5	140	21	540	5	3	20	2	0.90
Keskiarvot 2016:																				
1m							10.5	90	4.5	1.7	3.4	6.4	155	24	715	5	3	23	2	0.98
Keskiarvot 2015:																				
1m							9.4	79	2.2	1.6		6.4	160	23	630	17		20		0.92
Keskiarvot 2014:																				
1m							9.0	79	3.2	2.0		6.4	180	24	650	8		23		1.10

6 Yhteenveto

Vuoden 2018 kuormitus- ja vesistötarkkailua suoritettiin tarkkailuvelvoitteiden mukaisesti, pois lukien Pohjasuon vesistötarkkailun, jossa kevättalven näytekerrat jäivät Verijärven osalta toteutumatta näytteenoton suunnittelun virheen vuoksi.

Vuosi 2018 oli kesäaikaan (heinä-elokuu) poikkeuksellisen kuuma ja vähäsateinen. Muutoinkin koko vuosi oli pitkän ajan keskiarvoon nähden vähäsateisempi. Vapo Etelä-Savon alueen turvetuotantoalueilta lähtevä keskimääräinen valuma oli vuonna 2018 noin 13,3 l/s/km².

Vähäsateisesta 2018 vuodesta johtuen turvetuotannosta aiheutuva ainevirta jäi pääosin edellistä, valumiltaan runsaampaa, vuotta 2017 pienemmäksi. Ero edelliseen vuoteen näkyi etenkin CODMn ja typen kuormissa. Laskennallisessa nettokuormitustarkastelussa kuormituksen todettiin jäävän luonnon taustakuormaa pienemmäksi ainoastaan kemikalointikohteilla fosforin ja CODMn kuorman suhteen.

Vesistötarkkailun perusteella vuonna 2018 vesistötarkkailukohteiden vedenlaadussa ei ollut havaittavissa merkittävää muutosta edellisiin vuosiin (2014-2017) nähden. Keskimääräistä kuivempi vuosi ja tämän myötä keskimääräistä pienemmät valumat eivät näyttäneet vaikuttavan merkittävästi turvetuotannon alapuolisten vesistöjen vedenlaatuun ja keskimääräiseen pitoisuustasoon.

Pistekuormituksen osuus, johon kuuluu myös turvetuotannon kuormitusosuus 3. jakovaiheen valuma-alue-tarkastelussa, jää valuma-alue tasolla monin paikoin varsin vähäiseksi. Suurimmat ainevirrat vesistöalueille kohdistuu maa- ja metsätalouden alueista sekä näiden alueiden taloustoiminnan ulkopuolisesta luonnon huuhtoumasta (VEMALA 2019). Turvetuotannolla on kuitenkin paikoin havaittavissa paikallisia vesistövaikutuksia. Turvetuotannon vesistövaikutukset riippuvatkin suuresti siitä, kuinka paljon vesistön valuma-alueella on turvetuotantoa ja mikä on vastaanottavan vesistön kapasiteetti vastaanottaa kuormitusta (muu kuormitus, virtaama, tilavuus, veden vaihtuvuus).

Viitteet

Pöyry Finland Oy. 2016. Turvetuotantoalueiden ominaisuuskuormitus selvitys. Vedenlaatu- ja kuormitustarkastelu vuosien 2011 – 2015 tarkkailuaineistojen perusteella. Bioenergia ry. Pöyry Finland Oy. Verkojulkaisu.

Saimaan Vesi- ja Ympäristöntutkimus 2015. Etelä-Savon Elyn alueella sijaitsevien Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelma 2016-2018

Tattari, S. Turvetuotannon kuormituslaksentasuositus ja perustelut sen käyttöönotolle. Suomen ympäristökeskus, Helsinki 2013

Ympäristöministeriö, Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje, Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2017, Helsinki 2017.

Verkkoviitteet

Ilmatieteenlaitos 2019. www.ilmatieteenlaitos.fi

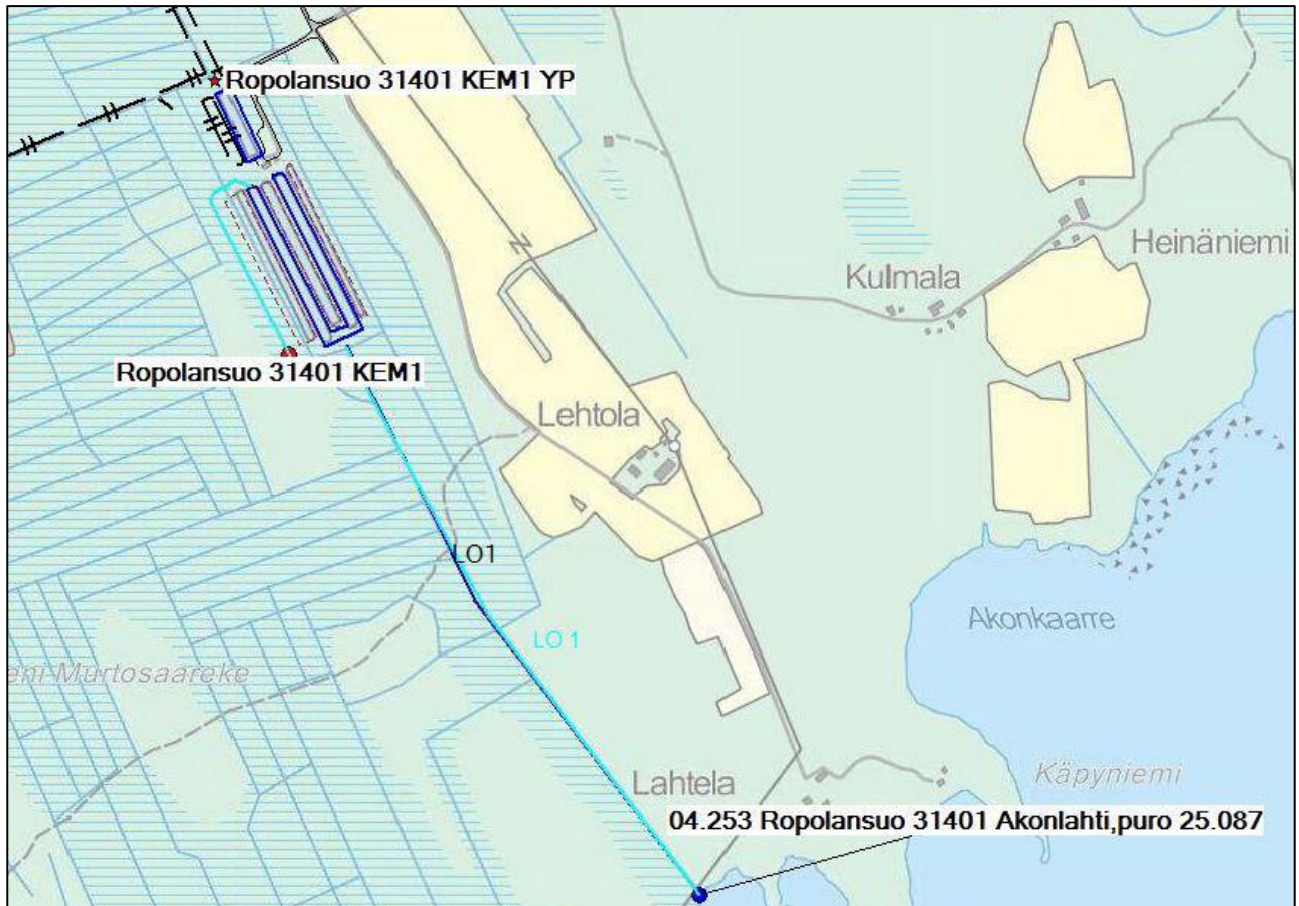
Suomen ympäristökeskuksen vesistömallijärjestelmä 2019. Tiedot järjestelmästä <http://www.syke.fi/wfs>

Liite 1. Karttakuvat tuotantoalueista ja havaintopaikoista

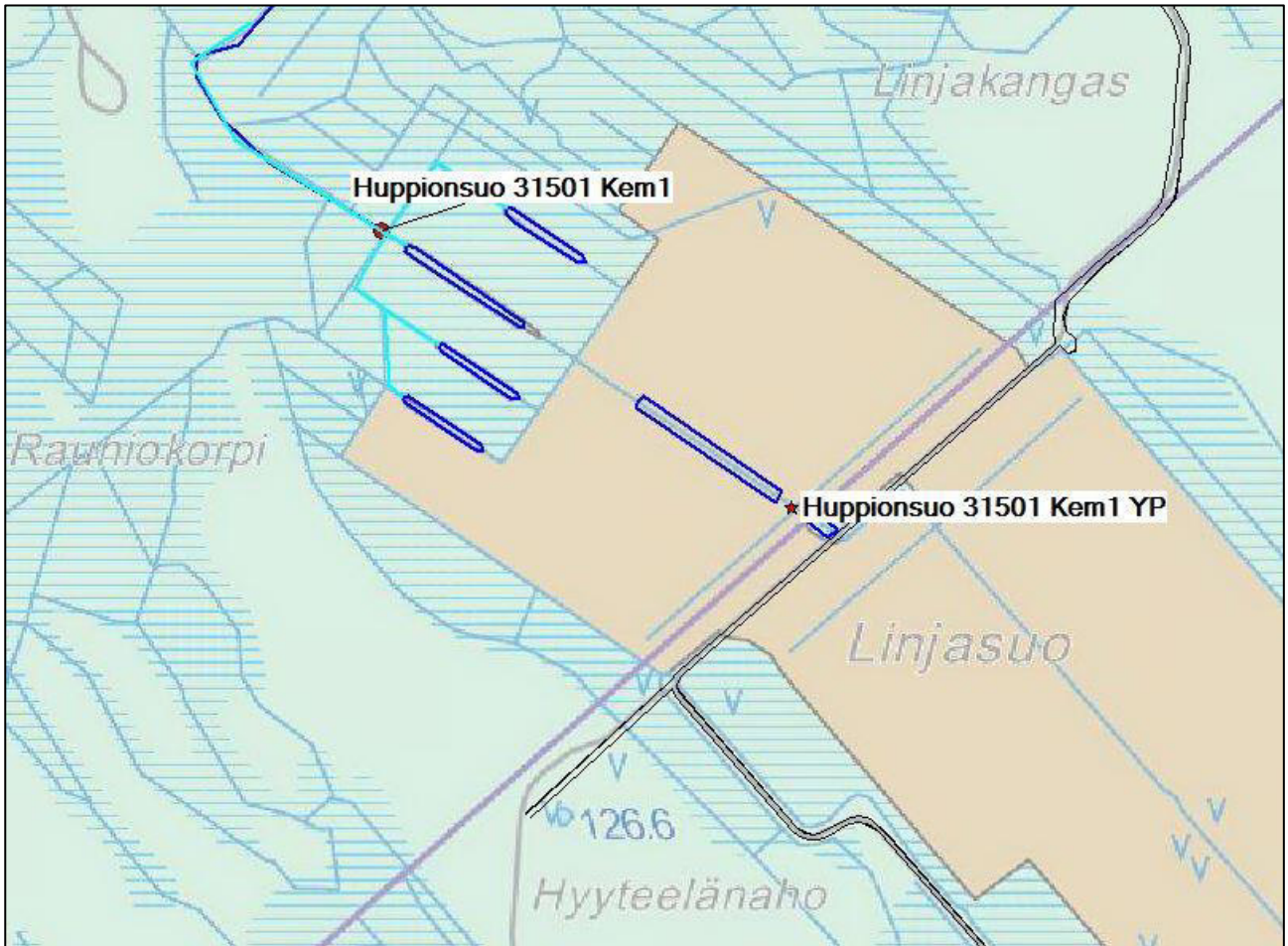
Liite 2. Vedenlaatutulokset, kuormitus

Liite 3. Mittausepävarmuudet, analyysit

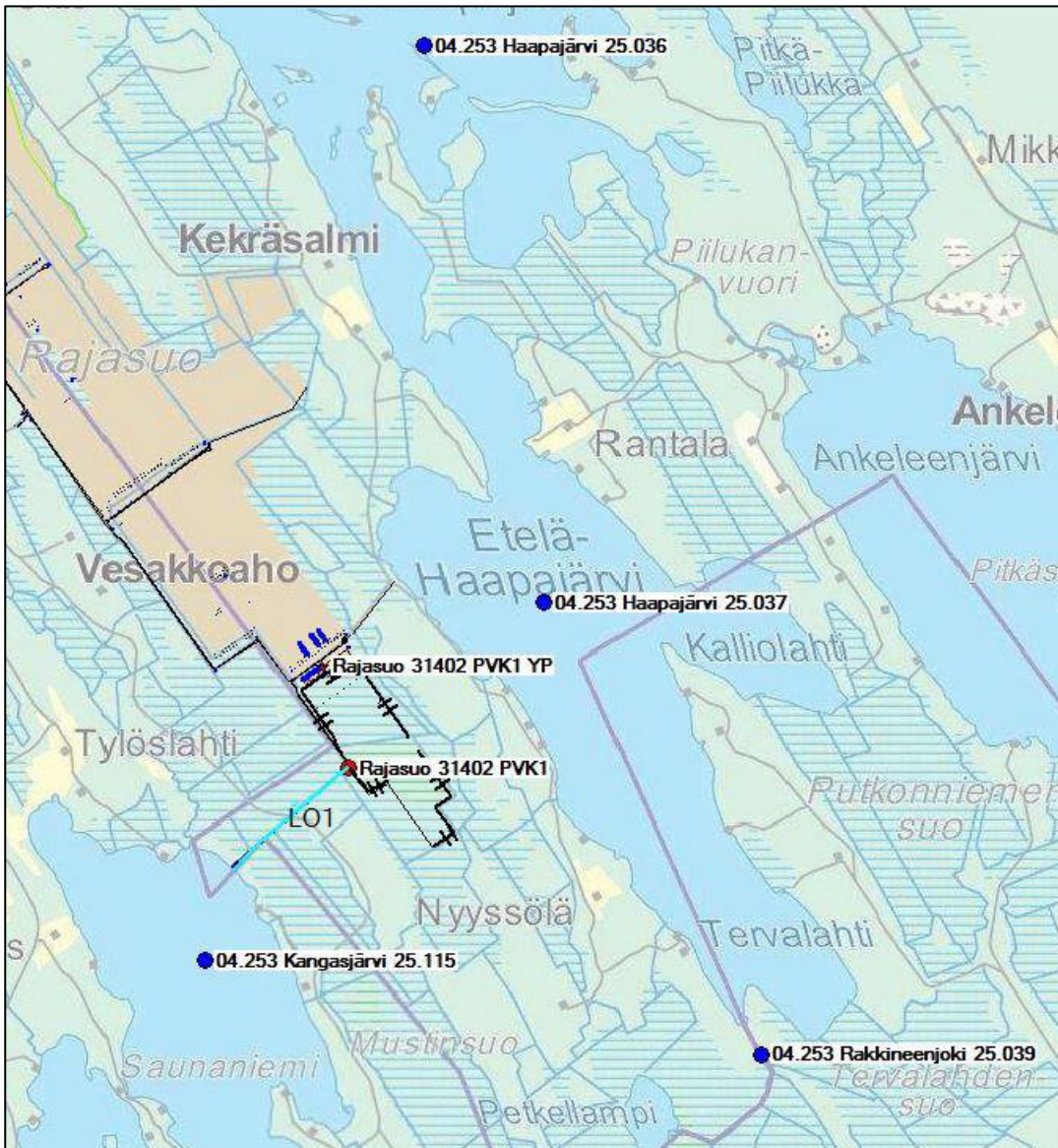
Mikkelin Ropolansuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet

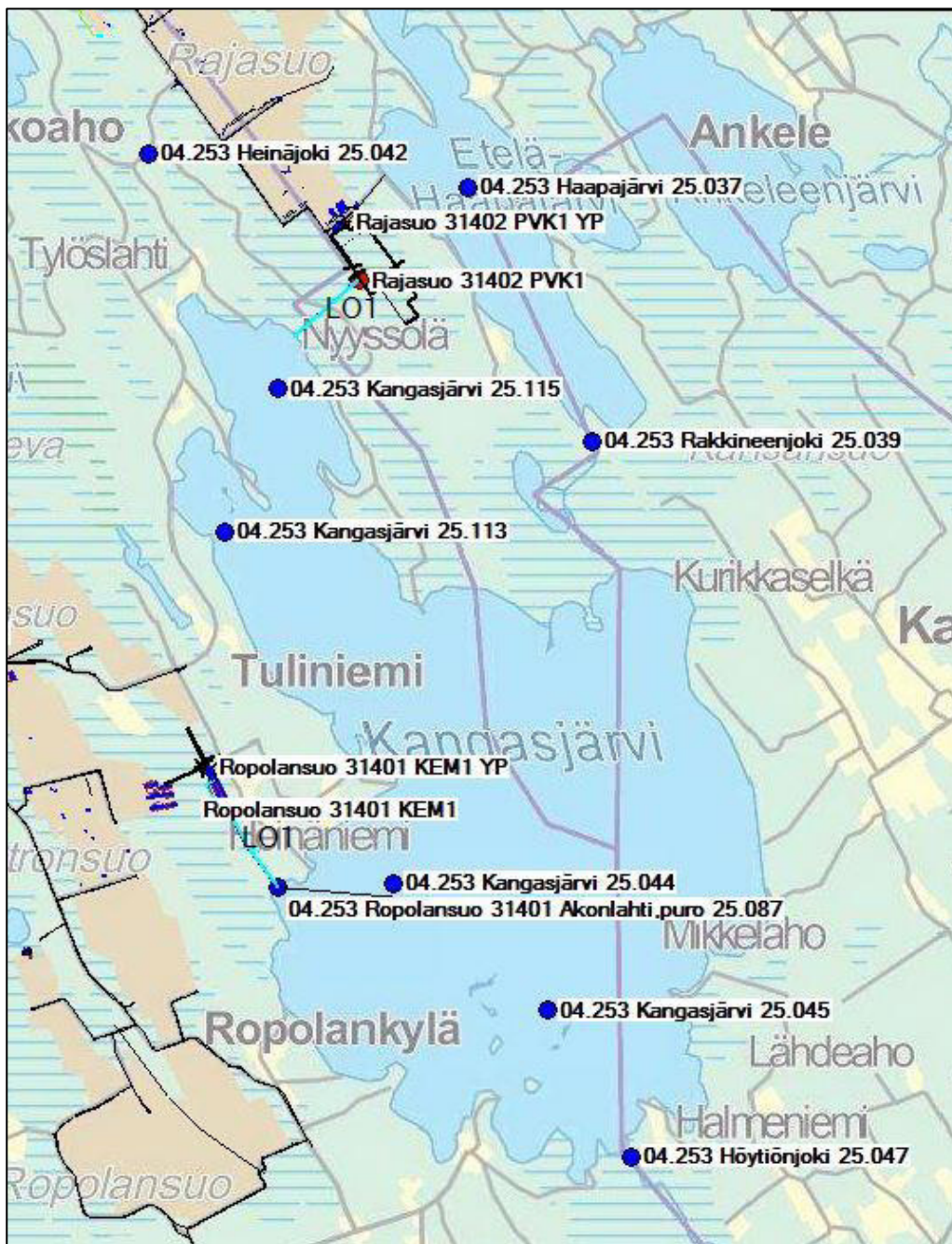
Mikkelin/Juvan Huppionsuon päästötarkkailupisteet:

Mikkelin Rajasuo päästö- ja vesistö tarkkailupisteet:

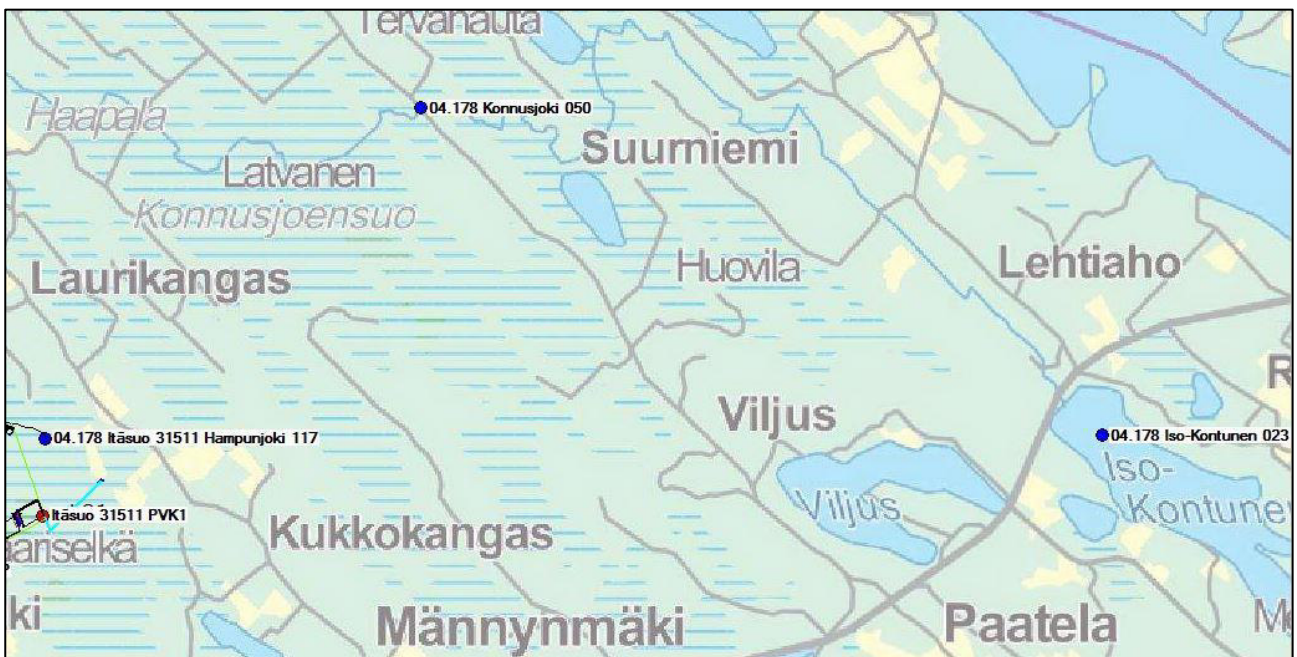
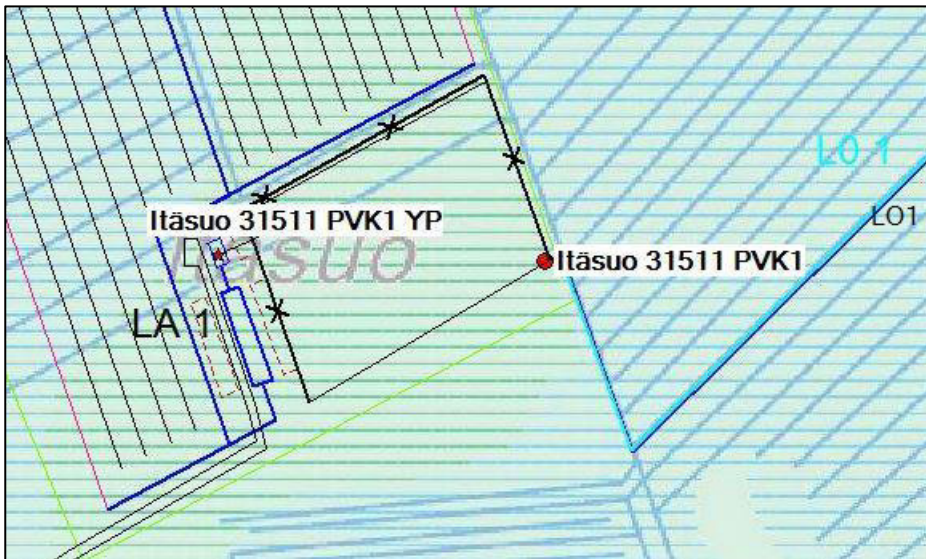
Kangasjärven yhteistarkkailun (Ropolan-, Huppion-, Viran- ja Rajasuo) vesistöpiisteet:

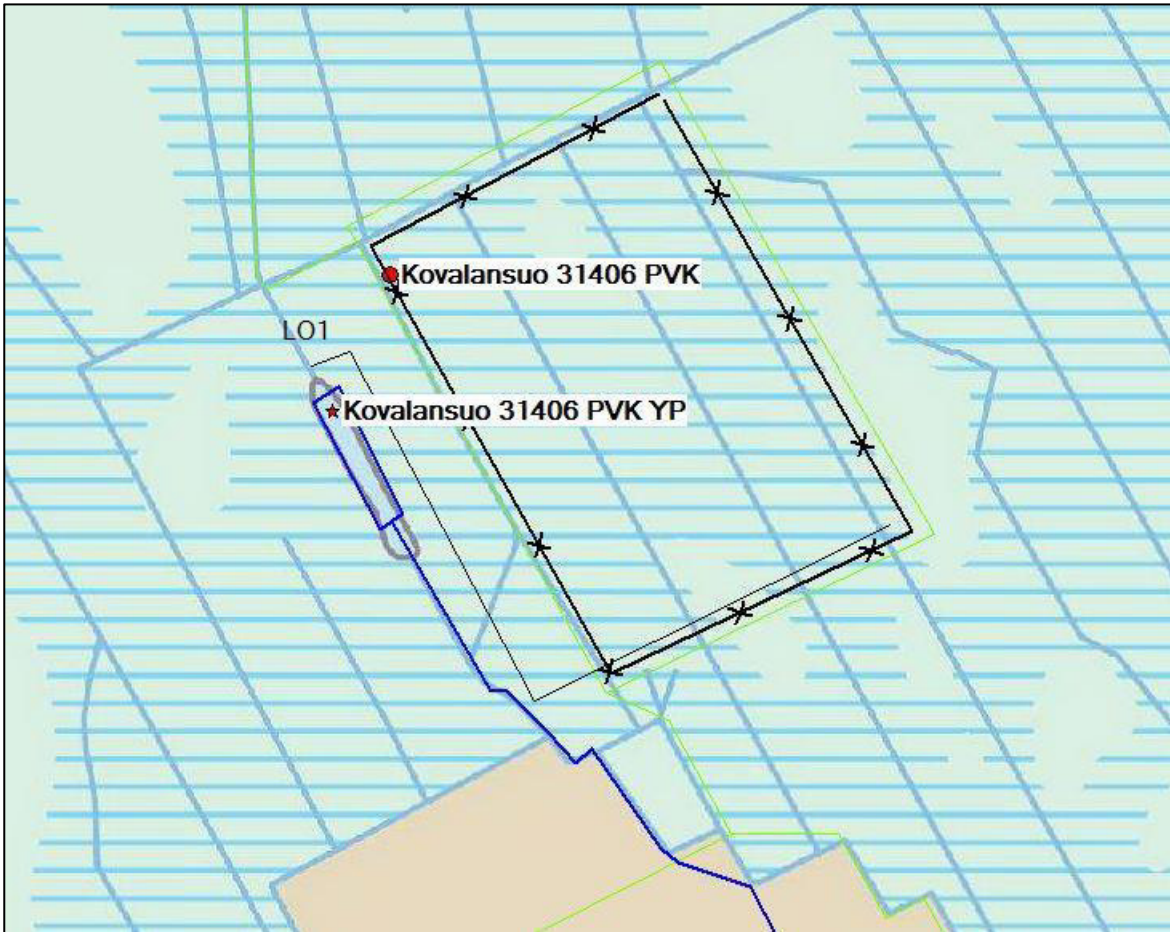
*Huom Heinäjoen pisteellä ei ole ollut tarkkailua vuosina 2017-2018.

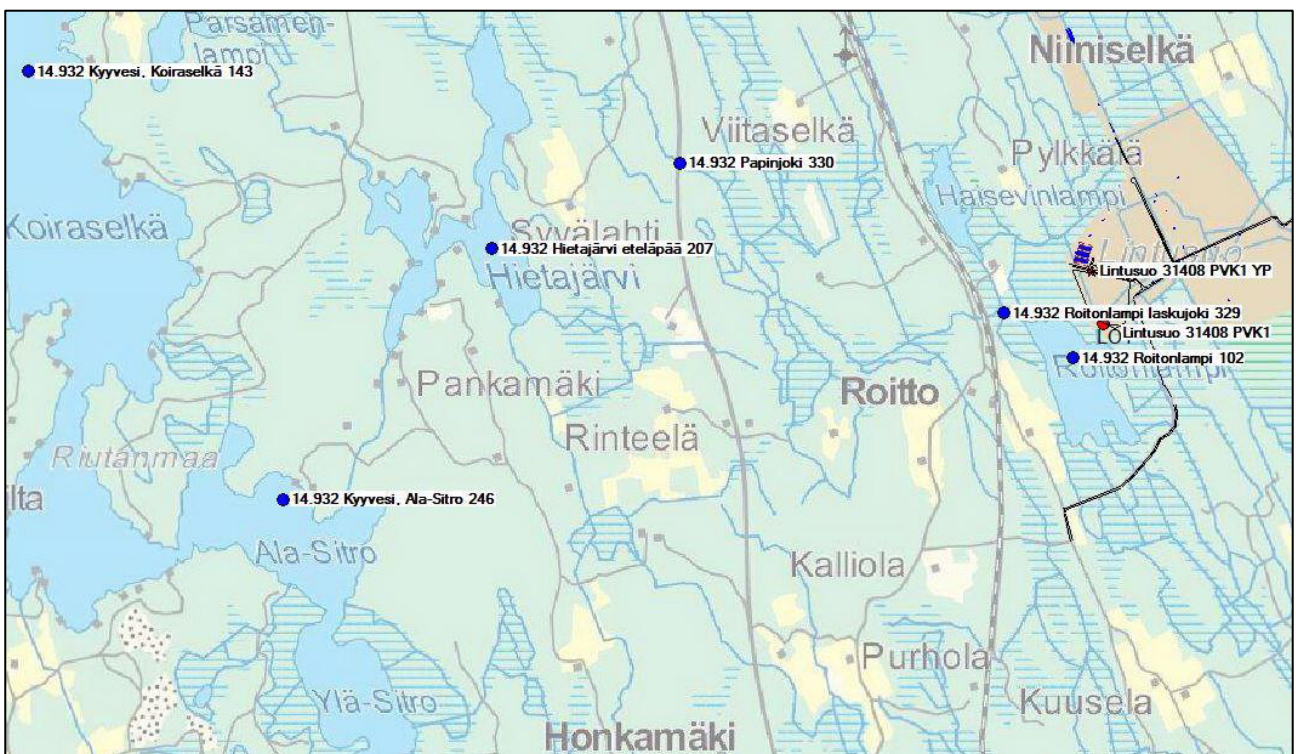
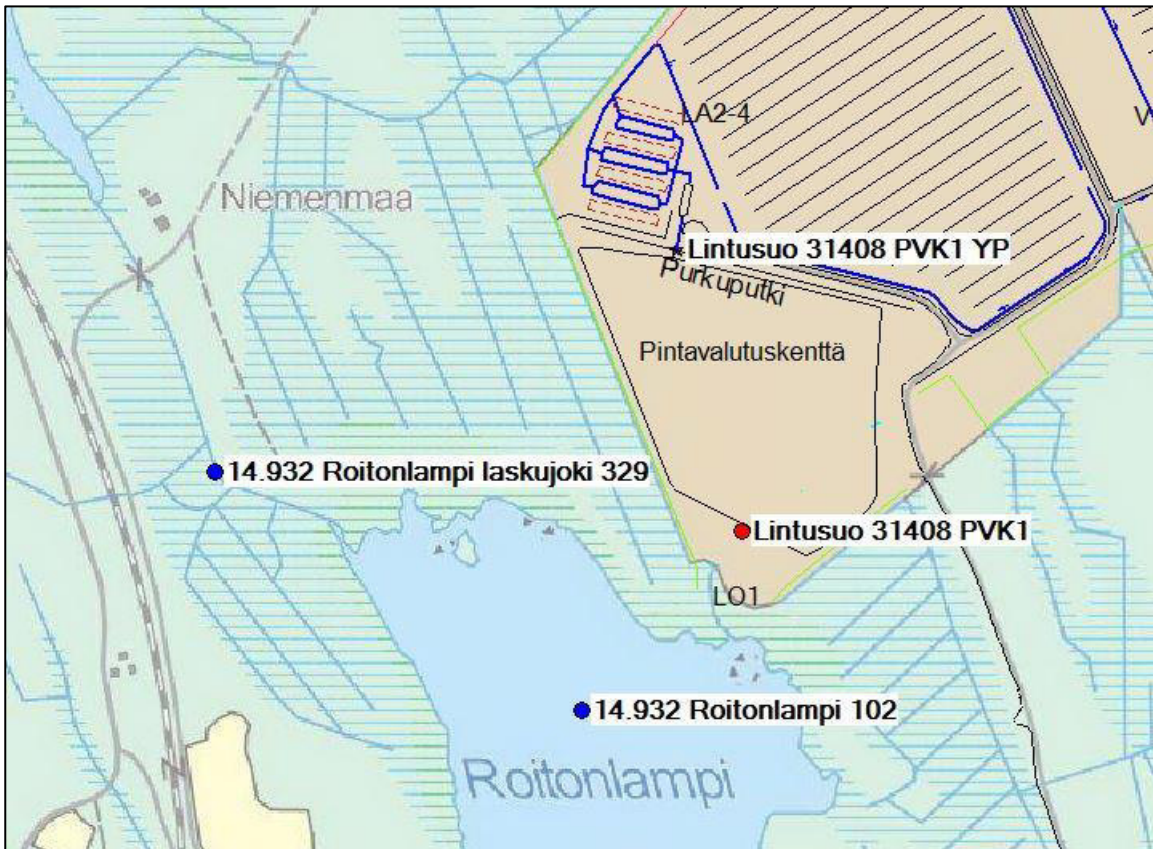
Juvan Itäsuoon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

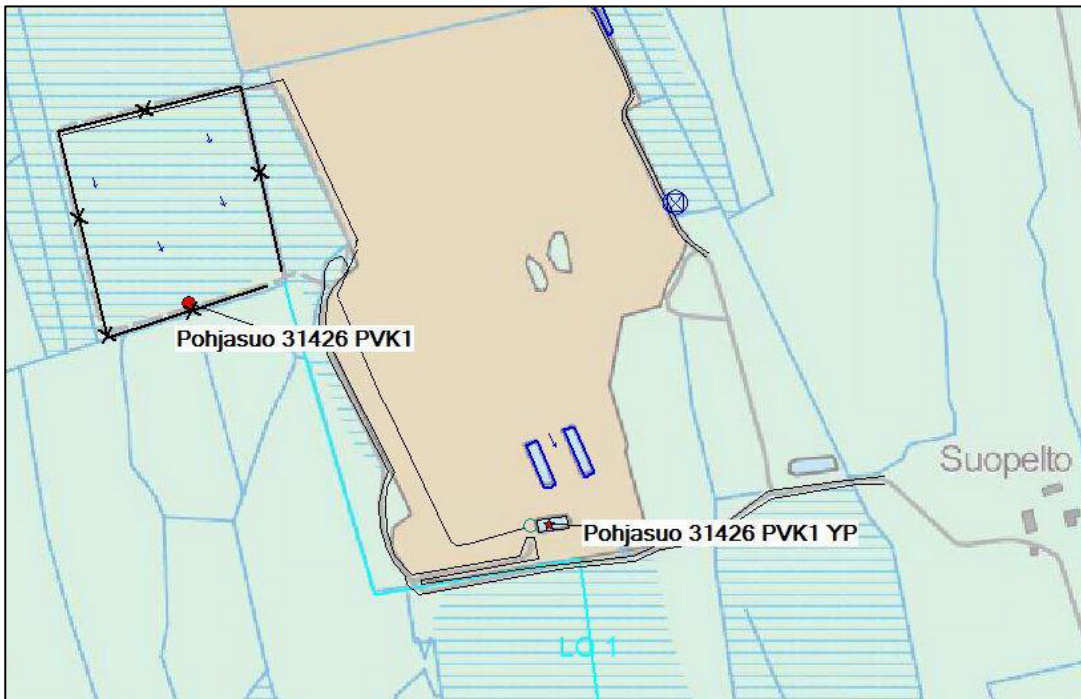
Mikkelin Kovalansuon päästötarkkailupisteet:

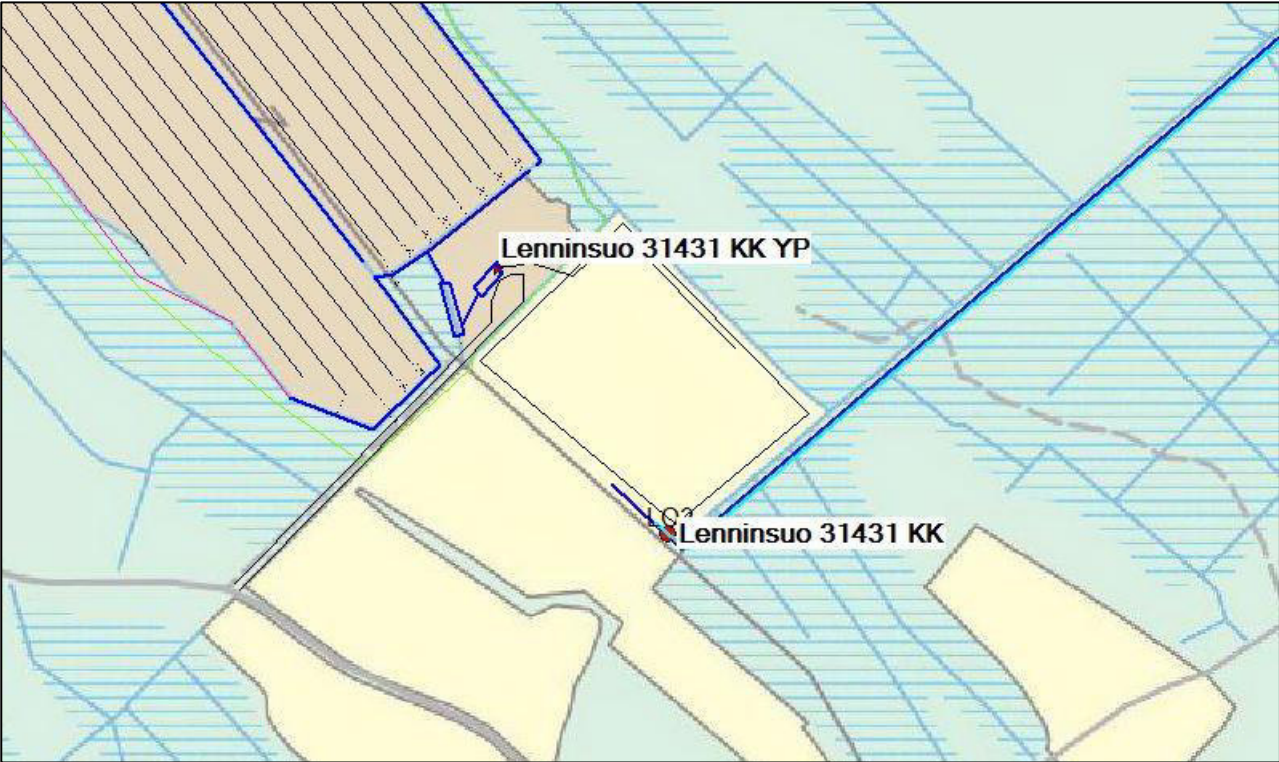
Mikkelin Lintusuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

Mikkelin Pohjasuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

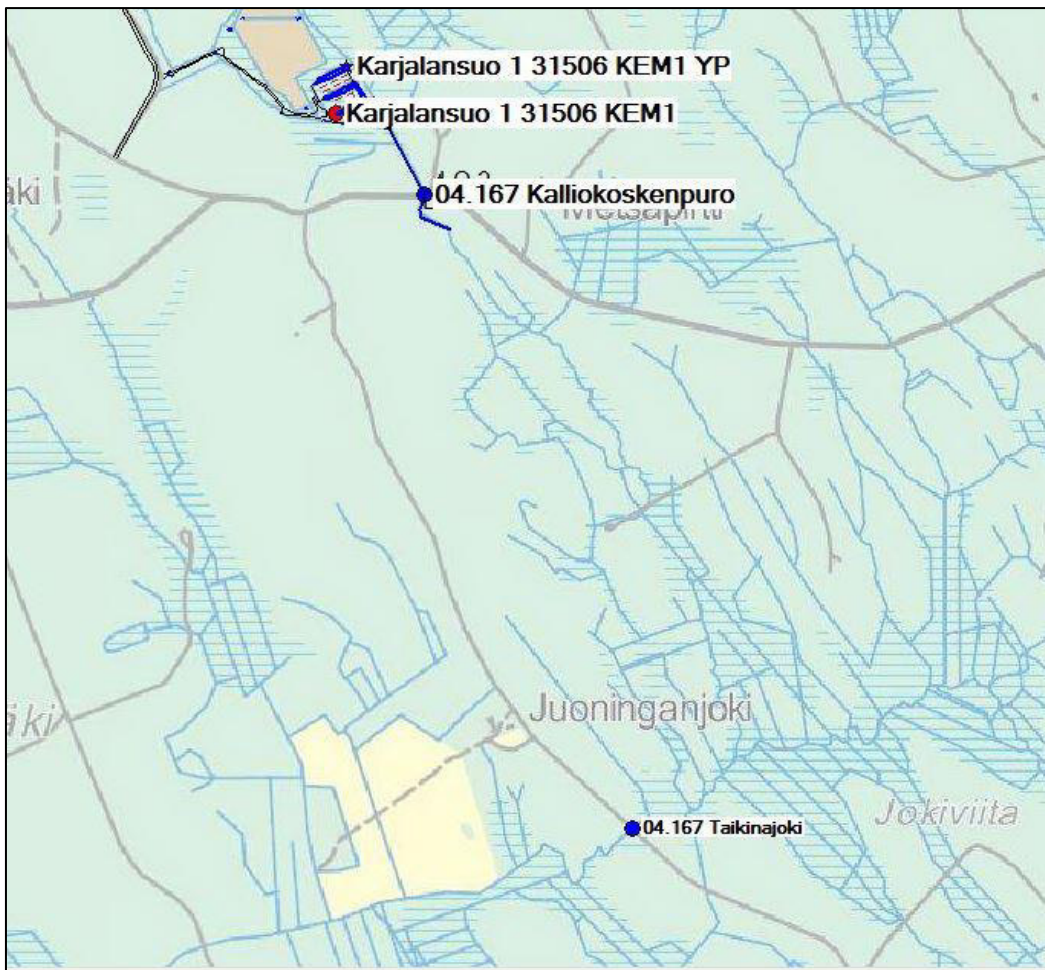
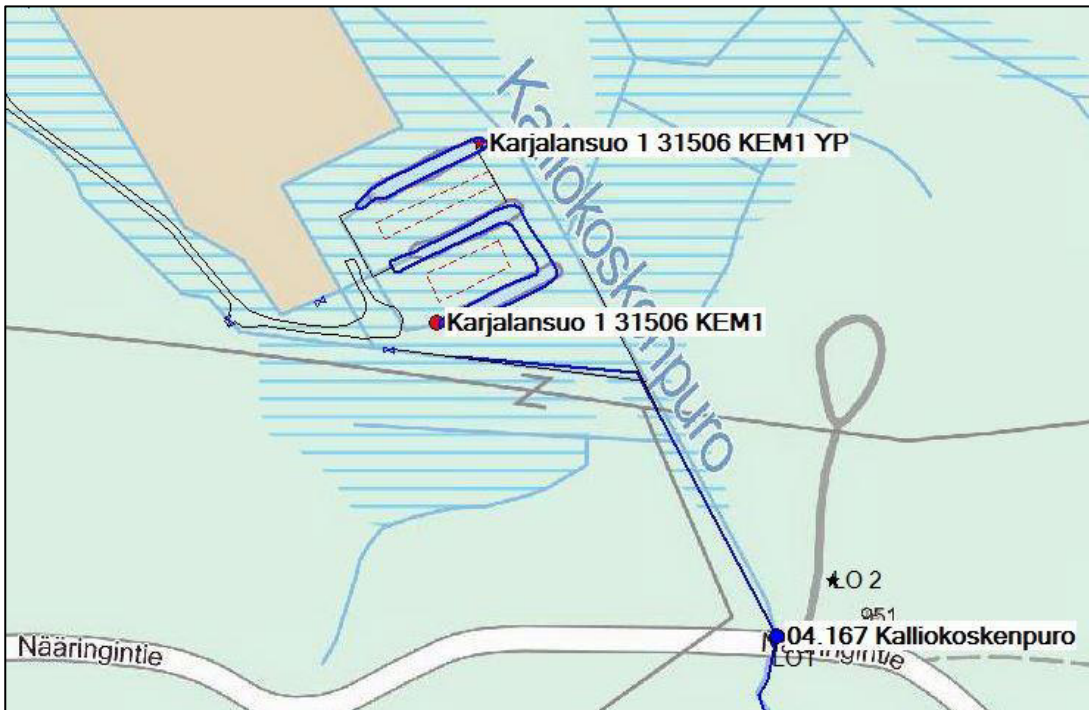
Joroisen Lenninsuon päästötarkkailupisteet:

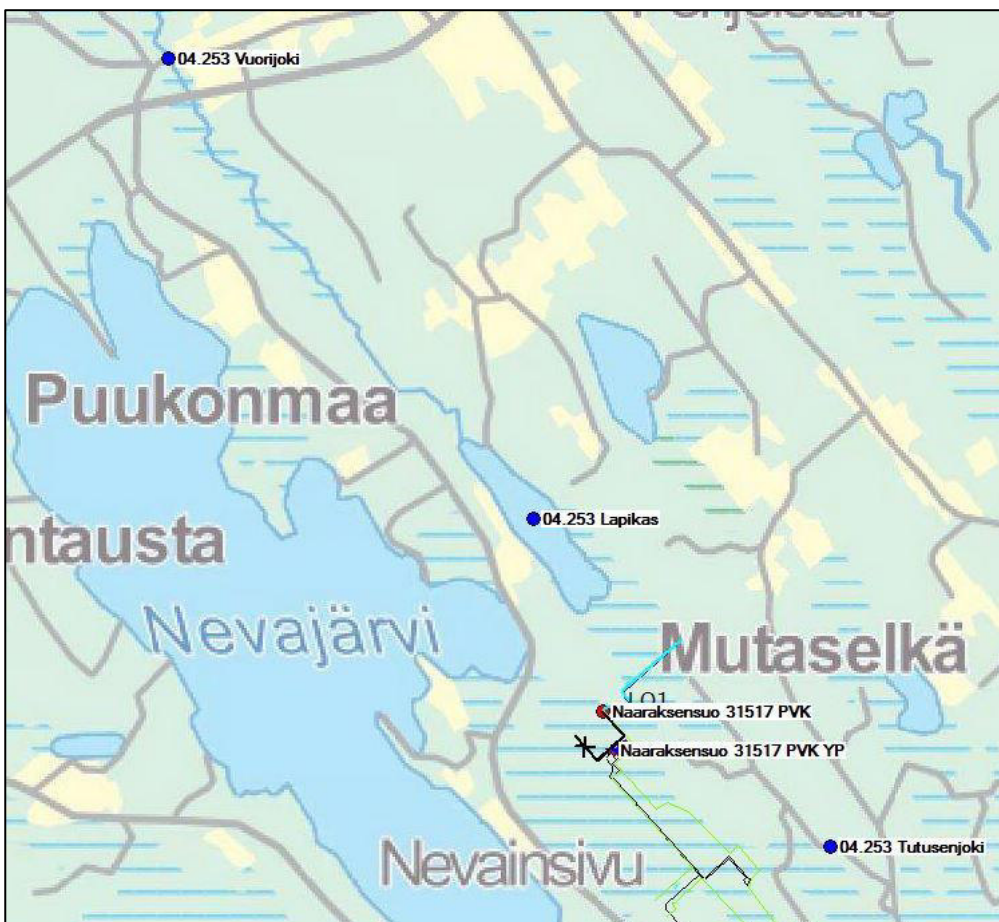
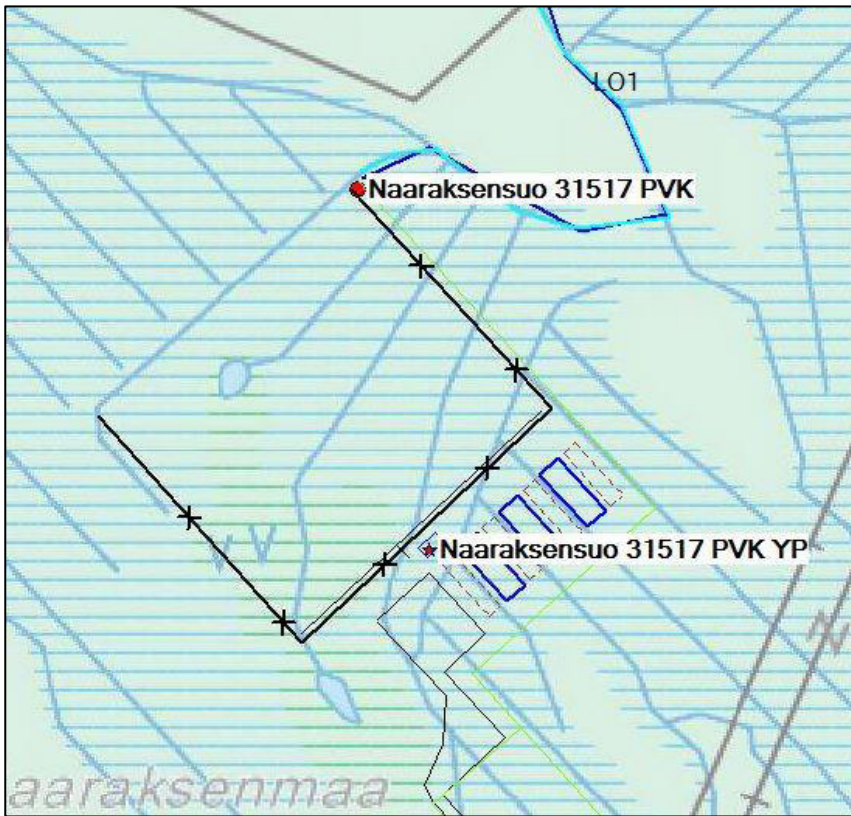
Tuusjärven yhteistarkkailun (Lakearahka, Lenninsuo ja Vuotsinsuo) vesistötkkailupisteet:

Juvan Karjalansuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

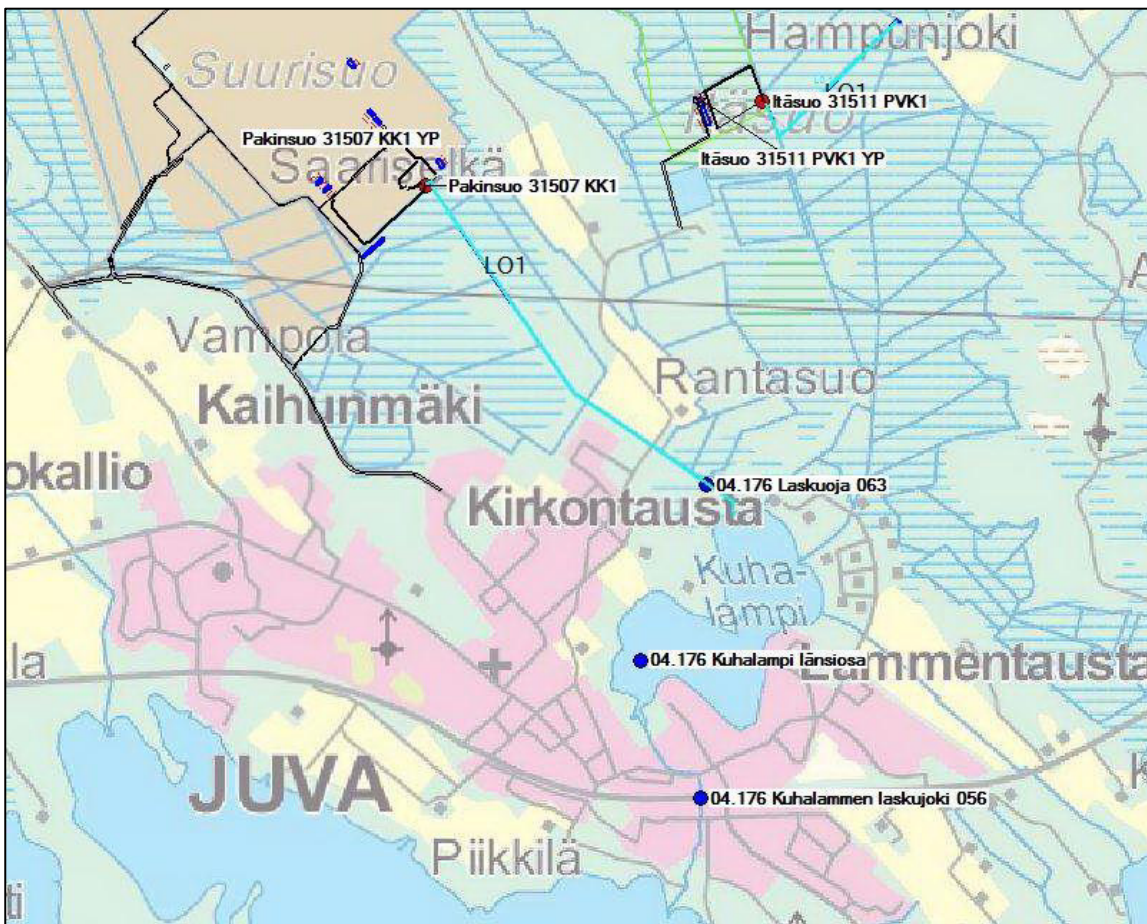
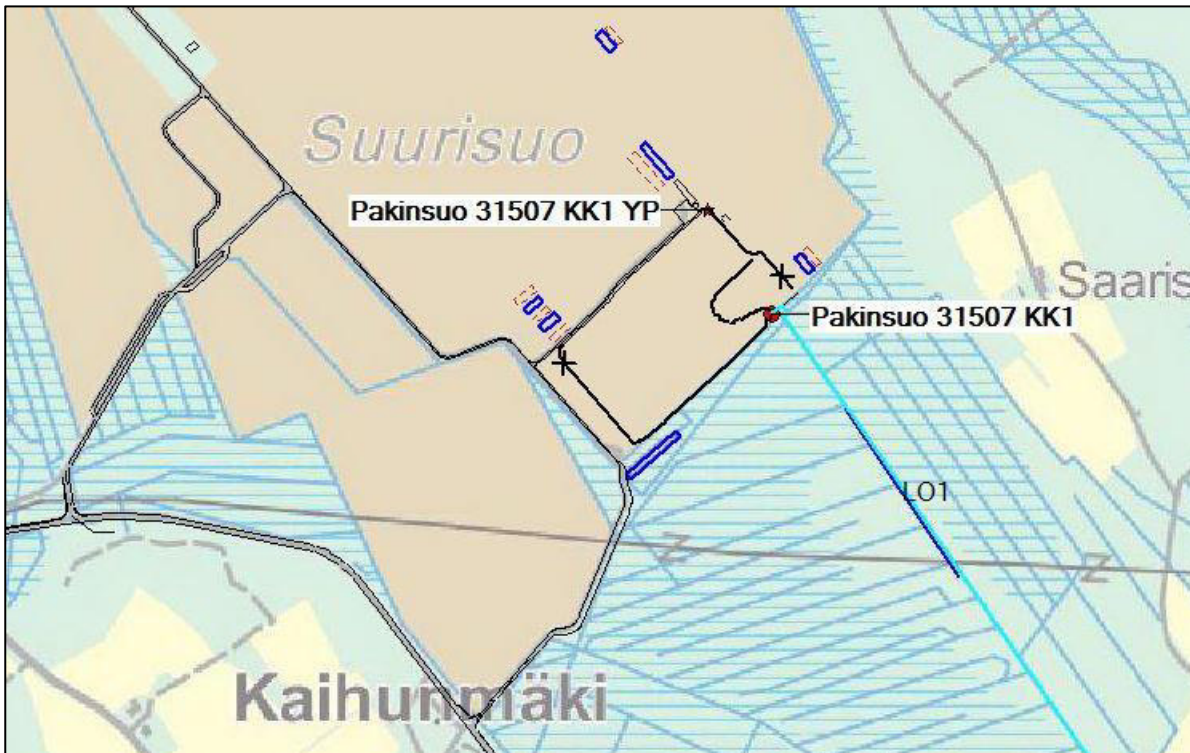

Juvan Naaraksensuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

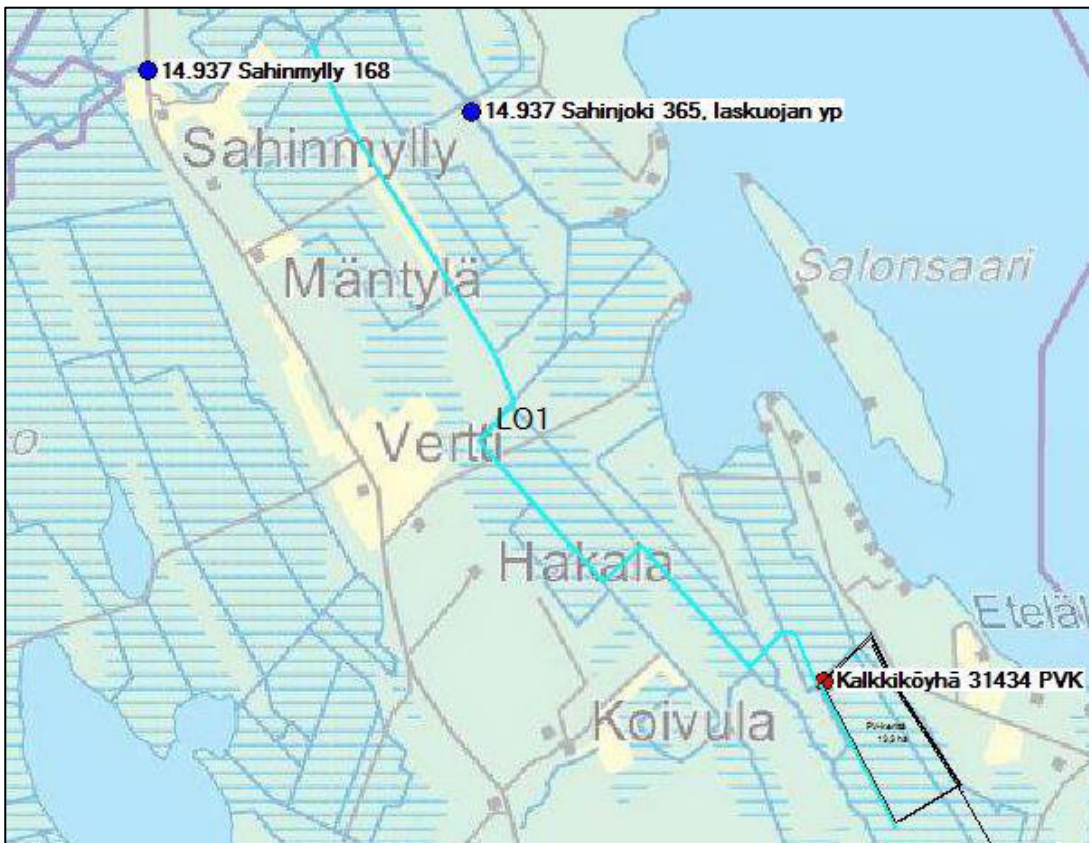
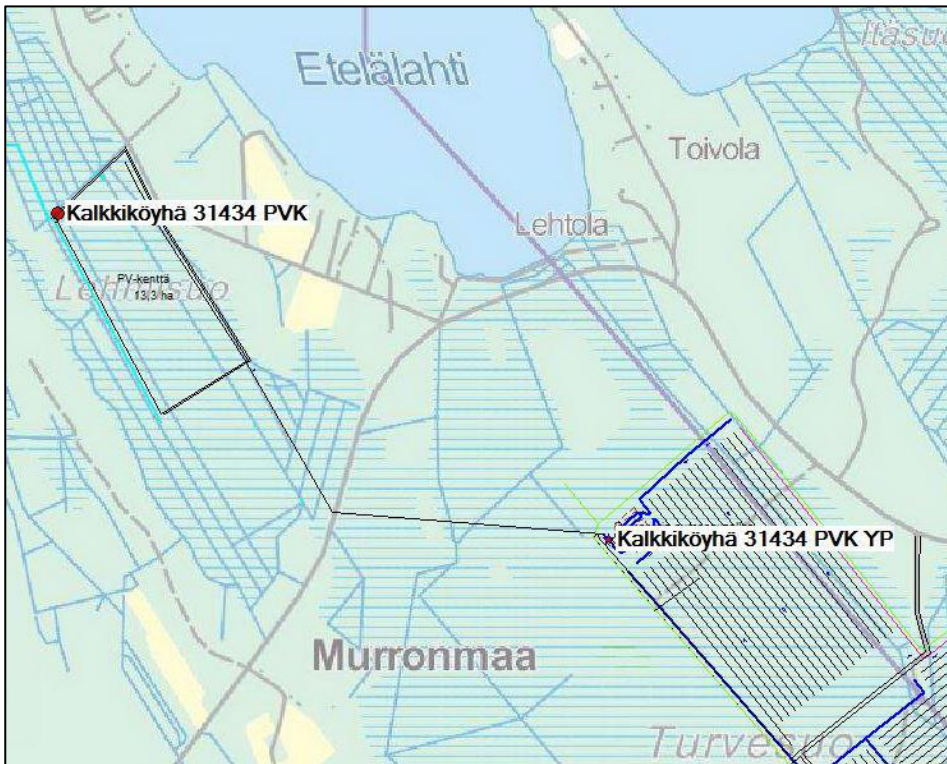

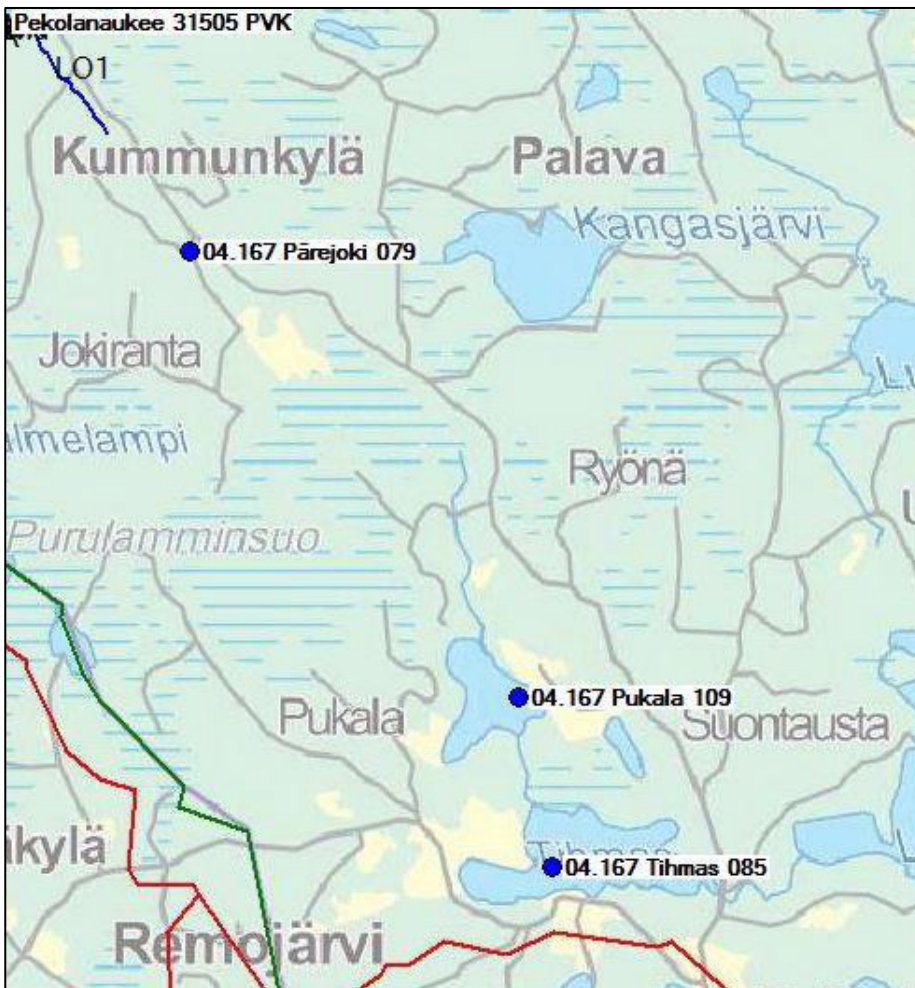
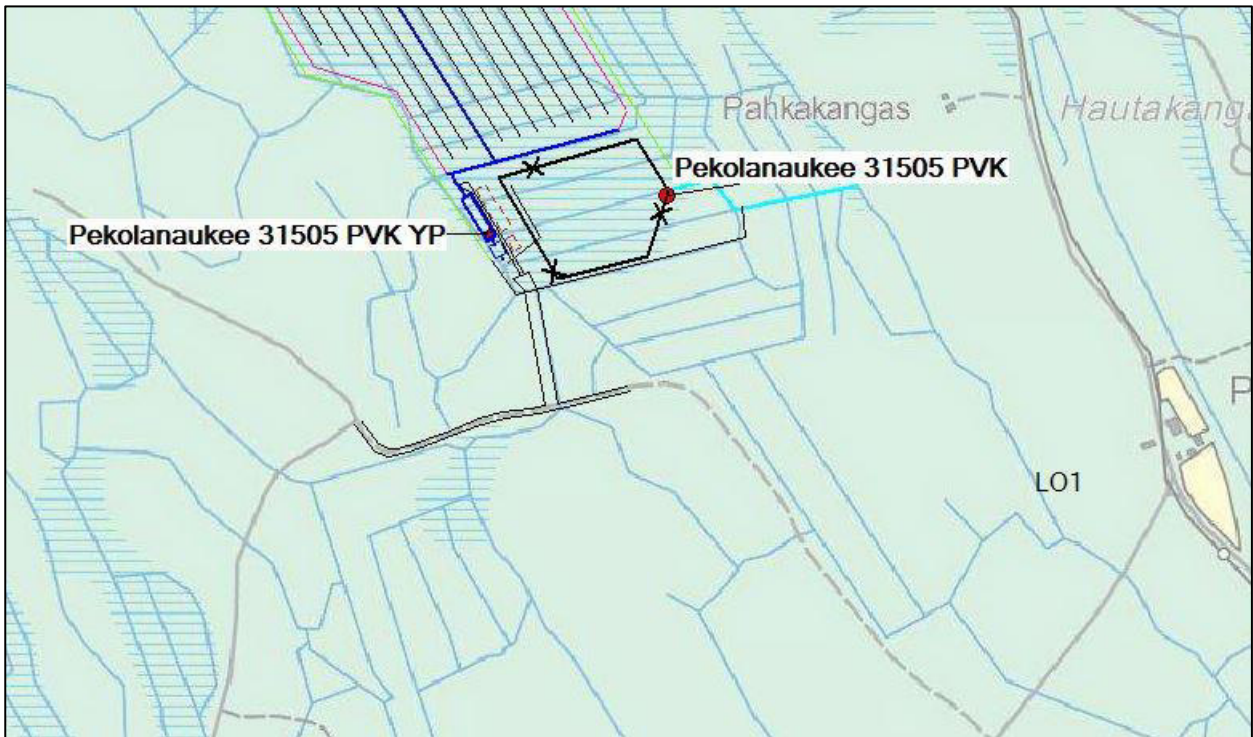
Juvan Pakinsuo päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

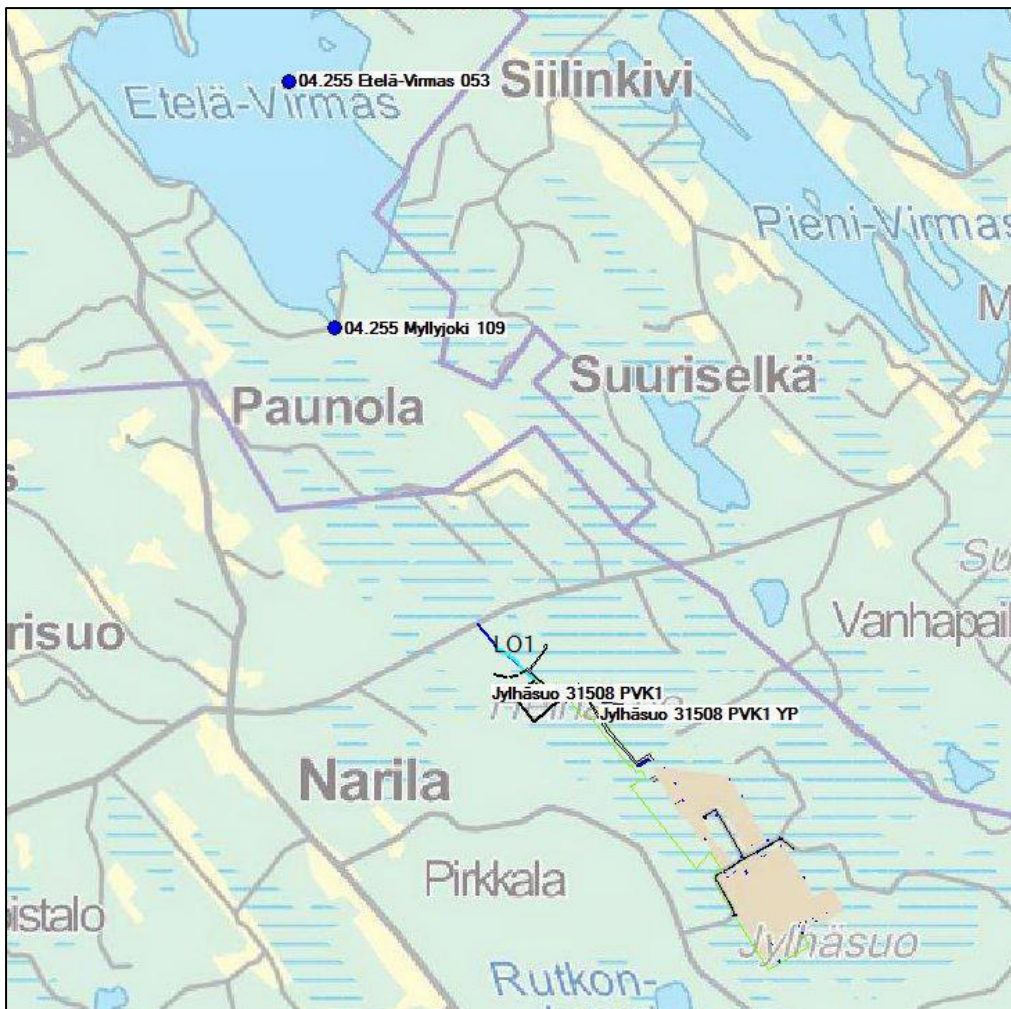
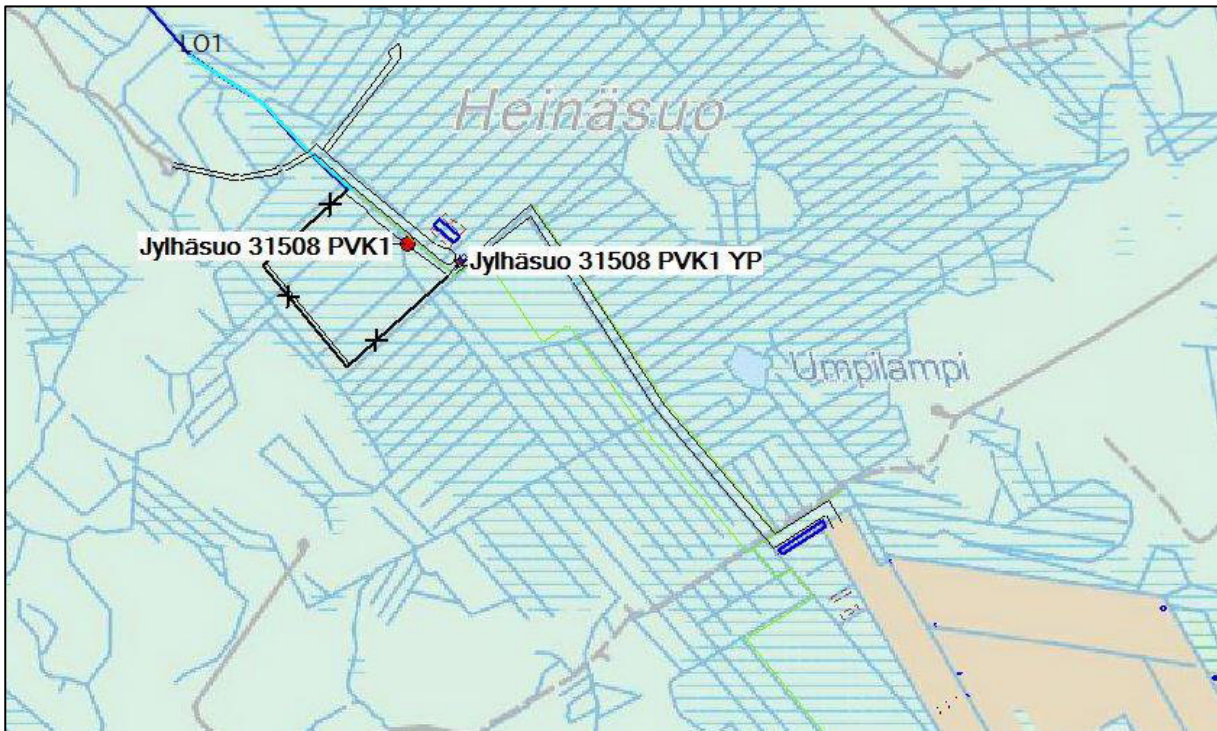
Mikkelin Kalkkiköyhän päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

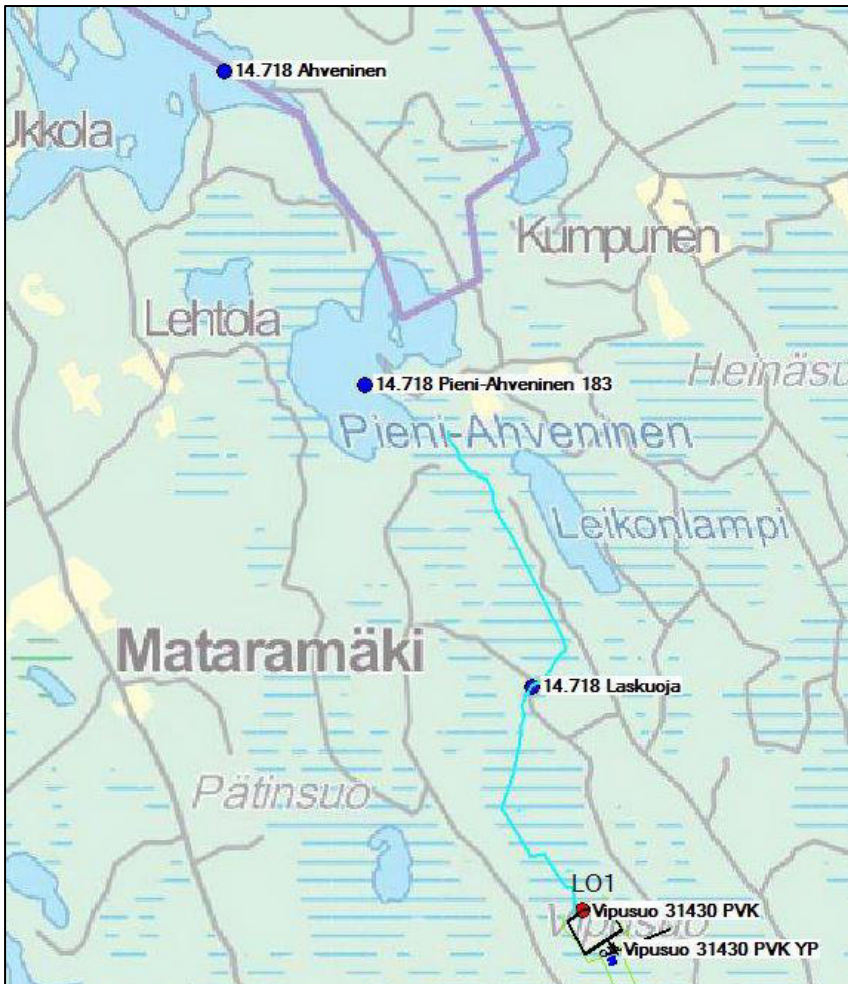
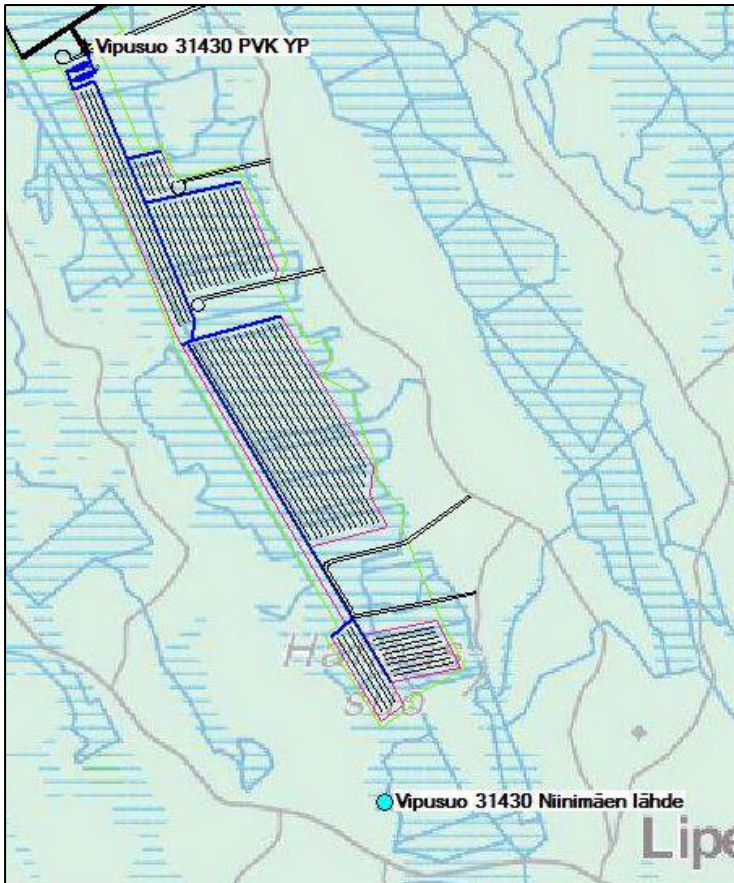

Mikkelin Pekolanaukean päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

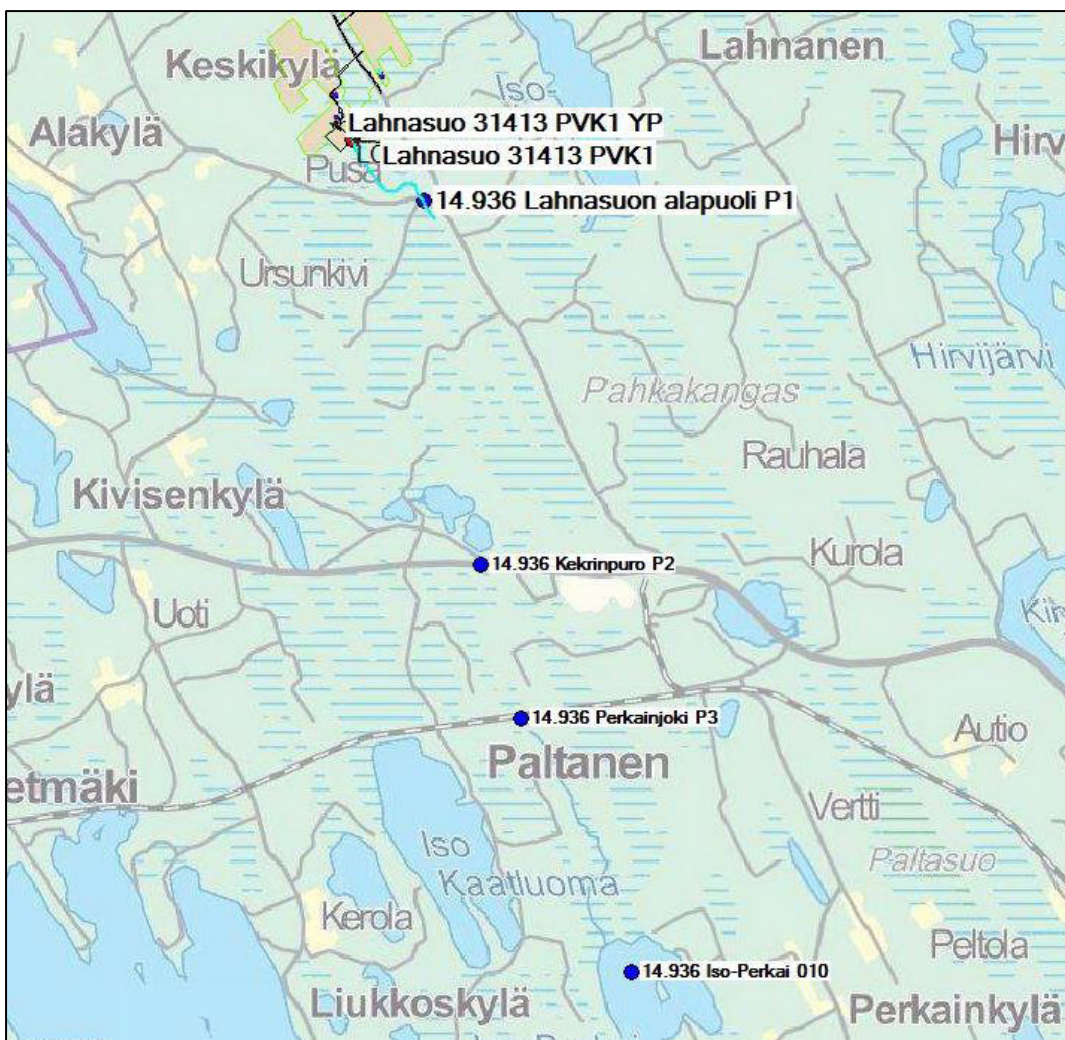
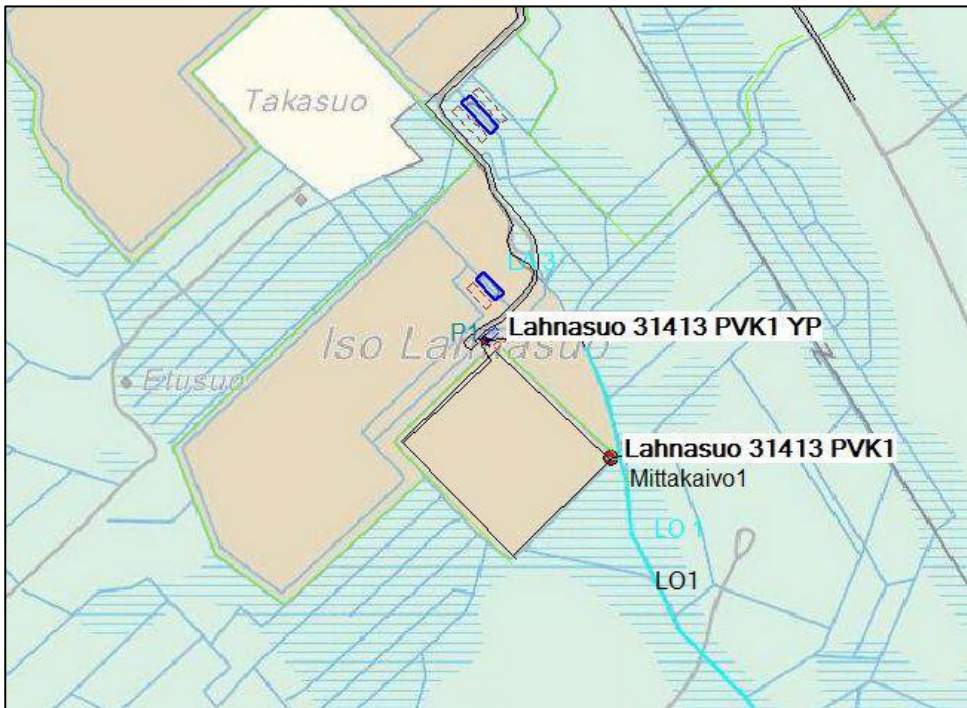

Juvan Jylhäsuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

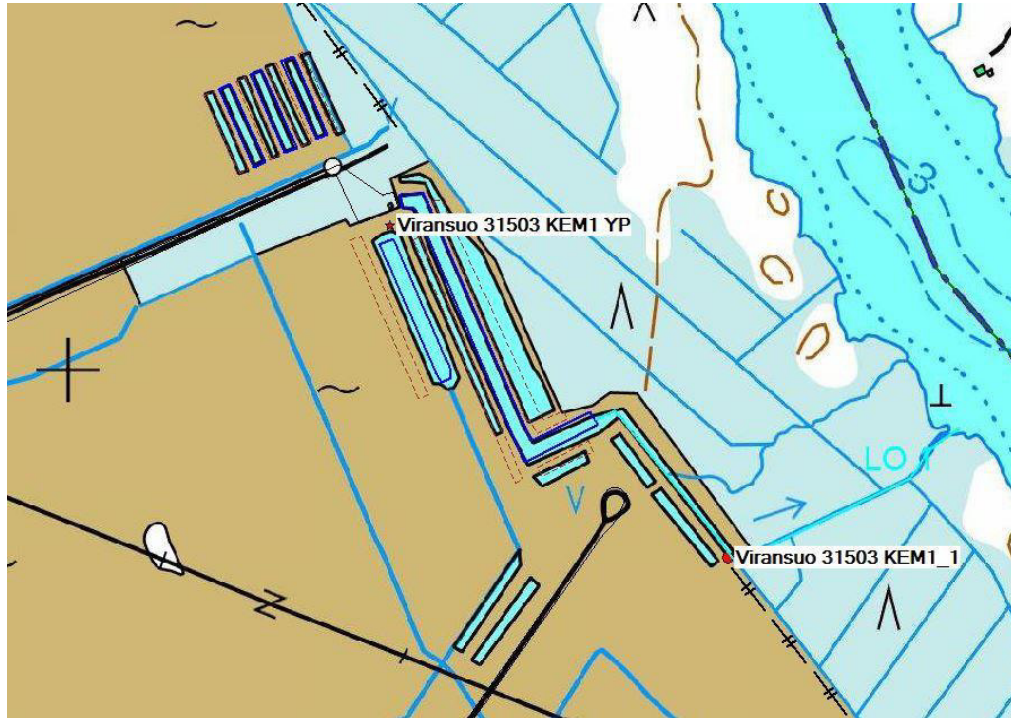

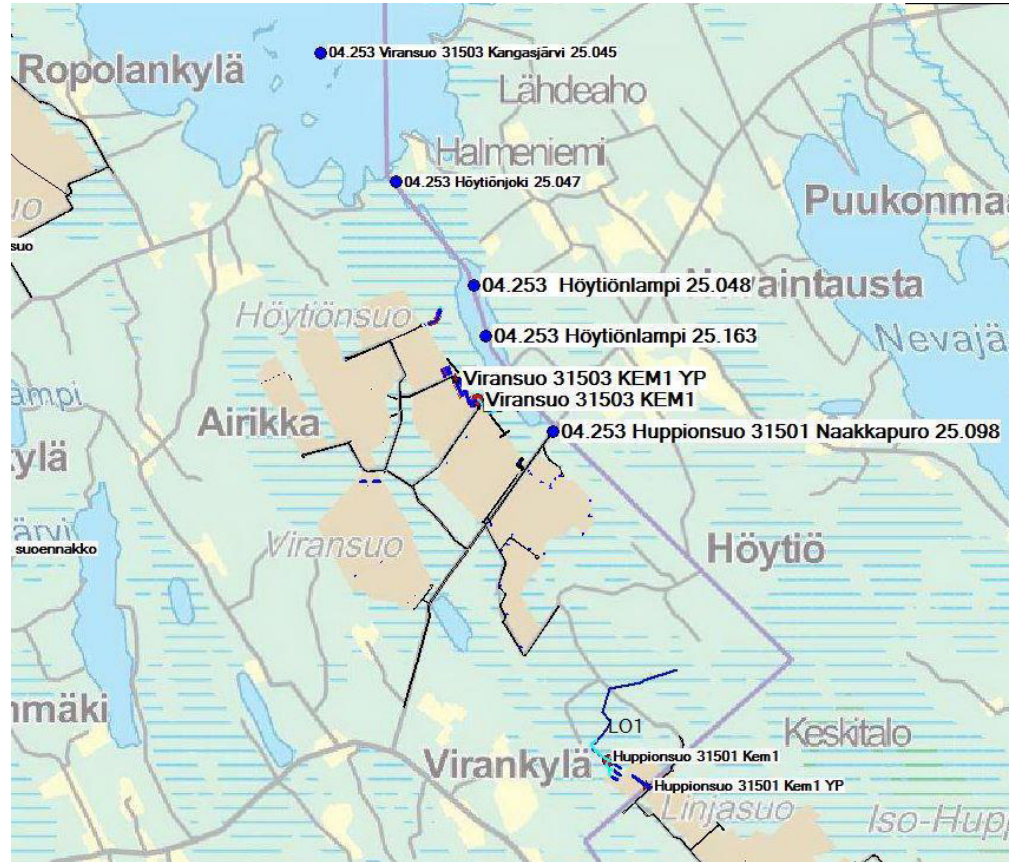
Pieksämäen Lahnasuon päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

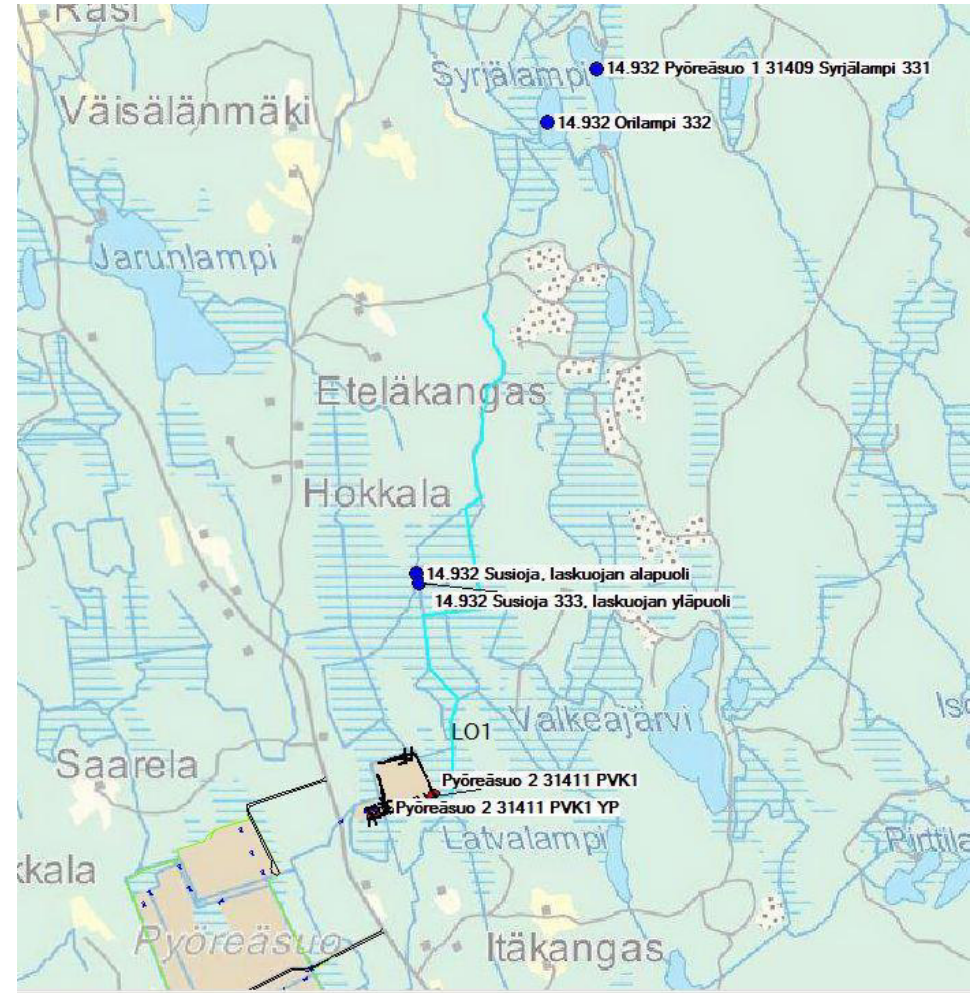
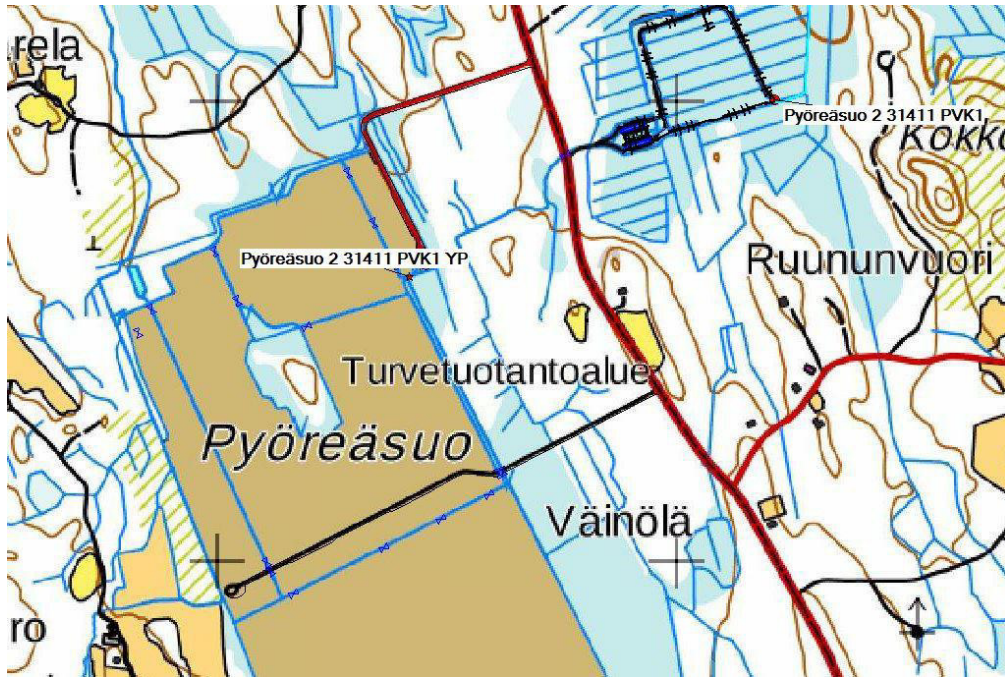
Viransuon päästötarkkailupisteet:

Huppion- ja Viransuon vesistö tarkkailupisteet (Höytiö lampi):

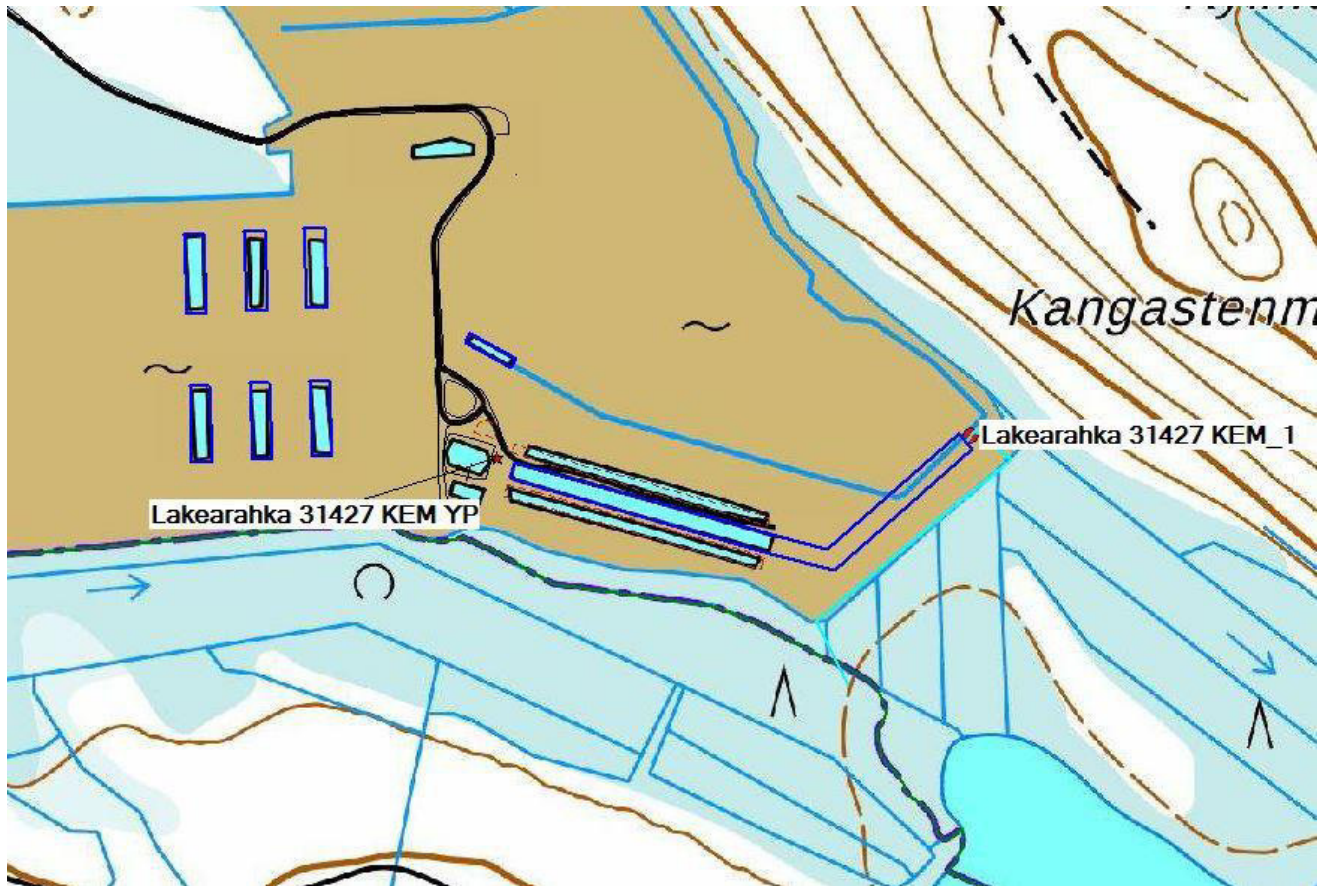

Pyöreäsuo päästö- ja vesistötarkkailupisteet:

Juvan/Rantasalmen Lakearahkan päästötarkkailupisteet:

Koivulamminsuon päästötarkkailupisteet:

Pieksämäen Vipusuo päästö- ja vesistö tarkkailupisteet:

Ottopvm	Havaintopaikka	Ei näytettä	Mittapato	Kiintoaine (GF/C)	Kiintoaine (Nucleopore)	Kiintoaine en hehkutush Sameus (GF/C)	Sähkönjö htavuus. 25°C	pH-arvo. 25 °C	CODMn	Kokonaist yppi	Ammoniu mtyppi	Nitritti- ja nitraattit ypen summa	Kokonaist osfori	Fosfaatit osfori	Liuennot orgaanine n (DOC)	Orgaanine hiili (TOC)	Rauta
24758-1	24.9.2018	Vipusuo 31430 PVK	NA	1,4				5,1	90	2,1			0,08				
26333-1	8.10.2018	Vipusuo 31430 PVK	11	0,5		< 0,5		5,1	68	1,7	0,28	0,038	0,049	0,015			
27651-1	22.10.2018	Vipusuo 31430 PVK	12	0,8				5,2	76	1,9			0,057				
29808-1	20.11.2018	Vipusuo 31430 PVK	12	0,8		< 0,5		5,1	78	2,5	0,6	0,24	0,046	0,018			
31328-1	18.12.2018	Vipusuo 31430 PVK	6	0,5				5,5	75	3,2			0,055				
822-1	17.1.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		7,7				6,3	88	3,5			0,057				
2897-1	20.2.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		11				6,5	62	2,9			0,056				
3150-1	15.3.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		8,9				6,3	56	2,6			0,056				
5645-1	11.4.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		3				5,7	44	2,4			0,034				
6477-1	16.4.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		4				5,4	62	3,5			0,046				
7399-1	24.4.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		4				5,4	60	3,5			0,055				
8160-1	30.4.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		4				5,6	63	2,8			0,051				
10588-1	21.5.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		18				6,4	77	2,7			0,12				
12121-1	5.6.2018	Vipusuo 31430 PVK YP	z														
13897-1	25.6.2018	Vipusuo 31430 PVK YP	z														
15418-1	3.7.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		7,2				6,6	59	1,7			0,075				
17625-1	17.7.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		18				6,6	61	1,8			0,1				
19209-1	7.8.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		37				6,5	78	5,3			0,46				
19681-1	14.8.2018	Vipusuo 31430 PVK YP	z														
21839-1	28.8.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		8,6				6,5	44	1,4			0,058				
22786-1	12.9.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		11				6,6	44	1,1			0,048				
24759-1	24.9.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		8,3				6,3	65	2,1			0,044				
26334-1	8.10.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		4,4				6,4	66	2,8			0,037				
27652-1	22.10.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		11				6,5	69	2,9			0,042				
29809-1	20.11.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		3,7				6,1	85	4,1			0,053				
31329-1	18.12.2018	Vipusuo 31430 PVK YP		6,8				6,5	40	2,1			0,05				
1114-1	24.1.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP	z														
2456-1	14.2.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		22			8,6	5,9	34	2,5			0,23			12	
3152-1	14.3.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		2,4			11,1	5,7	31	2,6			0,26			13	
5643-1	10.4.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		4,9			2,6	5,4	14	1,5			0,037			1,7	
6479-1	17.4.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		4,7			2,7	5	20	1,2			0,027			1,3	
7341-1	23.4.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		4,1			3,3	4,6	22	1,3			0,028			1,2	
8162-1	3.5.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		11			4,6	4,9	39	2,1			0,053			2,1	
10590-1	23.5.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		15			5,3	5	31	1,4			0,1			4,5	
11866-1	4.6.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		33			10,3	5,2	49	2,2			0,24			20	
13928-1	20.6.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		43			13,3	4,3	26	1,3			0,14			13	
15420-1	5.7.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		31			7,2	6	48	1,7			0,24			17	
17623-1	18.7.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		260			16	4,1	170	4,5			0,47			72	
19211-1	8.8.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		31			18,6	3,8	14	1			0,064			8	
19683-1	15.8.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		23			23,8	3,6	11	1,3			0,065			11	
21841-1	29.8.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		32			13,2	4,2	18	1,2			0,11			10	
22788-1	12.9.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		35			9,2	4,8	73	4,3			0,13			7,4	
24761-1	26.9.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		13			9,4	5,6	55	2,4			0,16			9,1	
26336-1	11.10.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		11			11,3	4,8	44	2,7			0,077			4,7	
27654-1	22.10.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		6,4			9,7	5,5	45	2,4			0,13			6,2	
29811-1	26.11.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		14			9,7	5,8	38	2,6			0,21			12	
31331-1	19.12.2018	Viransuo 31503 KEM1 YP		20			16,6	4,2	12	2,1			0,071			13	
1113-1	24.1.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	11		5,1	26,4	3,5	6,5	1,9	1,7	0,049	0,01	0,008		6,8	
2455-1	14.2.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	57			25,7	3,5	22	2,4			0,13			23	
3151-1	14.3.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	120		74	21,2	3,7	42	2,8	2,3	0,023	0,35	0,31		33	
5644-1	10.4.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	42			25	3,3	3	1,5			0,042			17	
6478-1	17.4.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	22		16	15,2	3,6	11	1	0,46	0,28	0,016	0,009		4,8	
7340-1	23.4.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	6	18			6,9	4,1	20	1,3			0,029			4	
8161-1	3.5.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	37			26,3	3,4	15	1,7	0,98	0,33	0,018	0,007		13	
10589-1	23.5.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	NA	3,7			13,3	3,8	8,5	0,78			0,011			3,3	
11865-1	4.6.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	13		9,8	29,3	3,4	14	1,6	1,2	0,01	0,024	0,009		16	
13927-1	20.6.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	13			29,7	3,4	16	1,1			0,018			15	
15419-1	5.7.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	6,7			25,6	3,4	7,9	1			0,011			9,5	
17624-1	18.7.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	32		27	27,3	3,6	22	1,5	0,74	0,015	0,036	0,01		11	
19210-1	8.8.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	22			27,1	3,6	21	1,2			0,028			16	
19682-1	15.8.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	28			26,6	3,6	27	1,3			0,028			23	
21840-1	29.8.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	12		11	28,1	3,4	12	1,2	0,72	0,055	0,013	0,004		15	
22787-1	12.9.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	NA	17			18,2	3,9	31	3,1			0,026			13	
24760-1	26.9.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	NA	3,9			19,9	3,7	13	1,7			0,009			8,5	
26335-1	11.10.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	26		11	30,9	3,3	14	2,2	1,5	0,17	0,009	0,003		14	
27653-1	22.10.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	5,5			28,6	3,4	12	2,1			0,008			12	
29810-1	26.11.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	na	5,4		3,3	23,8	3,6	8,6	2,2	2,9	0,11	0,008	0,006		11	
31330-1	19.12.2018	Viransuo 31503 KEM1_1	NA	4,2			23,2	3,7	7,6	2,1			0,008			9,4	

Vapo ESA ympärivuotinen tarkkailu 2016

Ottopvm	Havaintopaikka	Kiintoaine	Kiintoaine	Sähkönjoh	pH-arvo,	CODMn	Kokonaist	Ammoniu	Nitriitti- ja	Kokonaist	Fosfaattif	Rauta
		(GF/C)	en hehikutush äviö	tavuus, 25°C	25 °C	mg/l	yppi	mtyyppi	pen summa	osfori	osfori	mg/l
		mg/l	mg/l	mS/m			mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
19.1.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	16		19,9	5,6	32	1,5			0,032		16
17.2.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	18	14	12,1	4,3	15	1,2	0,52	0,11	0,015	0,007	6,3
9.3.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	21		15	4,9	20	1			0,026		10
28.4.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	33	32	14,5	4	35	1,9	0,82	0,06	0,045	0,007	5,6
11.5.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	17		20,3	3,8	13	1			0,012		9,5
29.6.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	2,3	2,1	27,1	3,7	5,1	0,79	0,47	0,01	0,004	< 0,002	3,7
19.7.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	3,1		31,1	3,5	4,8	0,9			0,005		7,1
4.8.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	9,2	5,4	28,4	3,6	9,2	0,7	0,36	0,01	0,007	0,003	8,9
27.9.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	6,3		22,2	4,1	8	0,76			0,006		4,2
25.10.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	6,3	4	24,2	4	7,8	0,93	0,62	0,06	0,004	0,003	8,2
9.11.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	15		20,4	4,4	16	1,1			0,015		7,2
13.12.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1	22	15	18,8	4,7	20	1,3	0,78	0,07	0,023	0,02	7,8
19.1.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP											
17.2.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	2,6		8,5	5	23	1,3			0,028		3,1
9.3.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	6,1		12,5	5,7	25	1,1			0,038		6,9
28.4.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	7,5		11,6	4,2	36	1,7			0,041		3,6
11.5.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	12		12,3	5,6	29	1,3			0,044		4,9
29.6.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	20		16,9	5,5	34	1,1			0,061		6,4
19.7.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	23		17,4	4,7	22	1,1			0,037		4,5
4.8.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	18		15	5,2	29	0,88			0,041		4,4
27.9.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	5		22,6	4	7,4	0,76			0,006		3,6
25.10.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	11		17,7	5,4	21	1,1			0,029		4,5
9.11.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	9,3		17,7	5,4	23	1,3			0,031		5,2
13.12.2016	Karjalansuo 1 31506 KEM1 YP	8,6		17,2	5,4	21	1,3			0,025		5,4
27.1.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	6,5			5,4	72	2,7			0,079		
22.2.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	1,6	1,3		5,8	39	0,99	0,11	0,09	0,025	0,006	
14.3.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	1			5,8	41	1,3			0,025		
25.4.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	1,2	1		5,6	37	1,5	0,27	0,15	0,032	0,004	
26.5.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	3,2			5,7	48	1,2			0,029		
22.6.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	3,5	2,3		5,8	51	1,2	0,012	< 0,003	0,036	0,006	
21.7.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	3			5,8	57	1,1			0,037		
17.8.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	4,6	2,8		5,8	54	1,1	0,008	< 0,003	0,038	0,009	
12.9.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	2,3			6	42	0,93			0,024		
24.10.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	1,5	0,7		6,1	29	0,77	0,021	0,09	0,018	0,004	
21.11.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	9,9			5,8	41	1,9			0,048		
15.12.2016	Lahnasuo 31413 PVK1	< 0,5	< 0,5		5,8	36	1,3	0,11	0,32	0,016	0,005	
27.1.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	7,1			5,4	76	2,2			0,13		
22.2.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	11			6	39	1,4			0,035		
14.3.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	3,6			6,2	39	1,7			0,031		
25.4.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	2,8			5,8	40	1,8			0,039		
26.5.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	15			6,3	41	1,5			0,047		
22.6.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	16			6,3	45	1,5			0,057		
21.7.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	15			6,3	52	1,6			0,06		
17.8.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	9,9			6,3	54	1,8			0,075		
12.9.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	16			6,5	38	1,7			0,045		
24.10.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	6,8			6,6	30	1,4			0,032		
21.11.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	72			5,8	63	3,6			0,11		
15.12.2016	Lahnasuo 31413 PVK1 YP	4,4			6,2	36	1,8			0,023		
19.1.2016	Lenninsuo 31431 KK											
17.2.2016	Lenninsuo 31431 KK											
30.3.2016	Lenninsuo 31431 KK	3,6			5,5	28	1,4			0,038		
12.4.2016	Lenninsuo 31431 KK	2,9	3,4		5	35	1,8	0,56	0,07	0,053	0,007	
25.5.2016	Lenninsuo 31431 KK	3,5			4,8	180	3,4			0,13		
30.6.2016	Lenninsuo 31431 KK	7,2	7,2		4,9	170	4	0,078	< 0,003	0,15	0,031	
20.7.2016	Lenninsuo 31431 KK	2,8			4,7	120	2,4			0,074		
2.8.2016	Lenninsuo 31431 KK	3	2,5		4,7	120	2,6	0,027	< 0,003	0,07	0,01	
28.9.2016	Lenninsuo 31431 KK	1,9			5	70	1,4			0,043		
27.10.2016	Lenninsuo 31431 KK	1	1		5,1	57	1,2	0,015	< 0,003	0,029	0,004	
9.11.2016	Lenninsuo 31431 KK	2,8			4,9	62	1,3			0,035		
13.12.2016	Lenninsuo 31431 KK	1	0,5		5,3	57	1,3	0,16	0,01	0,02	0,006	
19.1.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	21			6,4	100	5,4			0,1		
17.2.2016	Lenninsuo 31431 KK YP											
30.3.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	3,7			5,2	29	1,4			0,032		
12.4.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	4,3			4,8	31	1,5			0,029		
25.5.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	10			6,6	60	1,9			0,082		
30.6.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	17			6,5	86	3,5			0,085		
20.7.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	24			6,1	110	3,9			0,2		
2.8.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	27			6,2	80	2,6			0,064		
28.9.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	11			6,4	51	1,5			0,038		
27.10.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	15			6,5	47	2,5			0,051		
9.11.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	7,1			6,1	60	2,7			0,037		
13.12.2016	Lenninsuo 31431 KK YP	8,4			6,1	49	2,6			0,043		

LIITE 2.2

Näyte	Ottopvm	Havaintopaikka	Mittapato cm	Ei näytettä	Kiintoaine (GF/C) mg/l	pH-arvo. 25 °C	CODMn mg/l	Kokonaist yppi mg/l	Kokonaisfosfori mg/l
5551-1	10.4.2018	Pohjasuo 31426 PVK1	26		1,4	5,7	20	0,98	0,018
10603-1	28.5.2018	Pohjasuo 31426 PVK1		z					
13218-1	12.6.2018	Pohjasuo 31426 PVK1		z					
17610-1	19.7.2018	Pohjasuo 31426 PVK1		z					
19686-1	16.8.2018	Pohjasuo 31426 PVK1		z					
24769-1	24.9.2018	Pohjasuo 31426 PVK1	7		0,5	5,4	60	1,2	0,018
27668-1	25.10.2018	Pohjasuo 31426 PVK1	11		0,5	5,7	49	1,2	0,013
5552-1	10.4.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP	Na		1,9	5,8	14	1 300	0,02
10602-1	28.5.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP		z					
13219-1	12.6.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP		z					
17609-1	19.7.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP		z					
19685-1	16.8.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP		z					
24770-1	24.9.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP			5,9	6,1	58	2,4	0,046
27667-1	25.10.2018	Pohjasuo 31426 PVK1 YP			6,1	6,3	51	2,1	0,031

VESILABORATORIO

Muuttuja	Akk.	Analyysimenetelmä	Matriisi	Määrittäjä	Tarkistuslaskenta 1	Mittausepävarmuus	Menettely	Tarkistuslaskenta 2
A-klorofylli	On	SFS 5772:1993	Luonnonvesi	1 µg/l	RP 29.4.2013 - ei muuttunut	1-4 µg/l: ±0,4 µg/l; > 4 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014 -muuttui
Alkaliniteetti (Gran)	Ei	Sis. men. A6: titrimetrinen (Gran)	Luonnonvesi	-	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	< -0,1 mmol/l: 5 %; -0,1-0,1 mmol/l: ± 0,05 mmol/l; > 0,1 mmol/l: 5 %	5 (arvio)	RP 25.4.2013 - ei muuttunut
Alkaliniteetti	On	J-016: titrimetrinen (pH 4,5 & 4,2)	Luonnonvesi, jätevesi, talousvesi ja pohjavesi	0,01 mmol/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0,01-0,1 mmol/l: ± 0,01 mmol/l; > 0,1 mmol/l: 10 % (vanha: 0,01-0,1 mmol/l: ± 0,005 mmol/l; > 0,1 mmol/l: 5 %)	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Ammoniumtyppi (fotom.)	On	SFS 3032:1976	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja yhdyskuntajätevesi	2 µg/l	RP 10.2.2012 - ei muuttunut	2-20 µg/l: ± 2 µg/l; > 20 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Ammoniumtyppi (FIA)	On	SFS-EN ISO 11732:2005	Luonnonvesi, pohjavesi ja yhdyskuntajätevesi	5 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	5-20 µg/l: ± 3 µg/l; 20-50 µg/l: 15 %; > 50 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Ammoniumtyppi (Aquakem)	On	Sis. men. J-046 (Aquakem)	Luonnonvesi, jätevesi, talousvesi ja pohjavesi	3 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	3-15 µg/l: ± 2 µg/l; > 15 µg/l: 15 %	3	VRV 3.3.2014- OK
Asiditeetti	Ei	SFS 3005:1981	Luonnonvesi	0,02 mmol/l	RP 18.8.2015 - ei muuttunut	0,02-0,1 mmol/l: ± 0,01 mmol/l; > 0,1 mmol/l: ± 10 %	1,2,4	RP 18.8.2015 - ei muuttunut
BOD ₇ (ATU)	On	SFS-EN 1899-1:1998	Jätevesi	3 mg/l	RP 18.8.2015 - ei muuttunut	3-5 mg/l: ± 1 mg/l; > 5 mg/l: 20 %	1,2,4	RP 18.8.2015 - ei muuttunut
BOD ₇	On	SFS-EN 1899-2:1998	Luonnonvesi	0,5 mg/l	RP 18.8.2015 - ei muuttunut	0,5-2 mg/l: ± 0,5 mg/l; > 2 mg/l: 20 %	1,2,4	RP 18.8.2015 - ei muuttunut
CODCr	On	SFS 5504:1988	Jätevesi	30 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	12 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
CODMn	On	SFS 3036:1981	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,5 mg/l	RP 27.2.2013 - ei muuttunut	0,5-5 mg/l: ± 0,3 mg/l; > 5 mg/l: 6 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Fluoridi (IC)	On	SFS-EN ISO 10304-1:2009	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	10 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	10-100 µg/l: ± 10 µg/l; > 100 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014 -muuttui
Fosfaattifosfori (A/G)	On	Sis. men. J-041 (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja yhdyskuntajätevesi	2 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	2-20 µg/l: ± 2 µg/l; > 20 µg/l: 10 % --> 2-15 µg/l: ± 1,5 µg/l; > 15 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014
Happi	On	SFS -EN 25813	Luonnonvesi, jätevesi, talousvesi ja pohjavesi	0,5mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0-5 mg/l: ± 0,4 mg/l; > 5 mg/l: 8 %--> 0,5-2 mg/l ± 0,2 mg/l; > 2 mg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Hilidioksidi	Ei	Sis. men. A20: titrimetrinen (pH 8,3)	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,5 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0-10 mg/l: ± 0,5 mg/l; > 10 mg/l: 5 %	2,4	VRV 3.3.2014 -muuttui
Hehkutushäviö	On	SFS-EN 872:2005	Jätevesi	0,5 mg/l		20 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Kiintoaine GF/A	On	SFS-EN 872:2005	Jätevesi	1 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	20 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Kiintoaine GF/C,GF/F, Nuclepore ja 0,45 µm membraani	On	SFS-EN 872:2005	Luonnonvesi ja jätevesi	0,5 mg/l	RP 29.4.2013 - ei muuttunut	0,5-4,0 mg/l: ± 0,3mg/l; > 4 mg/l: 15 %	1,2,4	VRV 3.3.2014
Kloridi (IC)	On	SFS-EN ISO 10304-1:2009	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,1 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0,1-1,0 mg/l: ± 0,1 mg/l; > 1,0 mg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Kokonaisfosfori (AQ)	On	Sis. men. J 40 (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja yhdyskuntajätevesi	3 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	3-20 µg/l: ± 2 µg/l; > 20 µg/l: 10 %-->3-15 µg/l: ±1,5 µg/l; > 15 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Kokonaisfosfori (Ganimede)	Ei	Ganim. J-059	Luonnonvesi, yhdyskunta ja elintarviketeollisuuden jätevesi	0,01 mg/l	RJ 17.8.2015 - ei muuttunut	0,01-0,1 mg/l: ± 15 %; > 0,1 mg/l: ±10 %	1,2,4	RJ 17.8.2015 - ei muuttunut

Muuttuja	Akk.	Analyysimenetelmä	Matriisi	Määrittäjä	Tarkistuslaskenta 1	Mittausepävarmuus	Menettely	Tarkistuslaskenta 2
Kokonaistyyppi (FIA)	On	SFS-EN ISO 11905-1: 1998 (FIA)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	50 µg/l	RP 5.2.2013 - muuttui	50-100 µg/l: ± 15 µg/l; > 100 µg/l: 15 % (ennen 15%) -->50-100 µg/l: ± 10 µg/l; > 100 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Kokonaistyyppi (Ganimede)	Ei	Ganim. J-060	Luonnonvesi, yhdyskuntajätevesi	0,1 mg/l	RJ 17.8.2015 - ei muuttunut	0,1-0,3 mg/l: ± 0,05 mg/l; > 0,3 mg/l: ±15 %	1,2,4	RJ 17.8.2015 - muuttui
Kokonaistyyppi	On	Sis. men. A 40 D (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	50 µg/l	RP 25.4.2013 - muuttui	50-100 µg/l: ± 15 µg/l; > 100 µg/l: 15 % (ennen 100-500 µg/l: ± 50 µg/l; > 500 µg/l: 10 %) -->50-100 µg/l: ± 10 µg/l; > 100 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014
Kokonaistyyppi (Kjeldahl)	Ei	SFS 5505:1988	Jätevesi	0,5 mg/l	RJ 17.8.2015 - ei muuttunut	15 %	1,2,4	RJ 17.8.2015 - ei muuttunut
Natriumlignosulfonaatti, NaLS	Ei	Sis. men. A 19 (Pearl-Benson)	Luonnonvesi	0,5 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0,5 - 5 mg/l: ± 0,5 mg/l; > 5 mg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014 -muuttui
Nitraatti (IC)	On	SFS-EN ISO 10304-1:2009	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,3 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0,3-2,0 mg/l: ± 0,2 mg/l; > 2,0 mg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Nitraattityppi ja nitriitti- ja nitraattitypen summa (FIA)	On	SFS-EN ISO 13395: 1997	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	2 µg/l	RP 21.6.2011 - ei muuttunut	2-20 µg/l: ± 1,6 µg/l; > 20 µg/l: 8 % -->2-20 µg/l: ± 2 µg/l; > 20 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Nitraattityppi ja nitriitti- ja nitraattitypen summa (AQ)	On	Sis. men. J-042 (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	3 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	3-20 µg/l: ± 2 µg/l; > 20 µg/l: 10 %	3	VRV 3.3.2014- OK
Nitriittityppi (FIA)	On	SFS-EN ISO 13395: 1997	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	2 µg/l	RP 21.6.2011 - ei muuttunut	2 - 10 µg/l: ± 1 µg/l; > 10 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Nitriittityppi (Aquakem)	On	Sis. men. J-042 (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	2 µg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	2 - 10 µg/l: ± 1 µg/l; > 10 µg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
pH	On	SFS 3021:1979	Vesi		RP 25.4.2013 - ei muuttunut	± 0,2 pH-yksikköä	3	VRV 3.3.2014- OK
Rauta (fotom.)	On	SFS 3028:1976	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	10 µg/l	RP 10.2.2012 - muuttui	10-50 µg/l: ± 5 µg/l; > 50 µg/l: 10 % (ennen 7-20 µg/l: ± 4 µg/l; > 40 µg/l: 10 %)	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Sameus	On	SFS-EN ISO 7027:2000	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	0,1 FNU	RP 27.2.2013 - ei muuttunut	0-1 FNU: ± 0,1 FNU; > 1 FNU: 15 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Silikaatti	On	Sis. men. J-045 (Aquakem)	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,05 mg/l	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	0,1 - 1 mg/l: ± 0,1 mg/l; > 1 mg/l: 6 % --> 0,05 - 0,2 mg/l: ± 0,02 mg/l; > 0,2 mg/l: 10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014 -muuttui
Sulfaatti (IC)	On	SFS-EN ISO 10304-1:2009	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	0,3 mg/l	RP 22.4.2013 - ei muuttunut	0,3-1,0 mg/l: ± 0,1 mg/l; > 1,0 mg/l: 8 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Sähkönjohtavuus 25 °C	On	SFS-EN 27888:1994	Vesi	0,1 mS/m	RP 25.4.2013 - ei muuttunut	5 %	3	VRV 3.3.2014- OK
TIC	On	SFS-EN 1484:1997	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	0,2 mg/l	RP 7.2.2013 -muuttui	0,2-1 mg/l: ± 0,2 mg/l; > 1 mg/l: 20 % (ennen 0,1-1 mg/l: ± 0,1 mg/l; > 1 mg/l: 15 %)	1,2,4	RP 7.2.2013 - muuttui
TOC	On	SFS-EN 1484:1997	Luonnonvesi, talousvesi, pohjavesi ja jätevesi	0,4 mg/l	RP 21.2.2012 - ei muuttunut	0,4 - 2 mg/l: ± 0,4 mg/l; > 2 mg/l:10 %	1,2,4	VRV 3.3.2014- OK
Väiriluku	On	SFS-EN ISO 7887:2012, komparatiivinen määrittäjä	Luonnonvesi, talousvesi ja pohjavesi	-		0-50: ±5 mg Pt/l; 50-100: ±10 mg Pt/l; >100: 10 %	3	VRV 3.3.2014- OK